

köse yazıları

Müzik hayatım başladı, korkun benden!

Siz bu satırları okurken, inanmayacaksınız ama, ben bir kayıt stüdyosunda rap yapıyor olacağım!

Album yapmıyorum, yanlış anlaşılmasın. O kadar da değil. Zaten "Törkis Kazanova" adlı besteyi Petek Dinçöz kapınca, ben de müziğe küstüm bir manada. O, benim çıkış parçam olabilirdi. Kismet.

Dizim başlayacak ya, onun jenerik müziğinde bir bölümü benim sesimden dinleyeceksiniz. Melodik söylemeyeceğim, rap yapacağım. Korkmayın yani.

Müziğe olan ilgim, çocukluk yıllarıma dayanır.

O yıllarda her simarık kız çocuğu gibi, eve misafir, es, dost, akraba geldiğinde, onları eğlendirme görevi bana verilirdi.

Sanatçı taklitlerim, gösterimin belkemigini oluştururdu. Özellikle Nilüfer'den "Göreceek göreceeksiiiiin" adlı şarkı ve Ajda'dan "Kimler Geldi Kimler Geçti" en çok istek alan parçalarımdı.

Misafir pek eğlenir pek gülerdi, çilginca da alkışlardı. Ben bunu Tanrı vergisi yeteneğime ve gösterinin başarısına yorardım. Ama tahmin edebileceğiniz gibi, asil eğlence "Kimler geldi, hayatımdan kimler geçti" sözleriyle başlayan bir

parçanın dört yasında, göbekli ve ponponlu çoraplı bir kız çocuğu tarafından "en hisli duygularla" okunmasıydı.

İlkokul hayatım boyunca, sınıfın en çalışkan öğrencilerinden biri olarak, okula gelen müfettisleri dumur, öğretmenimi rezil ettim!

Müfettis: Sen, mavi gözlü, kalk bakalım...

Öğretmen: Gülse en başarılı öğrencilerimizden, müfettis bey, hem de sınıf başkanı.

Müfettis: Aferin. Büyüyünce ne olacaksın? Mühendis mi? Doktor mu? Avukat mi?

Gülse: Sarkici!

Neyse ki ön sıramda oturan ve yine iyi bir öğrenci olan Serap da dansöz olmak istiyordu. Oradan kurtarıyorduk.

Sanat müziği denemem

Müzik defterini tamamen kapatmış, kalbime gömmüştüm.

Ta ki...

Geçen yıl, g.a.g.'in ellinci programını kutladığımız o anlamlı güne kadar.

Sov dünyası böyledir iste sevgili okuyucular. Her an her şey olabilir. Saniyordum ki, g.a.g. korosu esprisini playback falan halledeceğiz.

Ben ne bileyim canlı Türk sanat müziği icra edeceğimi!

Hayır, hadi biz anıra anıra gülüp eğleniyoruz, sazlara yazık değil mi?

Adamlar profesyonel müzisyen. Keman, darbuka, kanun manun, ne varsa kapıp gelmişler.

Bana da kabarık saçlar yapmışlar, simli bir makyaj, kırmızı ruj, ancak kıyafet kot tıstört. Sarkiyi böyle kaydedeceğiz, sonra giyinip çekeceğiz.

Ebru Gündes'in konser öncesi hâli tadımdayım.

O hâlimle adamların yanına gittim'. Saz ekibi, tam olarak g.a.g.'m hedef kitlesi değil tabii. Zaten geceleri çalışmalarından, "A, iste bu g.a.g.'daki kadın, komedyen yani, hihihohoh"

gibi bir tepki olmadı. Daha ziyade, tam da korktuğum gibi, "Solist hanım böyle buyursun, La minör'den mi girelim?" biçiminde gergin dakikalar yasattılar bana.

"Ben aslında sarkici değilim, komedyenim, dalgamızı geçeceğiz" falan diyorum, kimse beni dinlemiyor.

Viski için, ses açılır

Daha yaşlı ve olgun görünen kemancıyı yakalayıp dedim ki: "Benim sesim kötüdür, siz bana katilin, arada kaynayayım bari." Bilgelik dolu gözleriyle bana baktı ve dedi ki: "Kötü ses yoktur hanımefendi. Herkes güzel sesli doğar. Önemli olan sesi eğitmektir. Bir iki deneme yapalım, bakın siz de inanmayacaksınız ne güzel okudunuza!"

O gazla, demisim ki: "La minör'ü falan bosverin, girin, ben size yetirim!"

Sarki da Türk musikisinin en zor eserlerinden biri: "Dönülmez Aksamin Ufkundayız" adlı segah eser. Beste Münir Nurettin Selçuk, söz Yahya Kemal Beyatlı, solist Gülse Birsel!

Daha ilk denemede, ki ben gerçekten ruhumu katarak söylediğime inanıyorum, saz arkadaşlarım dediler ki: "Viski getirtelim sete, sesinizi hemen açar!"

Prodüksiyon çalıştı. Üç dakika sonra viskimi içmiş ve sesimden bir Muazzez Abacı tınısı beklentisi içine girmiştim.

Dönülmez Aksamin Ufkundayız, benim yorumumla post-modern bir biçim kazandı. Neden sonra fark ettim ki, saz arkadaşlarım viskiden götürüp duruyorlar. Kalbime bir bıçak gibi saplanan acıyla, gerçeği kavradım: Sazlar sesime tahammül edebilmek için viski istemişlerdi!

Keman çalan iyi niyetli amca, hâlâ umudu kesmemiş. Bir yandan çalarken, bir yandan kâh cesaret veren, kâh acir gözlerle bana bakıp tempo veriyor. Ben, viskinin de etkisiyle, döktüğümü

düşünüyorum ama, bir tane genç kanuni var, o arada, "Öfff" diye fenalık geçiriyor. Bu sefer bende "Acaba Muazzez Abacı kadar iyi değil miyim?" şüpheleri uyanıyor!

Üçüncü denemede sesim kısildi. "Diyaframdan söylemedi-niz mi?" gibi bir şeyler gevelediler. Diyafram nerede bilsem, şimdiye kadar Ebru Gündes olurum, sen ne diyorsun?

Sazlar yıprandı ama o programda hem biz hem g.a.g. seyircisi pek eğlendik.

Simdiyse kayıt teknolojisinin nimetlerinden yararlanmaya gidiyorum.

Belki de tür yanlisti. Belki de çağlayan gibi sesim Türk musikisine değil, rap'e daha uygun.

Göreceğiz bakalım...

Türkiye'nin "esortman" sevgisi!

Hiçbir giysi bu kadar rahat ve çok amaçlı olmadı. Hiçbir giysi bir milletin genlerine bu kadar iyi uyum sağlamadı. Ve hiçbir giysi beni benden bu kadar almadı!

Her şey o persembeye günü başladı.

Zannederim geçen sene bahar aylarındaydı.

g.a.g.'in çekim günlerinden biriydi ve ben her zamanki gibi, kotumu tıörtümü, çizmelerimi giymis, evden çıkmak üzereydim.

Birden kendimi yorgun hissettim galiba. "Nasıl olsa stüdyoya girer girmez üstümü değiştirip süsleneceğim" diye düşündüm ve içgüdüsel olarak, giyecek daha rahat bir şeyler aradım. Mesela bir esofman takım.

Beni biraz tanıyanlar sporla aramın iyi olmadığını, hatta hiç aram maram olmadığını bilirler. Hayatımda kendime en son aldığım spor giysisi, 1988 yılında aniden aerobige başlamaya karar verip edindiğim siyah tayt, siyah mayo ve sarı tozluklardır.

Söyle bir aile düşünün: Agabey eski milli voleybolcu, zamanında Galatasaray'ın takım kaptanı, abla eski milli basket-

bolcu, üstelik bana göre 10 santim dezavantajlı olmasına rağmen...

Ve kardeşleri, bendeniz!

Aerobik kıyafetim dışında bir de yine aynı yıllardan kalma, agabeyimin son bir umutla hediye ettiği tenis ayakkabıları ile tenis eteği vardır. Hâlâ saklarım. Tenis hayatım da üç ay sürmüştü bu arada. Mecburi piyano dersi gibi bir şeydi benim için.

Spor yoksa esofman da yok

Böyle bir insanın neden esofmani olsun? Hangi sporu yapıp terledin de, terin sogumasın diye üzerine esofman giydin?

Ne var ki Türkiye'deki esofman, daha dogrusu "esortman" kültüründen haberim yoktu o günlerde.

Türk vatandasi, esofmana "esortman" der. Zannederim "sort" takisi genelde spor kiyafetleri çağrıştırdığındandır bu. Zaten tisört yerine de "tisört" denir. Hani sortun üzerine giyilen giysi manasında! Alakası yoktur tabii. Tipki "sweats-hirt"ün de aslında süet olmaması gibi.

Uzatmayalım. O gün, çekime giderken, kimbilir ne zamandan kalma bir Adidas esofman altı buluverdim. Üzerine de bir "süetsört"!

Aman Allahım o ne rahatlıktı öyle. Çekimde hikâyeleri alelacele anlattım ki, bir an önce "esortmanima" kavusayım!

Eve aynı kiyafetle döndüm. Aynı kiyafetle yemeğe oturdum, televizyonun karsısındaki kanepeye yattım. Hayat buymuş yahu! Yataga da öyle girecektim ki sıcak gelir diye vazgeçtim.

Türk esofmansız olmaz

Türk ailesinde esofmanın önemli bir yeri vardır. Oysa bizim aile robdösambr-sabahlık ailesiydi. Kahvaltiya kadar her-

kes giyinmiş olur ve yatana kadar da öyle giyinik dolasılardı. Her kültür aileden gelir tabii. Ben de bu yüzden, esofman zevkından bu yasa kadar mahrum kaldığımı idrak ettim ve arayı kapatmaya karar verdim.

Ertesi gün gidip kendime rengârenk birkaç esofman altı aldım. Evde olduğum günler lüzumsuzca iki dirhem bir çekirdek giyinmektense, bunlarla dolacaktım.

Yıllarca moda dergisi çıkaran bir iskadini olarak sabah kalkıp sık giyinmek zorundaydım.

Oysa bu televizyon isinde hiç kiyafet almasanız da oluyor! Çekimden çekime git. Aralarda da evde oturup yazı yaz. Hele şimdi dizi de baslıyor. Haftada dört gün çekim ediyor.

Tam esofmanlık!

Böylece koleksiyonum da yavaş yavaş gelişti. Begendiğim esofmanların birkaç rengini almaya başladım. Yazlık ayri, ba-harlık kadife ayri, kışlık polar ayri. Kimi sadece alt, kimisi takım. Siyahlar, pembeler, kırmızılar. Yanları seritliler, fermuar-lılar, sirti file olanlar...

Türk esofmanları baskadır tabii. Su ev kadınlarının giydikleri hani. Bir kere sporla uzaktan yakından alakaları yoktur bunların. "Aabiye" modellerdir. Kadife üzerine payet işlemler, vatıklar, fyonklar, üzerine takılarla falan tamamlanır. Altına, bir de simli, dolgu topuk terlik, bitti. İster evde fasulye ayıkla, ister komsuya git, ister mantonu geçir çarşıya pazara çık. Çok amaçlı yani.

Esofman Türk insanının genlerine de daha uygun bir giysidir. Dikkat edin, iki üç kusak öncesi Osmanlı

oldugu için, takım elbiseler igreti durur bizim adamlarin üzerinde. Salvarla, kaftanla, cübbeyle gezmis dedeleri ne de olsa. Mesela kadınlarımız da terlikle çok rahat eder. Yazlik terlikler moda oldugunda en çok uyan ülke Türkiye olmustur herhalde.

Esofman da salvar benzerligiyle vatandasi çok mutlu eder. Mesela beni!

Döpiyes, blucin, elbise hayatim bitmistir. Gündüzleri esof-

mandan baska bir sey giymeyi düşünmüyorum. Tamamen bagimli oldum.

Hele bugün bir de buz mavisi kadife aldim ki. Hatta su anda üzerimde...

Metroseksüeller "lahmacun kulübü"ne karsi!

Metroseksüelleri kiskanmayin kardesim. Evet manikür yaptiriyorlar, evet alisverise vakit harciyorlar, evet cilt bakımına gidiyorlar. Ve evet, güzel kadınları onlar kapiyor. Çalışin, sizin de olur.

Bir metroseksüeldir gidiyor.

İki günün birinde, bir dergiden arayip fikir aliyorlar: "Met-roseksüel erkekler hakkında ne düşünüyorsunuz?", "Türk metroseksüelleri sizce kim?", "Gözlemlerinize göre metro-seksüel erkekler nerelere takiliyor?"

"Gözlemci"yim ya ben. Gittigim yerlerde gözümü dikip öteki masalara bakacagim sanki. "Hmm, bak su herif kesin metroseksüel, yoksa niye kol düğmesi taksin. Demek ki bu kebabçıya metroseksüeller de takiliyor, bir dergiden sorarlarsa söylerim" diye.

Bu sorulari genellikle "Efendim? Duyamiyorum. Dizi çeki-mindeyim, iyi günler" seklinde yanitliyorum.

Bir kere laf sakat! Bizde bir kelimenin içinde seksüel mek-süel geçiyorsa, insanların aklına hemen bir sapiklik gelir. "Metroseksüel misiniz?" sorusunu bir Türk erkeğine sormak için mangal gibi yürek lazimdir. Zaten onun için benim gibi kadınlara sorup duruyorlar.

Ne metroseksüeli? Biz Antepliyiz!

"Metroseksüel misiniz?"e, klasik Türk erkeğinin verecegi en ilimli cevap, "Sen ne diyorsun kardeees, biz Antepliyiz!" falan gibi bir seydir.

Oysa nedir metroseksüel? Tiras olan, saçına basına özen gösteren, nazik, havali, bakimli, egitimli, hos erkek. Ve de asla seksüel bir sapma olmadan. Hatta çok çapkin bile olabilir. Kendisine kalmis.

Kadın ruhundan anlayan, futboldan baska ilgi alanları olan, hediye seçmesini, jestler yapmasını, dinlemesini bilen erkektir metroseksüel.

Fakat bildiginiz gibi, ülkemizde yukarıda anlattigim erkeklerden pek fazla yoktur. Olanlar da avam bir

tabirle, karaborsadadirlar.

Oysa öteki grup, yani dis fırçalamayi, dus alip deodoran kullanmayi vakit kaybi olarak gören, sinemaya gitmek yerine, evde göbegini kasiyarak, esofmanla maç seyretmeyi tercih eden, çocuklugundan beri saç kesimini degistirmemis, genel olarak parfüm yerine sigara kokan, beslenme düzenini lahmacun üzerine kurmus arkadaşlar, elbette ki, metroseksüeller-den nefret edeceklerdir.

Sebeap açıktir: Kadınlar metroseksüellerin pesindedir ve "lahmacun kulübü" olarak isimlendirebilecegim diger grup, genel olarak havasini almaktadır!

(Yanlis anlasilmasin, lahmacun, çok sevdigimiz, beslenmemizin temel taslarini olusturan gidalardan biridir! Ben bir yasam tarzından bahsediyorum. Ayriyeten Antepililere sevgiler!) "Metroseksüel" kelimesini, müstehzi bir gülüsle, sanki hafiften gay bir içeriği, bir saibesi varmişçasına kullananlar da, dikkat edin, lahmacun kulübünün açık veya gizli üyeleridir.

Lahmacun kulübünün oyununa gelmeyiz!

Güya metroseksüellere çamur atilacak da izi kalacak, biz

de kadınlar olarak diyecegiz ki, "Ayy, en iyisi sigara ve sogan kokan, haftada bir gömlek degistiren, göbekli, zevksiz, tiras olmayan, kitap okumayan, kaba bir adam bulayim da, 'metroseksüel' diye dalga geçmesinler!"

Lahmacun kulübü, size sesleniyorum! "O da metroseksüel", "Bunun için de metroseksüel diyol-lar!" gibilerinden bir "Havali erkekleri karalama operasyonu", bir "cadi avi" yürütüyorsunuz, farkındayiz!

Bu ayaklan yemedigimiz gibi, ideal erkege de bir isim bulmus oldunuz, sag olun, var olun. Bundan sonra kızlar "Hayalimdeki erkek, kumral, uzun boylu, nazik, basarili, esprili, se- vecen..." falan diye uzun uzun anlatmak yerine "Kumral, metroseksüel" diyecekler ve bitecek.

Metroseksüeller, bembeyaz disleriyle siritarak güzel kadınları kapmaya devam edecekler.

Ve bu esnada siz, yalnız basiniza, gazete kâgidinin üzerinde soganlı lahmacun yiyor olacaksınız!

Hani söyleyeyim dedim. Belki içinizde hâlâ kurtarilabile-cek olanlar vardır diye...

For those ofyou who don't know, metrosexual is ihe nevv catchph-rasefor those guys who youjust can't explain — nice, good looking, well-dressed, educated and straight.

On derste "ödül töreni adabi"!

Belki bir gün isinize yarar. Her duruma hazirlikli olmak lazim. O gün geldiginde "Aman plaket düstü," yok efendim "Konusmamı sasirdim" falan istemem! Yaziyoruz, oturun okuyun.

Arada okuyucuya, seyirciye duyurmak lazim ki, dogru adreste olduklarını hissetsinler.

Efendim bir iki hafta önce Özel Radyo ve Televizyon Yayıncıları Derneği'nin düzenlediği "Yilin En

Iyileri" arastirmasinin sonucunda, g.a.g., degerli halkimizin oylariyla, "En iyi eglence programi" ödülünü aldı!

Geçen sene de aynı ödülü biz almistik, ayiptir söylemesi. Mutluyuz, gururluyuz! Son programda da, yani çarsamba gecesi, gecenin on ikisinde nefis bir de rating çakmisiz ki, diziler arayip bulamiyor. "Sag oluuuun" demek istiyorum bu vesileyle!

Geçtigimiz günlerde benim için çok manali bir ödül töreni vardı.

g.a.g. programini sadece iki senedir yapıyoruz.

Oysa on iki yıldır gazeteciyim!

Ve geçtigimiz hafta, hayatimin ilk gazetecilik ödülünü al-

dim. Kabatas Lisesi ve Kabataslılar Dernegi internet oylari ve öğrenci anketleri sonucunda, beni "2003'ün En İyi Kadın Gazetecisi" seçmişler.

Ödül törenine gittigimde öğrendim ki, erkek gazeteci kategorisinde de Hasan Pulur ödül almış. Nasıl ezildim anlatamam! Bir de Magazin Gazetecileri Ödülü alınca, bu yaziyi yazmak zorunlu hâle geldi.

Ödül törenlerinin güzel yanlari: Gurur, mutluluk, cosku.

Ödül törenlerinin zor yanlan: Kalabalik önüne çikip "olgun" konuşma yapma mecburiyeti. Gerçekten, bakın, delikanli gibi konusalım, insan ödül aldıysa, içinden gelen konuşma su oluyor: "Evet, gerçekten süperim, haklisiniz. Bunu çoktan hak etmistim. Kiskanalar çatlasin. Elemterefis, kem gözlere sis! Kategorideki diger adaylara da buradan 'nanik' yapmak istiyorum, izninizle. Medya mensuplari, çekin arkadaşlar, duymayan kalmasin. Ödül aldım bea. En büyük benim! Heyt beaaaaa!"

Insan psikolojisi budur kardesim!

Ama maalesef çikip söyle seyler söylemen gerekir: "Kategorideki diger arkadaşlarla yarismak, zaten basli basina bir gurur. Bu ödül hepimizin. Ayrıca bu ödül aslında ekibimin. Ben bir hiçim. Beni buna layik gördünüz ya, siz benden daha büyüksünüz. 2004 güzel olsun, el ele tutusup dans edelim. Dünya barisi olsun, falan fesmekan..." E ne anladım ben ödül coskusundan? Oldu olacak, bir cübbe edinip, dag basinda çile çekmeye falan gidelim.

Ödül alma trafiginin asla net olmayisi: Sahneye çıktin. Ne yapacaksın? Önce tesekkür mü? Yoksa önce ödülü alıp, sonra konuşma mi yapacaksın? Ödülü veren adamin konuşmasi nereye sikisacak? Peki gazetecilere poz verme fasli konuşmadan önce mi sonra mi? Her zaman karisir, Oscar töreninde bile, her zaman sahnede bir arbede olur. Sinir bir durumdur.

Plaketin sürekli kutunun içine düşmesi: Yahu kim icat etmiş bu "plaket" denen şeyi? Güya kutu açılacak, plaket kutu-

nun kapagina dayanıp duracak, sonra eve götürünce de, tozlanmasın, ne bileyim yer tutmasın diye, plaketi yatirip, kutunun içinde saklayacaksın. Olmuyor isteee! Tam konuşma yaparken plaket yativeriyor

kutunun içine. Hatta bazen ödülü alırken oluyor bu. Kaldırıp düzeltiyorsun, bu sefer durmuyor, yere düşer gibi oluyor. Kapalı tutsan ödül görünmüyor. Plaketi dengede tutacağım diye, gerginlikten lafini unutuyor insan. Kim bakıyor yahu bu plaket islerine?

Sevgili okuyucularım, yukarıdaki üç sik da çarsamba günü basıma geldi.

Ancak ben yine de, ödül törenlerine zevkten dört köse gidip, plaketeri almaya devam edeceğim. Layık görenlere tesekkürler.

Kategorideki diğer arkadaşlar, sizinle yarışmak büyük gururdu. Dünya barisi, vesaire, vesaire...

Neden yağlı yiyecekler daha lezzetli?

Bilim başka şey yalla. İnsan aydınlanıyor, kavriyor, hayatın anlamını çözüyor. Sadece bu kadar mı? Karakterinde bir tuhaflık bulunmadığını, genlerinin kurbanı olduğunu öğrenerek, kendisiyle barisiyor!

Teorimin doğru olduğunu biliyordum!

Bir belgesel seyrettim ve hayatım değişti.

Evet sevgili okuyucular, o hiç dizi mizi seyreteyip, Tele-vole'lere kızıp, sadece belgesel seyreden entel Türk var ya, iste o benim!

Yalan tabii. Ama gerçekten büyük zevk aldım izlerken.

"Human Instinct"ten, yani insan doğasını konu alan "İçgüdü" belgeselinden söz ediyorum.

Gerçekten aydınlandım. Kendimle ilgili birçok cevap aldım. Size de tavsiye ederim. Mesela, yazıya giriş cümlemden bahsederseniz.

Neden patates kızartması, iskender kebab, kaymaklı kadayıf falan haslanmış kabaktan daha lezzetlidir? Ha? Size soruyorum? Obur musunuz? Sağlıksız misiniz? Hayır efendim. Sadece içgüdülerinize göre hareket ediyorsunuz.

Yağlı yiyen kazanır!

İnsanoğlunun varoluşundan itibaren, güçsüzlerin yok olup, güçlülerin kalması süresince, binyıllar boyu, yüksek ka-

lorili, yağlı yiyecekleri tercih edenler, yani "kebabçılar, tatlıcılar" hayatta kalmışlar. Çünkü diğerleri, hani enginar mengi-nar sevenler, vücutlarında yağ depolayamadıkları için, kitliklar sırasında ölüp gitmişler.

Yani hepimiz, yağlı seven oburların torunlarıyız ve bunun için bugünlere gelebildik.

Hos, bundan sonrası için doktorlar tam tersini söylüyor, o da ayrı. Yine de artık kaymaklı kadayıf

yerken daha az vicdan azabi duyacağım. Genetik iste kardesim! Hem yarin öbür gün bir kitlik, bir sey olur, insan neslini biz devam etti-

— ririz falan...

Hanimlar, kalça bölgenizde biriken fazla kilolariniz caninizi mi sikiyor? Hiç üzölmeyin, "Içgüdü" belgeselini seyredin!

Basenlere takmayin, cazibe isareti!

Hani o bayildigimiz Kate Moss'lar, efendim, siska mankenler var ya. Onlari hiçbir erkek begenmiyor farkinda degiller! Neden? Çünkü erkekler, birlikte olacaklari kadintlari seçerken içgüdüsel olarak, ince belli, ama genis kalçalı olanlari tercih ediyorlar. Çünkü binyillar, öyle kadintlarin daha dogurgan oldugunu gösteriyor. Onun için basenlere takilmayin, yemenize bakin!

Es seçerken baska bir ilginç durum daha varmis genlerimize yazili olan. Newcastle Üniversitesi'nde yapılan bir arastirmada, bir grup kadından üç gün boyunca ayni tısörtü giymeleri istenmis. Sonra da bu tısörtler farklı erkek deneklere koklatilmis ve hangisinin en güzel koktuğunu düsündüklerini söylemeleri istenmis.

Yüzde yüze yakın bir oranla, erkekler, kendi bağisiklik sistemlerinden en farklı olan sisteme sahip kadintlarin tısörtünü seçmisler. Çünkü farklı bağisiklik sistemlerine sahip anne babadan olan çocuklar, hastalıklara karsi daha dirençli olurlarmis ve insanoglu farkinda olmadan, nesillerin gelismisi için, bu seçimi yaparmis.

Üç gün boyunca giyilmis yüzlerce tısörtü koklamak zorunda birakilan erkek deneklere ne kadar para ödendiği arastirmada yazmiyor! Ama ben merak ettim.

Böyleyim iste, abuk subuk seylere takiliyorum. Sivriyim. Ama benim hatam degil.

Küçük çocuk yaramaz, büyük çocuk uslu!

Efendim, ben ailenin küçük çocuguyum.

Açikliyorum. "Içgüdü" belgeselinin "Kazanma Hirsi" bölümünde söyle deniyor: "Çocukken, hayatın ilk yarisi olarak,

en faydali kaynak, yani anne babanın ilgisi için kardeslerimizle yarisiriz."

Bu yarista gözlemlenen de suymus: Küçük çocuklar bunu, çiglik atma, asiri hareketler, yaramazlik, soytarilikla basarmaya çalışirken, agabey ve ablalari da silah olarak "Sabirle beklemek, uslu olmak, yardım etmek veya sevdiğini söylemek" gibi taktikler kullaniyorlarmis. Bunu tamamlayan bir arastirmada da, ilk dogan çocugun radikal düsünceli, çilgin, yenilikçi olmasının, küçük kardeslerine göre daha düşük bir ihtimal oldugu bulunmus.

Böylece benim niye kafadan kontak, agabey ve ablaminsa niye akli basinda, sakin, dogru düzgün insanlar oldugu da ortaya çikiyor! Her seyin basi bilim vallahi.

NTV'de yayinlanan "Içgüdü" sayesinde kendimle baristim diyebilirim!

Siz de seyredin, sonra beni hatirlarsiniz.

Bakin orijinal internet sitesinin adresini de veriyorum burada:
<http://www.bbc.co.uk/science/humanbody/tv/huma-ninstinet/>

Eh, bu köse yazisinda verdigim hizmet de, benim, baska insanlara yardım içgüdümün bir göstergesidir.
Ki, bu konu internet sitesinde var.

Bir bakin bakalim.

Tek mi, çift mi?

Yine yer yerinden oynuyor.

Savas mavas degil bahsettigim, Sevgililer Günü!

Belki bu sene unutulur da, su sinir kirmizi kalpli esyalarla, "I love you'larla süslü ivir zivirla, afrodisyak oldugunu iddia eden mönülerle, çikolatalarla, güllerle muhatap olmayiz diye ümit ettim. Ama bosuna!

Isin cilki çikmis bir kere. Son üç yüz yıldır birbirinin gözünün içine bakmamis kari kocalar, iliskileri okul çikisi sapirda-ta sapirdata hamburger yemekten ibaret ergenler, herkes Sevgililer Günü programi pesinde.

Yilbasindan beter.

Restoranlarda simdiden yer yok, kulüpler tiklim tiklim, barlar hincahıç.

Neyi kutluyorsunuz kardesim?

Yaptiginiz sey, dünya var oldugundan beri yapiliyor! Özel bir yetenek, sonradan öğrenilen bir beceri gerektirmiyor ki. Bildigin hormon, herkeste var!

Dünyalılar ikiye ayrilir!

14 Subat'ta milyonlarca çiftin süslenip püslenip kikirde-

yerek lokalleri doldurmasi yetmiyormus gibi, o gece yalnızlar için de partiler düzenlenmesi gelenek oldu.

Genç bekâr özgür kadınlar partileri, genç kalan bekâr özgür kadınlar partileri, aranan erkekler partileri, ümitsiz bekârlar partileri, biz bize yeteriz partileri...

Yani, o gece sevgili degilsen, illa ki diger sevgilisizlerle birlikte aci-tatli, traji-komik, ama ne olursa olsun "mutlulugu tam anlamiyla bulamamislik" temali bir gece geçirmek zorundasın.

365 gün sehirlerde çeşit çeşit insan gezerken (bekâr, evli, bosanmis, gecelik iliskiler yasayan, ayrilmak üzere, evli ve sikilmis, âsik ama mutsuz, iliskide ama aldatan, taze çift olmus, kimseyi bulamamis, kimseyi istememis, monogam, poligam, homoseksüel, heteroseksüel, nemfoman, frijit, her neyse...) 14 Subat

günü, sadece ikiye ayrılıyor: Çiftler ve tekler!

Çiftsen, hediye alacaksın, yemek yiyeceksin, çikolatalara, güllere, internet kartlarına; bütçen, kültürün, aliskanlıkların neye uygunsu, bir seylere para ve/veya zaman harcaıyıp, ilişki pek güzelmiş, herkes aşıkmiş gibi yapacaksın. Bu esnada bir yandan da "tek"lere bakıp kendini daha iyi, daha şanslı, daha "normal" hissedeceksin.

Teksen, hayatından çok memnun olsan bile "Acaba kaçırdığım bir seylere var mı? Biri olsaydı daha mı iyi olurdu?" gibi şüphelere düşecek, isteyerek veya mecburen, senin gibi "tek"lerle programlar yapacaksın.

Eski sevgilileri anıyoruz!

Halbuki Sevgililer Günü'nün mantığı en basından yanlış kurulmuş!

Diğer özel günlere bir bakın: Anneler Günü, Babalar Günü, Öğretmenler Günü...

Üzerimizde hakkı olan, bize vakit ve emek harcamış, ama artık eskisi gibi ilgilenemediğimiz yakınların hatırlanması, onore edilmesi üzerine kurulmuş doğru formüller.

Bu mantığa göre, Sevgililer Günü'nde de eski sevgililerin kutlanması gerekmez mi?

Kavgalı ayrılmış olabilirsiniz. Öğretmenlerinizle ilgili son anınız neydi? Veya annenizle hiç mi birbirinize girmediniz? Olur böyle seylere. Ne de olsa eski sevgilidir, hoş görmek lazım!

Tabii, benim formülümde, bazı skorlar arkadaşlar büyük müsküllerle karşılaşabilirler. "Bir gün içinde hangi birine hediye alacaksın, hangisini arayacaksın. Haftalar yetmez!" diyebilirler.

Burada da aynı prensip geçerli olmalı.

Harcanan emek ve zaman, eski sevgililerin önceliğini belirler.

En uzun beraberlikleri seçtikten sonra, isimleri emek kriterine göre eleyin. Geçmişte ödevlerinize yardım etmiş, size araba kullanmayı öğretmiş, yemek yapmış, evinizi yerleştirmiş veya hayatınıza buna benzer katkıları olmuş isimleri, o gün, en azından bir demet çiçek veya bir telefonla aramanız hoş bir jest olacaktır! Bunlardan kendini en çok helak etmiş olanını da bir yemeğe çıkarıverin. 14 Şubat mana kazansın.

Ayrıca eski sevgiliyle yenen yemeğin, klasik Sevgililer Günü programlarından daha heyecanlı ve daha dedikodulu olacağı kesindir.

Bu çözümün en parlak yanı da şu: Eski sevgiliyle program yapmak için tek veya çift olmanız fark etmez.

Çiftseniz ve simdiki sevgili su koyuverirse, suçlu hemen bana atabilirsiniz.

Ama zannetmiyorum. Bu değişiklik, onun da işine gelebilir!

Kahve falının püf noktaları!

Derslere basliyorum. Artık siz de evde deneyebilirsiniz. Kısa zamanda daha popüler, sevilen, aranan bir insan olmanız isten bile değil!

Türk kahvesine olan ve maraz sınırlarını zorlayan merakımı biliyorsunuz.

Gün içinde Türk kahvesi içmeyi bıraktığım dakikalar, göz seyirmesi, sinirlilik, çarpıntı, ter basması belirtilerinin başladığı anlara denk geliyor! Tadında bırakmıyorum yani!

Ne var ki, birçok kahve meraklisinin aksine, kahve fali dendiğinde yüzümde müstehzi bir gülüş beliriyor!

Bana hep garip gelmiştir. "Fılanca süper kahve fali bakıyormuş" dediklerinde etrafta bir dalgalanma olur, insanlar siraya girer, ricalar eder, kahve fali konusunda basarisi yayılmış olan arkadaşlara türlü yalakalıkla fal baktırmaya çalışırlar! Öteki de kendini bir naza çeker ki... "Ay yorgunum", "Arka arkaya bakamam ööyle", "Ancak ben bakmak istediğimde doğru çıkıyor, ismarlama olmaz" gibilerinden... Kardesim, yapacağın, kahve buluşına bakarak, kafadan bir şeyler atmak. Ne yorgunluğu?!

Fal hakuranların hâli daha da beterdir. Tutup "Biliyor mu-

-

sunuz, her saniye su kadar yağmur ormanı yok oluyor" desen "Hadi len" tepkisi verecek arkadaşlar, nedense kahve telvesinin fincanda bıraktığı izlerin, gelecekleriyle ilgili ipuçları verdiğine, adları kadar emindirler!

Zaman zaman havami bulmak için ese dosta kahve fali bakmışlığım vardır. Hatta çok isabetli tahminler yaptığımı söyleyip, "medyum" özelliklerime saygı duyan arkadaşlarım bile var. Bundan gurur duyuyor muyum? (Palavra özelliğinden değil, böyle arkadaşlarım olmasından.) Hayır!

Derslere basliyoruz!

Olay çok basittir aslında. Siz de, aşağıdaki tavsiyelerle, bir kahve falcisi olup, belli baslı ortamlarda popüler hâle gelebilirsiniz.

Fincana bakıp, "Aaa, senin bir düşmanın var" diye başlayın ve fal meraklisini o dakikada kazanın. "Hatta hemcinsin" diye devam edin. Herkesin gıcık olduğu bir hemcinsi vardır mutlaka. İsi abartıp "Sana yakın bir çevreden, ya aile, akraba veya işyerinde" diyebilirsiniz. Baska ne olacak ki? Ya iş arkadaşı, ya patron, ya kayınvalide, kayınço, görünce mörümce...

Elbette "Nerede, hani?" falan diyen bazı ukalalar çıkacaktır. Fincanın içinde gelisigüzel bir telvelenmeyi işaret ederek "E sekerim bak, yılan çıkmış, atmaca kanadı çıkmış, kedi çıkmış, senin arkanda bööyle uzun saçlı kadın çıkmış" gibilerinden şüphe götürmeyecek kanıtlar sunabilirsiniz!

Bekârların, genel olarak, hayatta iki büyük derdi vardır: Para ve ask. Evlilerin, genel olarak, hayatta iki büyük derdi vardır: Para ve çocuk.

Bu konularda herkesin sıkıntıları ve umutları vardır. Fal meraklisinin medeni durumuna göre, "Para

konusunda sikinti var ama asilacak" ve/veya "Ask/çocuklar konusunda ufak tefek dertlerin var, takma kafana, uzun vadeli degil, sonradan sevineceksin" deyin, isi bitirin!

Madem kahve fali biliyor ayagina yatiyorsunuz, jargona da

alisin. Mesela, ev yerine "hane" kelimesini kullanmak, sizi siradan insandan "gizli güçlere sahip gelecegi gören yaratik"a terfi ettirecektir. "Evde ufak tefek dertler var" yerine "Hanende ufak tefek sikintilar var" demenizi tavsiye ederim.

"Kalabaliklar içindesin, her kafadan bir ses çikiyor, hep sine kulagini tika, kendi yolunda yürü" tavsiyesini yapip, fin canin bol telveli, karisik desenli bir bölümünü delil olarak sunmak her zaman ise yarar. Zira insan sosyal bir hayvandır ve ister Istanbul borsasında çalissin, ister otobüse binsin, ister apartmanda otursun, illa ki bir "kalabaliklar içinde olma" du rumu yasar.

Son olarak "senin yüregin kabarmis" kalibinden bahsetmek isterim.

Her kalip gibi, bu da klisesleme tehlikesi olan bir cümledir ve kullanirken dikkat etmeniz gerekir. Mesela, fala böyle baslarsanız, kimse sizi ciddiye almaz. Ama sonlara dogru, cümleyi evirip çevirip, "Bak, aslında klise bir laftir ama, fincanda da görüyorsun, bir yürek kabarmasi var hakikaten" dersiniz daha inandırıcı olur. Bu numarayı sokak kahvelerinde kullanmayın. Türk kahvesinin kilosu kaç para? Kahveci yürek kabarmasi görüntüsü sağlayacak kadar kahve koymamistir muhtemelen. O zaman da delil gösteremezsiniz. Evlerde bakılan kahve fallarını tercih edin.

Artık kahve falinin krali sizsiniz. Kim tutar sizi?

Yine faydalı bir yazıyla karsınızdaydım. Maksat okura hizmet, gerisi dünya mali ve dolayısıyla dünyada kalır...

Soguk alginliginin psikolojik izdüşümleri!

Gördüğünüz gibi, ilk tıbbi makaleme imza atmak üzereyim. Biraz heyecan var tabii, olmaz mi? Heyecana bogaz agrisi, çesme burun, normal agirliğinin üç kati bir kafatasi da eslik ediyor.

Evet efendim, salgına ben de katıldım. Herkes hasta dediler, biz de geri kalmayalım dedik.

Böylelikle konuya girmis oluyorum. Isterseniz, basit bir hastaligin (ki mesela Ingilizcede "common cold" yani "bayagi, hep görülen sogukalginligi" derler, böyle de tapon bir rahatsızlıktır), ruh sagligimiz üzerindeki etkilerini, basliklar halinde inceleyelim.

Sürü psikolojisi karsısında A ve B tipleri

Demim de dedigim gibi, "Hastayim" dediginiz anda, "Geçmiş olsun"la birlikte, âdettendir, söyle cevap verilir: "Salgin zaten!" Ki genellikle de öyledir. Ancaaaak, salgin gerçegi, iki insan tipinde farklı algılanir:

A tipi: "Salgin mi? E iyi o zaman. Demek herkes hasta. O zaman endiselenmeye gerek yok." Bu tavir, aslında daha geniş çaplı düşünürsek, dünyayı yok olmaya götürebilecek bir tavir-

dir. Bu tipler sürü psikolojisini severler. "Elle gelen düğün bayram" şeklinde isimlendirebileceğimiz bu bakış açisi "Nükleer sızıntı mı varmış? E o zaman herkes ölecek, ben ne yapayım?" veya "Ozon tamamen mi yarılmış? Bana ne kardesim, ben deodoranımı sikarım, herkes sikiyor" noktasına kadar gidebilir.

B tipi: "Salgin mi? Ne? Bu bana özel bir durum değil mi? Ben sıradan miyim? Yo, yoooo!" Bu tiplerse, siskin egolarına ve elitist tavirlarına karsin, dünyanın gelişmesini sağlamış, liderlik vasfı taşıyan insanlardır. Kolektif düşünmezler, bireyseldirler. Mucitler, sanatçılar, büyük girişimciler bunlardan çıkar. B tiplerinin ünlüleri arasında Einstein, Marilyn Mon-roe... (birisi beni durdurur mu lütfen?)

Ev halkı ve yakınlarla ilişkiler

Hasta kisi, ev içindeki sosyal tavrını değiştirir. Burada "gender" tabiri ettiğimiz, sosyal cinsel kimliklerden bahsetmek lazımdır (vay be!). Erkekler, soğuk alginliği sırasında, ev içinde, inleme, şikâyet etme, asiri hassasiyet, endise, panik, gibi duygular yasayıp, zaman zaman hastalık belirtilerini abartma vs. tipi çocukluk yıllarının tavirlarını gösterirlerken, kadınlar farklıdır. Gereksiz fedakârlıklar, hasta yatagından kalkıp temizlik yapma, "Dur ben getiririm, iyiyim iyiyim" türü lüzumsuz ataklıklar, tamamen karşı tarafa kendini kötü hissettirmek, vicdan azabı vermek ve nekahat döneminde "Ben hastayken kendi kendime baktım, kimse ilgilenmedi" diyebilmek için takılan sosyal maskelerdir. Ev halkı, bunları yemeyin! Hastayı, gerekirse yataga bağlayarak, kendine ve çevresine zarar vermesini engelleyin!

Kararsızlık, ikilem ve endise

Soguk alginliği geçiren çoğu şehir insanı, doktora gitmez. Hastalığın seyri esnasında, sirasiyla, hafif ilaçlarla atlattırma

çalışma, hastalığın ilerleyişine bozulma, antibiyotik alıp almama kararsızlığı ve bunun getirdiği endiseler görülür. "Antibiyotik alsam, bütün vitaminleri öldürüyormuş, ama almazsam geçmeyecek" dönemi bes güne kadar çıkabilir. Bu noktadan sonra depresyon ve panik başlar: "Bu hastalık geçmeyecek galiba!" Sonsuza kadar süren bir grip tip tarihinde görülmediği gibi, bu psikolojik yan etkiyi geçirmenin tek yolu, efendi gibi doktora gitmektir!

Alışkanlık tuzakı

Birkaç günü geçen rahatsızlıklarda, kisi, bütün gün pijamalarla yatıp televizyona bakma, 12 saat uyuma, çorbanın ayağına gelmesi gibi, aslında mükemmel olan hayat tarzına alışabilir. Soğuk alginliğinin etkileri geçtikten sonra bile, bu vicdan azapsiz tembelliğin verdiği rahatlık duygusu, kaside alışkanlık yaratabilir. Hasta, iyileştikten sonra bile, bu güzel yaşam tarzından kopmamak için "Yok yok, yine baslıyor galiba, yarın da işe gitmeyeyim", "Daha tam iyileşemedim, öksü-rüyorum biraz" tarzında yalanlara başvurabilir,

hatta bunlara kendi de inanabilir. Bundan kurtulmanın tek yolu kişinin kendi elindedir. Disarıdan yapılacak ilaç ve psikolojik destek tedavisi genellikle işe yaramaz!

Gördüğünüz gibi "Bayagi soğuk algınlığı" sanıldığı kadar bayagi bir hastalık değil! Fiziksel zararı geçici de olsa, psikolojik açıdan, bu dönemde destek alınmasında fayda var.

Bu da benim, tıp dünyasına bir katkı olsun. Bak hasta hasta bilimin hizmetindeyim...

ilk ve son savaş anim!

Üç yasındayım. Lambaların etrafına kâğıt sarıyoruz. Acaba yılbaşı gecesi gibi bir şey mi bu "karartma"?

Anneler "Hatırlamana imkân yok" diyorlar.

Aslında haklılar, çünkü üç yasındaymışım. Ama bal gibi hatırlıyorum işte.

Belki hatırladığım bölük pörçük karelerle, sonradan anlatılanlar bir araya gelip hikâyeyi tamamlamışlardır.

Yazlıktaydık. Aksam üstü, benim pek anlam veremediğim bir hareketlilik başladı. "Karartma var" deyip duruyorlardı etraftan. Kâğıtlar alınıp, balkonun, bahçenin lambaları kaplandı.

Yılbaşı gecesi gibi bir şey miydi bu karartma? Etraf kâğıtlarla süslenmesine göre...

Sonra söyle dediler sanki, hayal meyal hatırlıyorum: "Bu gece bir oyun oynayacağız. Hava kararınca ışıkları kapatıp, evin içine gireceğiz. Evde de ışık yakmayacağız. Sanki elektrikler kesilmiş gibi. Bir de televizyonu açmayacağız, gürültü yapmayacağız."

Bayıldım bu işe.

Aksam oldu, evin içine girdik. Salonda oturuyoruz. Benim nesem yerinde, kıkırdayıp duruyorum. Oyun ya bu.

Annem, babam, ablam öyle değil ama. Gerginlikten patlayacak gibiler.

Meger ağabeyim gelecekmis Bulgaristan'dan o gece.

Ağabeyim arada sakallı, arada sakalsız, bazen John Lennon gözlükleri takan, İspanyol paça pantolon giyen, gitar çalan, uzun boylu bir adam benim gözümde! Arada ortadan yok olup sonra yine geliyor. Üstelik de hediyelerle! Nereye gittiginden çok hediyeler ilgilendiriyor beni! Dedim ya, üç yasındayım.

Her dakika seyahatte. Milli voleybolcu çünkü. İkide bir Balkan ülkelerine, oraya buraya maça gidip duruyorlar.

Ama bu defa, tam da gecesi.

Annem söylenip duruyor: "Tam sirasydı maçın. Havalımanı kimbilir açık mı değil mi? Ne olacak bu

çocuklar? Nasıl gelecekler?" diye. Daha kötü ihtimalleri kimse dillendirmiyor.

Meger benim uzun boylu adam sandığım agabeyim de, daha on sekiz yasındaymış o zaman!

Sonra aniden bahçe kapısının gicirdiğini duyuyoruz ve evet, agabeyim, kapıda, bavulu ve paketleriyle fırça atıyor: "N'oluyor yahu? Niye kapandınız içeri? Amma korkaksiniz ha!"

Annemlerin rahatlama dozundan anlıyorum ki, büyük badire atlatılmış.

O zaman korkmaya başlıyorum.

Sessizce çıkıp balkonda oturuyoruz. Yan evlerde karanlıkta bahçelerde oturan komşulardan bir iki sohbet, karşılıklı ki-kirdemeler, yavastan gevseme.

Hayatımdaki ilk, ve umarım, son savaş anim.

Bagdat'ta yaşananları Körfez Savaşı'yla başlayan bir canlı yayın eğlencesi havasında seyrediyoruz.

O yıllarda bir CNN muhabirinin "Bizden ayrılmayın" ama-

ciyla, yanlışlıkla söylediği gibi: "Bu savaş reklamlardan sonra da devam edecek!"

Ne gariptir ki 1974'ten beri ne kansere çare bulundu ne Afrika doyuruldu.

Ama artık karartma falan yetmiyor insanları bombardimandan korumak için.

Artık istediğin yeri, istediğin zaman bombalayabileceğin uydu resimleri, özel ışıklar, kameralar, siginakları patlatan geliştirilmiş füzeler var.

Öyle lambaların etrafına kâğıt sarmakla kaçamazsın.

Helal olsun! Dünya medeniyeti kendisiyle ne kadar gurur duysa az!

Assolist dinlemenin püf noktaları!

Benim gibi rezil olmayın diye yazıyorum. Yanınıza yaklaşıp her assolistin niyeti kötü değildir. Sadece "Semra Özal yapmak" istiyor olabilir

Her şey o ödül töreninde basıma geldi!

Özel Radyo Televizyon Yayıncıları Birliği, internet kullanıcı oylarıyla g.a.g.'i en iyi eğlence programı seçmiş, sağ olasin halkim!

Güzel de bir yemekli tören hazırlamışlar. Gittik, oturduk. Ebru Cündübeyoğlu, garip ama gerçek, benden imza istedi. Ünlü ünlüden imza ister mi? Kitabı çok beğenmiş. Hos bir andı. Ödülümüzü aldık, sudur budur. Her şey güzel.

Derken son günlerin popüler assolisti çıktı sahneye: Umut Akyürek.

Musiki askimi fazla belli ettim!

g.a.g.'in 50. programını çekiyoruz... Hep "Ben Gülse Birsal ve saz arkadaşlarım" diyorum ya... Haydi, dedik, Türk Sanat Müziği topluluğu gibi giyinelim. Ben klasik assolist, arkada g.a.g. ekibi koro, sarkı söyleyelim 50. programda. Hem egle-

niriz de. Tabii biraz klasik assolist hareketleri çalışmam lazım. Ara taksimlerde yere, havaya bakarak kafayı sallama, elleri Emel Sayın gibi kullanma teknikleri falan...

Umut Akyürek genç ama eski usul bir assolist. Eğitimli, klasik, ağır... Tam hanımefendi sanatçı. Sahneye çıkar çıkmaz g.a.g. ekibi "Haydi Gülse," dedi, "seyret, ezberle, aynisini yaparsın!"

Diktim gözlerimi Umut Akyürek'in üzerine. Hakikaten mükemmel. "Sahneyi dolduruyor" derler ya. Ve fakat ben Umut Akyürek'in televizyon görüntüsü değil, gerçek olduğunu unutmuşum! Ben ona bakarken, o da beni görüyor tabii! Salonda benim gibi gözünü alamadan bakan başka musiki âsığı da yok, takdir edersiniz ki! En ilgili dinleyen bile, arada sohbete ve/veya önündeki tandıra dalıyor!

Bu alakamı Sayın Akyürek de fark etmiş olmalı ki, birkaç defa gülümsedikten sonra bana doğru yürümeye başladı! Belki boş zamanlarımda Üsküdar Musiki Cemiyeti'ne devam ettiğimi falan düşündü. Ve hem ekibin hem benim endiseli bakışlarımızın arasında, hoop diye gelip bana elini uzattı! Bir yandan da içinde sürekli "bülül" kelimesi geçen bir sarkı söylüyor.

Assolist beni sahneye çıkaracak! Bittim!

"Semra Özal" yapmak!

Bir kere bende sesin s'si yok. Olsa bile sarkiyi hayatımda ilk defa duyuyorum. Her şeyi bırak, sahneye çıkıp assolistle Türk sanat musikimizden bölümler icra etmem, daha doğrusu edememem, ve bunun kameralar tarafından tespit edilmesi, beni imaj, karizma, kariyer açısından ve her açıdan bitirmez mi?

"Söyleyemem, sarkiyi bilmiyorum, sesim yoktur, n'olur, vallahi!" şeklinde gergin yalvarışlarım sonunda, Umut Akyürek, playback'e ağızını uydurmayı bıraktı ve fenalık geçirerek, eli hâlâ havada, dislerinin arasından:

"Sizi sahneye çıkarmayacağım, sadece elinizi tutmak istedim," dedi!

Allah beni kahretsin! Racondan bu kadar mı habersiz olunur? Kadıncagiz bana "Semra Özal" yapacak. Hani assolistler devlet erkanının, hatırlı misafirlerin, ne bileyim Semra Özal'ın yanına gidip elini tutarak sarkı söylerler, o da kafasını sallayarak katilir ya. Olay bu. On saniyelik, iki kuplelik bir şey. Versene elini, ne korkuyorsun! Jestin karşısında böyle mi yapılır?

"A çok özür dilerim" diye ezildim ve g.a.g. ekibinin masaya kapanarak gülmesi esnasında, Umut Akyürek'le "Semra Özal yaptık".

Ben kiim, assolist taklidi yapmak kim.

Umut Akyürek'ten huzurunuzda özür diliyor, kendisini kutluyorum!

Alfa alfa filizine dogru adim adim!

Biktim bu beslenme arařtirmalarından. Ne yiyelim kardesim? Biktim be. Kararinizi verin. O güne kadar ben iskenderimi yer, kadayifima ekstra kaymak isterim. Bu kadar.

Birisi bana ne yemem gerektiğini söylese çok mutlu olacağım!

Simdi de en son tüyler ürpertici gelismeyle karsi karsiya-yiz! Hidrojene yağlar, yani fast food dedigimiz gıdaları pisirirken kullanılan, islem görmüş, yüksek isilara dayanikli yağların kanserojen olduğu çıkmis ortaya.

Buyrun buradan yakin diyecegim, ama bu yağlar yanmi-yormus da!

Hamburger köftesinin, patatesin kızartıldığı hidrojene bitkisel yağlar, içinde defalarca kızartma yapıldığı halde yanmi-yor, ancak çok yüksek bir isida normal yağlar gibi davranıyor-larmis.

Yani, vücudumuzun 36-37 derece olduğunu düşünürsek, hidrojene yağlar vücutta, öyle oldukları gibi takılarak, obezi-teye, daha sonra da belki kansere yol açabiliyorlarmis.

Ah ben bunları biliyordum da iste...

Efendim, 94 yılında New York'a gittim ben. Okulun ilk günü, yeni tanışılan arkadaşlarla öğle yemegine çıkıldı.

Broadway'in üzerinde, okula birkaç blok uzaktaki bir "Organik Gıda" lokantasına götürdüler beni.

O gün söyle düşündüğümü hatırlıyorum: "Organik olmayan gıda nasıl bir şey ola ki? Sentetik tavuk, sentetik pilav, sentetik salata diye yemekler mi var bu Amerika'da?"

90'li yıllar Amerika'da organik tarimin, hormonsuz, kimya-salsız sebze meyve yetistirmenin, dogal gıdalarla hayvancılık yapılmasınınin başlayıp popüler olduğu yıllardı.

Organik Gıda Dükkâni adlı lokantaya girdik. Alt katta, hani bizim meyhaneler gibi bir camli buzdolabi var. Oradan bakıp yiyeceği seçiyorsun. Ya satın alıp paketlettirip gidiyorsun ya da yukarı katta oturup yiyorsun.

Camli buzdolabına bakıldığında, kelimenin tam anlamıyla, "bu lokantada yiyecek bir halt yoktu"! Tipsiz otlar, kepekli ekmek, birkaç bulamaç görünüşlü karisim.

Yukarı çıkıp mönüden siparis verdik. Yanımdaki iki kız "alfa alfa filizli sandviç" istediler. Bense, herhalde nisuzaz salata gibi bir şeydir, hani karisik yesilligin üzerinde yumurta, ton balığı, zeytin meytin vardır diye "ton balığı salatası"nda karar kildim.

Sonuç bir fiyaskoydu! Ben ton baliginin ne idüğü belirsiz (ve dolayisiyle muhakkak organik) bir sos içinde ezilip perisan olmus halini didiklerken, arkadaşlarım, içine pis kokulu tatsız tuzsuz alfa alfa filizi doldurulmuş kepek ekmeklerine yumuldular!

Hayatımda bu kadar sasirdigimi hatırlamıyorum. Bir insan böyle bir şeyi öğle yemeği olarak yiyebilir miydi? Allah açlıkla terbiye etmesindi, ve daha önemlisi ben bu New York denen yerde nasıl yasayacaktım?!

Çıkışta kendimi bir Çin lokantasına attım ve Amerika'ya gelmiş tüm göçmenler için sükreterek karnimi doyurdum.

O dönemde Amerika'da çıkan yazıların birçoğu beslenme

üzerineydi. Konservelenmiş gıdaların çoğunda kanserojen madde bulunmıyordu. Sebze ve meyvelerin iri yarılarına şüpheyle bakılıyordu. Kırmızı et zaten zararlıydı, tavuklar eselenmeden yapay çiftliklerde büyütülüyordu, denizler kirliydi ve görünüme bakılırsa, bu durumda alfa alfa filizli kepek ekmeği en güvenli seçenektir!

Bir de tabii, en çok bu hidrojene bitkisel yağ hakkında konuşuluyordu.

Sadece fast food'da değil, her yerde hidrojene bitkisel yağ vardı. Uzun zaman dayanabilen bütün gıdalarda: Cipsler, bisküviler, gofretler, çikolatalar, mikrodalgada ısıtılıp yenen donmuş yemekler...

Ve bu hidrojene bitkisel yağ, vücut isisinde yanmadığı için, hayatının sonuna kadar, tüm anlarında seninle birlikte yaşıyor, ayrılmaz bir parçan oluyor, sonuçta da seni, sisman, nedense kilo veremeyen, üstelik kanser olma riski yüksek kalabalığın arasına katıyordu.

Türkiye'ye geldikten sonra, bu tür takıntılarında büyük ölçüde azalma oldu.

Zaten fast food'dan zevk almayan bir insan olarak, "ne olsa yerim" tavrı içindeydim bir süredir.

Ancak görüyorum ki hidrojene yağlar konusunda bir bilinçlenme var. Organik gıda dükkanları açılmaya başladı. Balimizi bile seçerek yiyoruz.

Ben bu gıdası biliyorum arkadaşlar. Önce ates pahasına küçük, yampiri domatesler almaya başlayacağız, yumurtayı köyden getireceğiz. Ardından yedigimiz tavugun soyagacını isteyeceğiz.

Son aşamada da beni Nisantasi'nda bir kafede alfa alfa filizi doldurulmuş köy ekmeği yerken göreceksiniz.

Titreğim mücrim gibi baktıkça istikbalime!

Kırmızı hali bizi bozar!

Lüzumsuz bir şey. Takilip düşmece var, birbirini itmece var. Paparazzisi var, halkı var. Kaplayın halifleks, hem dayanıklı, hem bakımı kolay.

Hamdolsun bu yilki Oscar'lari da birlik beraberlik ve baris içinde teslim ettik. Ne Sean Penn, ne Susan Sarandon-Tim Robbins ekibi, Bush ve yönetimine küfür etti. Halbuki benim bütün gece beklediğim oydu.

Yoksa Oscar'ların kime gideceği zaten belliydi. Yüzüklerin Efendisi silip süpürecek, Charlize Theron ayakta alkışlanacak, "Soguk Dag" filmine mutlaka bir ödül gidecekti.

Zaten her Oscar sonrası, ödüllerden çok, hangi aktrisin ne giydiği, kırmızı hali üzerinde ne açıklama yaptığı konuşulur.

Malumunuz, "kırmızı hali" olayı ülkemizde de başladı artık. Film galaları, sadece gazetecilerin, blucinli gençlerin, meraklıların toplandığı, fosur fosur sigara içilen floresan ışıklı fuaye ortamından çıktı.

Çıktı da, kırmızı hali olayı öyle basit bir şey değil ki!

İlk bakışta, muhtemelen en ucuza yasanacak en büyük lükstür kırmızı hali. Sonuçta metrekaresi beş milyona mı, on milyona mı alırsın, serersin, bitti. Birden isin havası degisive-

rir.

Ancak, önemli olan halinin kendisi değil tabii, üzerinde yürüyenler.

Zamanında, havalı bir derginin editörü olduğum için, yurtdışında böyle kırmızı hahli davetlere falan katılmışlığım çok. Hem de öyle Naomi'li, Elizabeth Taylor'li, Prens Char-les'li davetler yani, boru değil.

Bu esnada, kırmızı halinin üzerinde yürüme usulünü de öğrenmiş bulunduk.

(Sunu da söylemeden geçemeyeceğim, düşünüyorum da benim ünlü olmadan önce çok daha isiltili bir hayatım varmış yav! Avrupa'da defileler, böyle havalı davetler... Şimdi bütün gün otur evde, üzerinde esofmanla yazı yaz. Neyse.)

Olay sudur: Kırmızı hali, üzerinde rap rap yürümek için değil, durup fotoğraf çektirmek ve röportaj vermek için var olan bir fon. Ünlü, kırmızı haliya ayagını attığın andan itibaren, zaten yanlarda birikmiş onlarca basın mensubu, ona ismiyle bağirmaya başlıyor. Misal, "Charlize" dendiği anda, Charlize'in, sesin geldiği yana bakıp, vücudunu en fotojenik hale getirerek gülümseyip poz vermesi lazım. Bunlardan yüz tane olunca yıldızların ismi zorlaşıyor tabii. On metrelik kırmızı halida yarım saat geçirenler var. Bir de en ön sırada birikmiş televizyon röportajcılarını ekle. Hepsi birer soru sorsa...

Yani film yıldızının, Oscar gecesi, esas mesaisi bu kırmızı hali.

Halbuki bizde ne oluyor? Geçen gün seyrettim, İstanbul'da bir gala öyle kalabalık ki, kırmızı hali üzerinde ünlüler birbirine çarpıyor, birbirinin ayagina basıyor. Sonra basınımız da gidip, "Bilmemkim size çarptı, acidi mi?!" gibi, dünya magazin basınında ilk kez sorulmuş sorular yöneltiyor.

Bu raconu da öğreniriz zamanla diye düşünüyorum.

Fakat ithal ettiğimiz her kültürel olaydaki gibi, bunda da "altyapı eksikliğimiz var"! Yurtdışı davetlerde, kırmızı hali, her yandan yere sabitlenir ki, topuklu ayakkabılarla, hanımlar, halinin kıvrımlarına takilip düşmesinler.

Bizde, yanılmıyorsam, kendi haline bırakılan kırmızı halıların ilk kurbanı Yesim Salkım olmuştur. Bir açılış veya galada, net hatırlamıyorum, daha davetin girişinde yüksek topuklu ayakkabıları bir yere (bence haliya!) takılınca düşürmüştü. Nazar mazar dendi ama, gerçek budur!

Fark ettiyseniz, Hülya Avsarı Sov'da da kırmızı hali hoslugu yapılmış. Hani konuklar kırmızı halıdan yürüyerek sahneye gelsinler, gibi bir jest.

Fakat bunun sarkicisi vaar, dansözü vaaar.

İlk halili programda, oryantal Tanyeli, göbek atarken, yedi sekiz defa, haliya takilip kapaklanmaktan son anda kurtuldu!

Benim tavsiyem, bir an önce bu Batı taklitçiliğinden kurtulmamızdır! Kendimize göre, orijinal bir çözüm bulalım. Mesela kırmızı hah değil de, kırmızı halifleks kaplatalım gala girişlerine. Böylece kimse düşmez. Ekonomiktir. Ayrıca silinebilir, leke tutmaz.

Çözüm tükenmez, insan yeter ki istesin.

Alışverişte "Hayır" diyebilmenin sırları!

Doldurusa gelmeyin. "Ayy, çok iyi tasadiniz valla canım" kalibi, her satış elemanına ilk iş gününde öğretilir. Yemeyin bunları!

Uzun zamandır alışverişe çıkmamıştım. Bu yüzden de sanki eğlenceli bir isim gibi kalmış aklımda!

Siz öyle dizilerde, g.a.g.'da falan car car konuştuguma bakmayın.

Aslında öyle önüne gelenle sohbetler eden, durduk yerde espriler, komiklikler yapan biri değilimdir. Mahcup bir insanım yerine göre.

Bu yüzden alışveriş esnasında da basıma gelmedik kalmıyor.

Ağzı laf yapan, becerikli satış elemanları karşısında "Ehi höhö, kem küm" diye kaliveriyorum.

Gerçekten ısrarcı bir eleman bana snowboard, lobut, köpek maması kabi ve tenis ayakkabısından oluşan bir set (nasıl setse o!) satabilir örneğin. Spor yapmak ve evde hayvan beslemekle ilgili fikirlerim, malumunuz!

Kıyafet ve kozmetik konusunda ne istediğini bilmeyen, sü-'reklî fikir değiştiren biri olduğumdan, beni ayartmak da çok

kolaydır. Satış elemanının, kopya vermek gibi olmasın, kişiselleşmesi yeterli.

-Nemlendirici istiyorum, su markanın busu!

-Buyrun.

Normal bir alışverişin bu şekilde yürütmesi gerekir değil mi? Oysa bazı tecrübeli elemanlar kopup giderler.

-Nemlendirici istiyorum, su markanın busu!

-Göz çevreniz için ne kullanıyorsunuz?

-Falancayı.

-Ama o kirisiklik için. Sizde morluk var. Maske yapıyor musunuz?

-Ha?

-Bir de tabii kapatici lazım. Bunu televizyona çıkan bütün müşterilerim kullanıyorlar, (bu taktik yeni başladı) çok memnunlar. Bitki özlü olduğu için faydalı, içindeki fanfin-fon granülleri de pirlitli olduğundan, pigmentleri alafortan-foni yapıp yası küçültüyor!

-Haaa, hadi ya?

-Tabii, bakın (sürüyor) görüyor musunuz?

(Aynada sadece tereddütlü bir surat görüyorum ama...)

-Ben bir nemlendirici...

-Bu üçünü bir arada alırsanız, yüzde yirmi indirim var, yanında da (evde yüz yirmi tane olan ve çekmecelerin kapanmasını engelleyen, ne küçük ne büyük, kullanışsız boy) makyaj çantası veriyoruz!

-E o zaman...

-Kasaya götürüyorum, güle güle kullanın! Saçınız için bir şey?

-Hö?

Kıyafet konusunda, idareyi ele alan bir eleman, bana dükkâni satın aldirabilir. Ama zevkli ve zeki biri olacak. Yani "Söyle bir salvar ister misin canım? Çok moda bu sene, Gizem Özdilli de aldı bundan dün..." gibilerinden bir soruya benim vereceğim cevap, "Haydi Allahaismarladık" olacaktır.

Baktiniz ısrar ediyor, favori bahanelerim olan, "Acelemlerim var, sonra bakarım", "Çok pahalı, mümkün değil", "Buna çok benzeyen bir şeyim zaten var", "En nefret ettiğim renk budur", "Bunu ancak annem/kızım/kız kardeşim giyer" den birini seçebilirsiniz.

"Sizi 16 yaşında gösterdi", "Gözlerinizin rengine uydu", "Canım bu kadarlık dekolte den ne çıkar, herkes giyiyor?" gibilerinden kalıpları yemiyoruz artık da...

Sak diye ne istediğimi anlayıp, o tarzda altı tane kıyafet getiren satış elemanından, sadece adalet yerini

bulsun, isini iyi yapan insan kazansin diye alisveris yaparim ben.

Vatikan'in neresindensin hemsehrim?!

Buralardan olmak havalı bir şey değildir pek. Hep bir orijinallik, bir Batıllık, bir "oralilik" aranır. Ama tabii bu kadarını da hiç görmemistim.

"Nerelisin hemsehrim?"

En sevdiğim kalıplardan biridir bu. Madem hemsehrin, nereli olduğun belli iste, senin sehrinden! Veya, nereli olduğun bilmediğin adama niye "hemsehrim" diyorsun, hemsehrim?

Ülkemi seviyorum!

Bir ülke düşünün ki, herkes üç asgari bes yukarı aynı topraklardan geliyor, ama, neredeyse herkes, kendini farklı, ender bulunan bir kültürden, coğrafyadan geliyormuş gibi anlatmayı seviyor. "Efendim benim dedemin annesi Giritli, onun için bizde çok enteresan bir yemek kültürü vardır!" gibilerinden. Yahu dedenin annesi 200 yıl önce yaşamış. O kadar zaman. Bunun dedenin Artvinli baba tarafı var, öteki dedenin, ne bileyim Konyalı annesi var, ötekinin Karadenizli teyzesi var, yemek yapmak istemeyen yeni gelinleri var, fast food kültürü var... O Girit usulü yemek tarifleri 1800'lerden beri ailede kaldıysa, vallahi bravo!

Bir zamanlar sahne ve sanat dünyamızın ünlü kadınların-

da Balkanlar'dan gelmiş olma modası vardı. Hepsi ya annenin baba tarafından Yugoslav göçmeni, ya babanın anneannesinin kuzeninden Bulgar falandı ne hikmetse! Hatta yanlış hatırlamıyorsam, Ajda Pekkan, "Ben göçmen olduğum için bazı Türkçe kelimeleri telaffuzum çok zor, bu açığı kapatmak için araya Fransızca İngilizce serpistiriyorum" demisti, ilginç konuşma tarzını açıklamak için. Belki de gazeteciler abartmışlardı, günahları boynuna, ama o yıllarda da uydurma magazin bu kadar yaygın değildi. Bilmem artık.

"Benim anneannem/babaannem Çerkes/Gürcü" ifadesi de yaygındır kadınlar arasında. Çerkes ve Gürcü kızları güzel olur derler ya.

Fakat tabii, bu kadarını hiç duymamistim. Magazin agziyle "sosyetenin tanınmış playboy'larından Ilker Mengi, Pa-pa'yla akraba olduğunu açıklamış.

Doğrudur, zaten insan böyle bir şeyi istese de uyduramaz. Ben daha çok bir röportaj sırasında konu buraya nasıl gelir, onu merak ediyordum!

Ilker Mengi, gazeteciye arayıp "Benim dedem Papa, bunu artık basınla paylaşmak istedim, en begendiğim gazetesiniz, onun için ilk sizi aradım" mi dedi?

Eğer öyleyse telefonun öbür ucundaki gazeteci, "Tabii tabii, benim amcam da Napolyon" deyip kapatmadı mı? Neden?

Veya bambaska bir konu için röportaja gidildi de, "Hobileriniz nelerdir, İstanbul gece hayatında

nerelere takılmak moda?" gibi sorular sorulurken, Ilker Bey de "Ya, bu arada ben Papa'nın akrabasıyım" veya "Ben gece hayatından anlamam, bana bunlarla gelmeyin, Vatikan'la ilgili sorunuz varsa cevaplayayım" gibi bir cümleyle mi bahsi açtı?!

Bana hep "Aslen nerelisiniz?" diye sorup, orijinal bir cevap beklerler. "Çerkesim, Gürcüyüm, Yugoslav göçmeniyim, suyum buyum" gibilerinden, "İstanbuluyum" deyince de asla tatmin olmazlar.

Ben sana nasıl anlatayım şimdi. Bir taraf Ege. Usak, Aydın, falan o civarlardan. Öteki taraf İstanbul, ama kısmen Ordu. Zaten onların da birkaç kusak gerisine gidersen, ühü-üü. Türküz iste, bildiğin Türk.

Zaten o hava atmak ve orijinal/medeni/güzel/f arklı görünmek için söylenen, genellikle palavra veya yüzde yirmi oranındaki etnik durumlardan da pek hayır gelmeyeceği geçtiğimiz günlerde ortaya çıktı.

Bilmiyorum "Aslen Vatikanlı" vatandaşlar da yakında bir fislenme olayıyla karşı karşıya kalırlar mı? Belli olmaz.

Varsayalım ki, ben ekonomistim!

Yatırımdan anlamam, ekonomik tahminler yapamam, paramı idare etmeyi bilmem. Ama varsayalım ki biliyorum, siz yine de benim yaptığımı yapmayın!

Bazen, yıllarca Boğaziçi'nde ne okudum ben diye düşünmeden edemiyorum.

Ekonometri, matematiksel ekonomi, insan kaynakları, istatistik gibi birbirinden kazık dersler oku, hepsinden geç...

İnsanın kendisine bir faydası olur değil mi?

Çok şükür, "Çok para kazanıyorum, bu kadar büyük bir serveti nereye yatırırsam!" diye dertlenen insanlardan değilim. Hani dolardaki yüzde beslik, onluk düşüş-çıkış, benim birikmiş paramda çıplak gözle fark edilmeyecek bir değişikliğe sebep oluyor! Anlayın.

Yılların istatistiklerine dayanarak sunu söyleyebilirim: Ben nereye yatırım yapıyorsam, takip edin, ve o yatırım aracından kaçın!

Bir de söyle bir iddialî hâlim vardır:

Zaten üç kurusun var, bu isten de anlamıyorsun, bırak dağınık kalsin, değil mi? Yok. İlla dolar alacağım, doları bozup bono alacağım, onu ona böleceğim, kafama göre tahmin-

ler yapacağım, ve sonunda, başlangıçtakinden daha az param olacak.

Ne yapalım, aracı kurumlar kazansın!

Gördüğünüz gibi, yatırım bilgisi feci, fakat bütün ekonomik terimler yerli yerinde. İste ekonomi eğitimi böyle bir şeydir.

Ekonomi okuyanlar bilir. Kitaplardaki her cümle "Varsayalım ki..." diye baslar. "Varsayalım ki, bir ülkedeki tüm üreticiler eşit rekabet içinde, hammaddeyi aynı fiyattan alıyorlar, fiyatlar tamamen serbest, gelir eşitsizliği yok, devlet kesinlikle işin dışında. O zaman bu ülkede..." diye gider mesela. Bulalım o ülkeyi, oturalım o zaman!

Duymussunuzdur. Bir fizikçi, bir kimyager, bir ekonomist işsiz adaya düşerler. Açtırlar. Bir fasulye konservesi bulurlar. Ama nasıl açacaklardır? Kimyager deniz suyu, yosun ve kumu belli miktarlarda karıştırıp bir tür patlayıcı yapmaya çalışır. Denerler, patlamaz.

Fizikçi kuru kutusunu bir ağacın altına koyar ve ağacın dallarından birine bir tas bağlar. Hesaba göre o tasın ağırlığı ve düşüş açısıyla, kuru kutusu açılacaktır.

O da olmaz.

Ekonomiste sorarlar: "Senin bir önerin var mı?"

"Tabii," der ekonomist, "varsayalım ki bir kuru kutu açacağımız var...!"

Bizim kusanın ekonomisiyle imtihanı kumbaralarla başlamıştır.

70'li yıllarda ve daha önce çocuklara kumbara verip para biriktirmeye teşvik etme âdeti vardı. Bankalar falan hep kumbaralar hediye ederlerdi.

Kumbaralar biliyorsunuz, böyle alttan anahtarla açılırdı. Götürürsün annene. Annen söyle bir sallay ve der ki: "A daha hiç para yok ki, dolsun öyle açarız."

Baslarsın kendini paralamaya. Çikolata almazsın, bayramı beklersin, bahşis pesinde angaryalar yaparsın...

Bir sene geçer, kumbara çiling çiling dolar. Sen o parayla neredeyse ev, olmadı bisiklet falan alırım diye düşünürken, anne anahtarı çevirir, paralar dökülür, sayılır. Ve, aynı anne der ki: "Ayy bak yazık, nasıl değeri düşmüş, çocuğum bunlarla çikolata al, başka bir şey alınmaz"!

Nasıl ya? Çikolatayı daha ta o en başında, "Bekle de para biriktir" dediğin zaman da alabiliyordum ben? "Ee evladım, enflasyon işte, böyle..."

Niye para biriktirttiniz kardesim o zaman?

Zannedirim enflasyondan bu kadar korkmamızın sebebi, o çocukluk yıllarına dayanır. Yoksa ekonomik bir durumdur yani. Hani "canavar" adı verilmesinin sebebi falan o çocukluk kâbusları derim ben.

Ekonomist dediğin de böyle olur!

Mesleki sorumlulugumun bilincindeyim!

Yine sosyal ve dogasal bir yarayc parmak basarak, sizi bilinçlendirmeyi amaçlıyorum sevgili okuyucular. Çünkü siz biz gazeteciler olmadan bilinçsiz, suursuz, öyle etrafta dolasan bir güruhsunuz. Okuyun da biraz kendinize gelin!

Arada olur böyle.

Okuyucunun teki cosup, üsenmeyip, bana uzun uzun bir mektup yazar.

Genellikle kendisi için hayati önem taşıyan bir konuyu anlatmakla baslar ise: Mahallede imarsiz bir bölgeye yapılan kaçak infaat, Amerika'nin Irak politikasi, Medeni Kanun'daki degisiklikler...

Kendi hayatından da uzun örnekler vererek konuyu pekistirir ve baslar o sinirle bana bulasmaya: "Sen ne biçim gazetecisinden, "O köseyi isgal etme"ye, "Vatan haini en-tel"den, "Sizin gibi parasi bol beyaz Türklerin alayinin..." gibi genis bir yelpazede fikirlerini söyleyenler ortaya çıkar tek tük de olsa.

Dertleri sudur: "Neden incir çekirdegini doldurmayan komik komik yazilar yaziyorsun da, memleketin önemli meselelerine deginip halki bilinçlendirmiyorsun!"

Hepsine kisaca yanıt vermek istiyorum bu vesileyle: Ben kimseyi bilinçlendirmek istemiyorum. Tam tersi, suursuzca gülmelerini istiyorum! Arzu ederseniz sayfayı çevirebilirsiniz.

Ama bazen de, böyle taa kalbimin derinliklerinden veya bagrimdan bagrimdan gelen bir aciyla, toplumsal konulara egilmek, onlari irdelemek istiyorum.

Örneğin mesela...

Geçen gün televizyonda bir belgesel seyrettim. (Malum, ben televizyonda sadece belgesel seyreden 70 milyon kisiden biriyim. O Televole'leri, evlilik programlarini falan kim seyrediyor zaten, hâlâ bulamadılar! Son zamanların popüler söylemiyle: Tek seyrettigim dizi Avrupa Yakasi vallahi! Pardon ne diyorduk?)

Seyrettigim belgeselde gözlemledigim kadariyla, belgesel-ciler, biraz kalpsiz insanlar. Bunu irdelemek istiyorum bugün!

Hani hep tartisilir ya, gazetecilik ahlâki açısından: Diyelim ki yolda kaza geçirmis, ölmekte olan bir adama rastladın, önce fotografını mi çekersin, adami mi kurtarirsin, diye.

Tabii, gazetecinin durumu farkli. Önce haberi yapacak ki, baskiya yetissin, ne bileyim televizyoncuysa haber bültenine kostursun. Yine de bazen gazeteciler ruhsuz, duyarsiz olmakla eleştirilir.

Halbuki belgeselcilerin tuzu kurudur! Kimsenin bir belgeselciyi "Ayol çekecegine git kurtar" diye elestirdigini görmedim. Bu görevi ben üstlenmek istiyorum. Hani köseyi isgal etmemek açısından!

Biliyorsunuz iki belgeselin birinde zavalli hayvanciklar telef olur. Ben simdiye kadar en azından yüz kere, geviklerin kaplanlar tarafından yendigini, büyük baligin küçük baligi yuttugunu, yumurtadan yeni çikmis, denize ulasmaya çalışan su kaplumbagasi yavrusunun kuslar tarafından aksam yemeği yapildigini seyrettim.

E belgeselci kardesim, elin ayagin yok mu? (Belgeselcile-re cevap hakki doguyor tabii!)

Yazik degil mi hayvanlara?

Hani gazeteci gibi bir vakit darligin falan olsa anlayacagim. Kendin anlatiyorsun: "Üç haftadir, su kaplumbagalarinin yumurtadan cikmasini bekliyoruz bu adada" falan diye. Haydi kaplani kovamadin, tamam, sadece martılara "kist" diyeceksin kardesim! Seyrederken, gözümüzün önünde gitti suncacik yavru kaplumbaga!

Sonra da anlatiyorsun: "Bu mevsimde yumurtadan çıkan yavrularin yarısından fazlasi martılara yem olur" diye. E böyle yaparsan tabii yem olurlar! Katliam olmus, sen orada, elinde kamera, takiliyorsun!

Belgeselcileri daha duyarli, daha bilinçli olmaya davet ediyorum. Her sey san söhret degil arkadaslar.

Bugün de gazeteci olarak toplumsal görevimi yerine getirdim, artik rahat rahat sinemaya gidebilirim!

SARS maskeniz ne marka?

Öyle çantayı ayakkabiya uydurmakla olmuyor. Bastiracaksiniz parayi, son moda bir maske alacaksiniz-

Bu kadarina pes diyorum!

Uzaktogulu alisverisçiler, Bati ülkelerinde Hermes, Louis Vuitton, Gucci gibi markalarin önünde, Halk Ekmek kuyruğu gibi sira yaparlar, bilirsiniz.

Bir kere lüks-satin aliyorsan, kuyruk neyin nesi?

Gideceksin magazaya, rahat bir koltuga oturacaksın. Çay, kahve getirecekler. Elli tane model çıkarttiracaksın, bu esnada satis elemani, "Vallahi hepsini çok iyi tasiyorsunuz" gibisinden iltifatlarla egonuzu da oksayacak!

Halbuki bunlarin, o magazalarda bir ezilip büzülmesi, uslu uslu beklemesi vardir ki...

Alçakgönüllü tavirlarina ragmen, yüksek bütçeleriyle ünlü markalarin gözbebeği olan Uzaktogulular, tasarımlari da kendilerine benzettiler! Bedenler ufaldi, renkler acayıplesti, fiyonklar, çiçekler, bilmemne. Sebep, üç bes yillik bir trend. 18-35 yas arasi Japon kadinlar, küçücük fosforlu bluzlar, mikro-mini etekler, platformlu ayakkabilar, hap kadar marka çantalar ve sapsari saçlariyla bir moda yarattilar. Liseli kiz gibi gi-

yinmis pahali fahiselere benzeyen, oysa öğrenci veya meslek sahibi zengin kadinlar bunlar. Onlara "kogal" deniyor, ve ko-gal stili, yüksek tüketimlerinden ötürü, dünya modasını çok etkiliyor.

Simdilerde, hem kogal'larin, hem de daha akli basında giyinen Uzaktogulu marka meraklilarinin yeni bir

heyecani var: Dünyayı kasıp kavuran SARS virüsü. Aslında savasti, mavasti çok ciddiye almıyoruz ama, gerçekten büyük tehlike. Ama ben SARS'm (garip ama gerçek) moda yansıyan yüzünden bahsedecem:

Geçtiğimiz cumartesi günü, Hong Kong'daki Louis Vuit-ton mağazası, sinirli sayıda grip maskesi verdi piyasaya! Maskeler yumuşak deriden yapılmış, üzerinde markanın monogram deseni var ve klipsleri de gümüşten! Önce sadece 88 adet üretilen maskeler, cumartesi öğlen saatlerinde moda meraklıları tarafından talan edilerek tükendi! Üstelik de tanesi 230 dolardan!

Hemen ardından Gucci'nin sözcüsü, kısa süre içinde, ilk-bahar-yaz koleksiyonlarına bir grip maskesi ekleyeceklerini açıkladı. Model konusunda detay verilmedi, sadece siyah olacağı söylendi!

Aynı anda, sinirda, Çin'in sahte marka esyalarla ünlü Shen-zen sehrinde, son günlerin en çok ragbet gören ürünü, sahte Burberry desenli grip maskeleri piyasaya çıktı! Ancak bu ürün halka hitap ediyor, sadece 1 dolar 25 sent!

Baska bir açıdan bakınca, öldürücü hastalıktan korunmak için marka maskeler takmak, çok insani, moral düzeltici bir çözüm gibi görülebilir. Malumunuz, Uzakdogulular eğlence sekilleriyle ünlü bir insan topluluğu degil. Varsa yoksa alisveris ve karaoke. Batilinin savastan, hastalıktan gerilen sinirlerini, içki içip dans ederek gevsetmesine karsilik, belki de çekik gözlü insan da Louis Vuitton'dan maske alarak rahatlıyor.

Bu arada Çin'in Ankara Büyükelçiligi Müstesari Chuntai:

"Gripten kurtulmak için evinizde bir miktar sirkeyi yakın!"

önerisini getirmis. Bu Uzakdogulular, Allah bilir, bu amaçla da, balzamik seri sirkeleri falan aliyorlardir Fransa'dan. Hatta belki oralarda da kuyruk vardır!

Allah dünyaya saglik, baris ve akil fikir versin...

59

Siz de Sirin'i taniyin!

Bazi insanlarla tanismak çok sey ifade eder. Ilginç bir tecrübe, esin kaynagi, gelecekle ilgili kararlar için referans noktası... Sirin Devrim bunlardan biridir.

1994'ün kis aylari.

New York'taki ilk senem.

Bir gün telefonum çaldı. Üç bes ay önce Amerika'ya tasindigim için çalışmayı bıraktığım Aktüel dergisinden ariyorlar: "Sirin Devrim'le röportaj yapacaksın. Çok ilginç bir hayat. Halikarnas Balıkçisi'nin yegeni, ressam Fahrünnisa Zeid'in kızı. Su anda New York'ta yasiyor. Aileyi anlattığı bir kitap yazmış.

Röportaj bu haftaya lazım" dediler ve arkadasi Tunç Yal-man'in telefonunu verip kapattılar.

Yarım saat sonra telefonun öbür ucunda, Sirin Devrim'i röportaja ikna etmeye çalışıyorum. Bin dereden su getiriyor, hem de o kadar yıl yurtdisinda yasamis birinden beklenmeyecek mükemmel, aksansız bir Türkçeyle:

-Hiç vaktim yok ki benim. Tek kişilik oyunum var, kitabın tanıtımları var. Ayrıca, siz kaç yaşındasınız bakalım?!

-Yirmi üç yaşındayım.

-Aaa, daha çocuksunuz! Röportaj yapmayı biliyor musu-

nuz r

Ya sabir çekerek, "Evet efendim, ben dört yıldır gazetecilik yapıyorum, merak etmeyin" diyorum. Sözlesiyoruz.

Siz Çerkez misiniz?

Manhattan'ın üst kısmında, sık bir apartman. İçeri giriyorum. Chanel aksesuarlarıyla, bakımlı, güzel yaşlanmış bir hanım. Tanısır tanısız, Devrim, eliyle hafifçe çeneme dokunup dikkatle yüzüme bakıyor:

-Siz Çerkez misiniz?

Ve cevabi beklemeden, biraz ileride duran kocası Robert Trainer'a dönüyor: "Bak Bob, Osmanlı'da da haremdeki güzel kadınlar Çerkezdır"!

iyi mi?

Guetamalalı fotoğrafçı arkadaşım resim çekerken, bir yandan da konuşuyoruz. "A Turkish Tapestry" adlı, ailesini anlattığı kitap yeni çıkmış. O hikâyeler de ilginç ama beni esas etkileyen Sirin Devrim'in hayatı.

Istanbul'da, New York'ta, Bağdat'ta, Mihwaukee'de geçmiş; maceralar, asklar, dostluklar, partiler, sık giysiler, tiyatro ve sanatla dolu, rengârenk bir hayat. Tunç Yalman, Altemur Kiliç, Bülent Ecevit, Fahrünnisa Zeid, Çevat Sakir Kabaagaçlı, Füreya, Mücap Ofluoglu, Aliye Berger, Muhsin Ertugrul ve daha birçok ünlü ismin rolleri paylastığı bir dönem filmi adeta!

Sohbet uzuyor, ve Sirin Devrim bana evi gezdiriyor.

Rengârenk döşenmiş yüksek tavanlı bir Manhattan apartmanı. Sirin Devrim, bana dekorasyonda beyazlardan, grilerden nefret ettiğini, Osmanlı'da sarıların, yeşillerin, kırmızılardan çok kullanıldığını, son zamanlarda Türkiye'deki beyaz merakını anlamadığını söylüyor. Yatak odasının tuvaletine kadar giriyoruz! Devrim, "Burasi", diyor, "New York'un en manzaralı tuvaleti!" ve basıyor kahkahayı. Gerçekten tuvaletin duvarında, yere yakın küçük bir pencere var ve bu pencere denize bakıyor!

En sonunda istedigim kitap

O günden yaklaşık dokuz yıl sonra, elime, ne zamandır yazılmasını istedigim kitabı aldım: "Sirin".

Sirin Devrim, bu defa kendi hayatını konu etmiş. Çok içten bir otobiyografi.

Devrim'in kişiliği gibi renkli ve sasirtici.

New York'taki röportajdan sonra bir daha Sirin Devrim'le karşılaşmadık, ama kitabı okurken, o çin çin sesini, etken, ortama hâkim tavırlarını, fotoğrafçıya poz verirkenki profesyonelliğini bir kez daha hatırladım.

Sirin Devrim'le tanışmış olmaktan çok mutluyum. Bence kitabı alıp siz de tanışın...

Bodrum'un (bu yazıya kadar) en iyi saklanan sırları!

2003 yazı itibarıyla Bodrum ve çevresinde bulunanlara özel hizmetim ve yerel gazetecilik konusunda yeni bir adımdır. Buyrun.

Tabii böyle başlık atarım!

Geçen yıl Bodrum'da gittiğim Gümüslük'te az bilinen, sessiz, sakin Limon Cafe'yi yazmıştım. O gece söylenenlere göre "Limon Cafe'nin kapısında kuyruk varmış, ayrıca da (şikâyetçi eski müşterilerin deyişiyle) ortada ellerinde purolarıyla lacivert blazer'li adamlar dolasiyormuş!" Yediden yetmise kültür mozağı bir hedef kitlem var, ben ne yapayım?

Sunu da söylemeden geçemeyeceğim, aynı hedef kitle dört ay boyunca kitabımı satış listelerinde tutmakla kalmadı, korsan kitapçılar da sayemde birer yazlık, araba falan edindiler! Zira Bodrum Havaalanı'nın kendi kitapçı dükkanında korsan kitabı açık açık satılan başka yazar var mı bilmiyorum! Hepsine haram olsun, gözlerine dizlerine dursun. Yetkililer hâlâ "Ne var canım, vatandaş kazansın" zihniyetinde olduğu ve korsan kitapçılar yakalanıp ihbar edildiğinde 48 saat içinde hapisten çıktıkları sürece, benim de elimden beddua etmekten başka bir şey gelmiyor. Ayrıca insan "Ben bir daha niye kitap

yazayım ki, manyak miyim?!" diye de düşünüyor. Tarkan'la ortak bir problemimiz olacağını hiç tahmin etmezdim!

Tabii Bodrum'un en iyi saklanan sırrı, havaalanında korsan kitabımın satılıyor olması değil!

Muhtemelen şu anda Bodrum'da in ve cinin plaj voleybolu oynuyor olması. O Televole'lerin "Bodrum geceleri yıkılıyor, ortalık toz duman" falan demelerine bakmayın. Restoranlar bos, plajlar sakin.

Türkbükü'nün son durumunu açıklıyorum: Deniz kenarı Etiler! Bu yıl belirli yerler dışında bölgenin tadı biraz kaçmış kanimca. Ünlü seyretmeye gelenler, yüksek müzik, çalgılı malgılı Türk poplu bir durum var. En iyi ve nispeten sakince yemek yine Ada Otel'deki Changa'da yeniyor. Bu kıyıda restoranlara teknenin Zodiac botuyla çıkmıyorsanız yazık size!

O zaman ne yapacaksınız? Gülse'yi takip edeceksiniz. Baska bölgeler de keşfedeceksiniz. Örneğin Bitez-Ortakent bölgesi, ki bendeniz bir süredir yıllık iznimin zannediyorum bir bölümünü falan değil, tamamını burada kullanıp bitirmiş durumdayım.

Meraklisi için bu hafta, bu bölgenin en iyi saklanan sırları:

Palavra Balık, Ortakent: Klasik, yalın bir balıkçı istiyorsanız burası doğru adres. Bildiğiniz Ege mezeleri, deniz börülcesi, kalamar, kabak çiçeği dolması, sudur budur, en basit ama müthiş lezzetli haliyle burada. Denizin neredeyse içinde, kumların üzerinde masalar, ancak amatör bir servis. (0252 358 62 90)

Tantra, Ortakent: Bali'deki halayımdan beri bu kadar ihtimam, simartılma, birinci sınıf servis görmedim. Nefis bir mandalina bahçesi içinde bir tas ev. Müsteriden çok çalışan var. Hepsi sik, beyaz keten kıyafetler giymişler, tütsüler, mumlar, Dogu teması anlayacaksınız. Yemekler güzel, yerli tatların azıcık "fanfifon" hale getirilmisi. Karidesli deniz börülcesi, erikli kabak gibi. Bir taraf restoran, bir taraf geceler için "lounge". Lounge'da sabah dört kadar gayet lezzetli atıştır-

malar da var. İsterseniz masaj ve tai chi dersi de cabası... (0252 358 64 53)

Arsipel, Bitez: Aktur Sitesi'nin içinde bilenin bildiği birinci sınıf balık restorani. Feslegenli çig balık favorim, çig karides, kalamar izgara mükemmel. Denizi tepeden gören, süsüz ama rafine ArsiPel'e muhakkak rezervasyon yaptırın. (0252

343 10 16)

Bitez Dondurmacısı: Bitez'de yol üstünde, Bitez Plajı ayrimina gelmeden sagda göreceğiniz sakin, mütevazı dondurmacı, özel davetlere dondurma yapan, Havana'da satılan tekilali dondurmaya imal eden yer. Aroma kullanılmıyor, bütün dondurmalar mevsimdeki meyvelerle yapılıyor. Karadut, köylerden toplanıp geliyor mesela. Gerçekten müthiş.

Daha sonra baska bölgelere dadanacağım, araştırmacı gazeteci diye buna denir!

Türkbükü'nden bildiriyorum, her şey çok "butik"!

Boncuklar, yemeniler, taşlar, kumlar hepsi çok butik. Esi benzen yok, acaip bir şeyler. Yazar bize ne vermek istiyor? Bodrum'da alisverisi unutun!

Bodrum izlenimlerim sürüyor. Bu hafta Türkbükü'ndeyim.

Türkbükü'ndeyim dediysek, aslında bu yazıyı size Ortaköy dolaylarından yazıyorum. Neden dersiniz, gazeteci adama tatil yok! Bir oradayız, bir burada sizin anlayacağınız.

Üçer dörder günlük is-arkadas-aile temasları amaçlı İstanbul ziyaretlerim sürüyor. Fakat ne yaptım ettim, "yazlıkçılık" hayalimi bu sene gerçekleştirdim. Allahın ve gazetede ki amirlerimin izniyle agustos ortasına kadar köse yazılarıma güneyin sirin tatil beldesi Bitez'den devam edeceğim! Yani liseden beri ilk kez "Aksam mangalda köfte yapalım mi?", "Ay bugün denize inmeyeceğim, bahçede kitap okuyayım diyorum", "Selim Bey, sizin begonviller ne güzel açmış maasallah, bizimkilerin keyfi yok nedense" temali

bir tatil yasiyorum. Yavaslarim, gevserim diye düşünüyordum, ama ne mümkün! Yazlıkçilik geçmiş bizden. Hiz bagimlilik olmus yillardir. Gevsemeyi atlayip direkt depresyon asamasina geliyoruz!

Yine oturup yazmaya basladim, ki siz bu ürünleri kis sezonunda seyredip okuyacaksınız diye planliyorum.

Bu vesileyle yillardir önünden geçip "Vah vah"ladigim muhtesem antik tiyatronun Turkcell tarafından toparlanip daha muhtesem hale getirilmesinin ve bundan sonra orada bir sürü gösteri seyredecek olmamizin, Bodrum'u bana bir kez daha sevdirdigini söylemem lazim.

Her neyse, ben size Türkbükü'nü anlatacaktim degil mi?

Her seyden önce, evet Bodrum تنها. Türkbükü dersenez, o biraz acayip bir durum.

Sunu söyleyebilirim ki, son günlerde Bodrum turizmini Tarkan kurtariyor! Müsteri mi yok, dükkân sinek mi avliyor, patlat bir Dudu Dudu, izdiham olsun. Kesinlikle uydurmuyorum.

Türkbükü'nü bilmiyorsanız gözünüzün önünde canlandırayim. Plajsiz bir deniz. Yan yana iskeleler, o iskelelerin yan tarafi yürüme yolu. O yolun iki yaninda restoranlar, oteller, barlar ve bir bölümde de sagli sollu satıcılar. Agirlikli olarak kumas, incik boncuk, elbise vs. satiliyor.

Türkbükü'nde yürüyoruz. Ortalik sakin. Derken lokal bir kalabalikla karsi karsiya kaliyoruz ki, geçmek mümkün degil. Herkes birbirinin üstünde. Ya bedava bir sey dagitiyorlar, ya bir ünlünün üzerine saldirilmis gibi bir görüntü.

Burasi Ship Ahoy. Türkbükü'nün en eski, en popüler mekânlarından biri, ve o esnada Ship Ahoy'da Dudu çaliyor! Olay bu! Herkes dans ediyor, herkes kendinden geçmiş. Ship Ahoy bir boydan bir boya olsa olsa 10 metredir, ama bizim kalabaligi yarmamiz, yer yer takilip kalmamiz, bütün sarkiyi bitirmemize sebep oluyor. Yaklasik bes dakika! Oradan çikinca, Bodrum yine تنها!

Türkbükü, bir nevi Etiler demistim. Her seyın subesi var. Tike, Changa, Mey Restoran, Havana...

Her seyın subesi olunca fiyatlar da Etiler-Nisantasi seviyesine gelmis. Butik otellerin yanındaki her sey "butik" ol-

mus! Bahsettigim sokak tezgâhlarında oyali, pullu yemeniler soruyorsun, cevap: "30 Milyon. Indirim mi? Sizi ailece çok seviyoruz ama olmaz! Bunlar çok butik, hiçbir yerde bulamazsiniz!" Yemeni yahu!

Boncuk bilezik tezgâhına gidiyorsun: "Tanesi 25 milyon. Bu camlari bir usta yapıyor, çok butik, özel seyler, asagisi kurtarmaz abla!"

Simdi siz benden Türkbükü'nün en iyi saklanan sirlarini istersiniz! Yagma yok, tavsiye ettigim Bitez Dondurmaci-si'nin önünü kuyruk yapmissiniz! Dondurmaci bana çok mütesekkir, fakat ben size mütesekkir degilim! Karadut dondurmasi stoklarini bir gecede bitirmissiniz yahu! İyi ki yazdik, biz ne yiyecegiz? Limon, çikolata ve kayisi çok kötü, aman sakm yemeyin, gözünüzü seveyim!

Yine de sizi kirmayayim. Türkbükü'nün en iyi saklanan sirri, sahilde, yine kumların üzerine konmus masalarda müthis meze ve balik yenen Hasan'in Yeri'dir.

Bodrum'un neresindensiniz? Ben içindenim!

Sadece ilginç adresler vermekle kalmıyorum, kendi tezlerimle de dimağları zenginleştiriyorum. "Bodrum'da tatilde, kafasına göre yazıyor, maasi kapiyor" diyenler utansın!

Hey gidi günler hey. İnsanlardan oluşan trafik sıkışıklığı kavramıyla ilk tanışmam, Bodrum tatillerime denk gelir. Tee, iki üç sene önce, o Barlar Sokagi'nda yürüyemezsiniz. Hani böyle kalabalıkla tek vücut halinde yürürken yürürken, yolun daraldığı noktalarda trafik tikanır, öylece durur beklersin...

Ve fakat, simdilerde bu trafikten eser yok. Kavga dövüş hariç, Barlar Sokagi cennet gibi.

Hatta benim teorime göre yıllardır dostluk ve barış içinde yaşayan Barlar Sokagi'nda bu yıl sokak kavgalarının artması da bu tenhalik yüzünden.

Izah edeyim.

Barlar Sokagi'nda tabiiyle geçtiğimiz yıllarda da içki içilir, gelen geçene sinir olunur, "kariya kıza" sarkılırdı. Bu olaylar Bodrum'a 2003 yazında gelmiş değil. Ne var ki, yukarıda anlattığım trafik yüzünden ani hareketler yapmak, silah çekmek, hatta eli kolu hareket ettirmek teknik olarak imkânsiz-

di. insanlar vücutlarını birbirlerine yapıştırıp sardalya konservesi gibi yekpare yürürlerdi. O yüzden fırlatma, vurma, çakma gibi hareketler de görülmemisti.

Oysa artık ortam Uzakdoğu dövüş sporlarına bile müsait.

Bu yılın tenhalıktan ve turist kız azlığından mütevellit can sıkıntısını da hesaba katarsak, bu millet kavga etmesin de ne yapsın.

Bu konuya da açıklık getirdikten sonra, beklediğiniz an geldi çattı, iste Bodrum'un içinin en iyi saklanan sırları! Lütfen yazdığım dondurmacıya yaptığınız gibi talan etmeyin! "Halk Gülse'nin tavsiye ettiği yerleri istila etti, vatandaş buralardan faydalanamıyor" gibi bir durum olmasın!

Dalyancı: Ben ona Bodrum'un Costa Boda'si diyorum. Hani su elle boyanan ünlü İskandinav cam esya markası var ya.

Engin Dalyancı okullu bir ressam. Adnan Turani'nin öğrencisi. Şimdi Bodrum'a ait bir marka yaratmış. Taklitlerini bile görmüş olabileceğiniz çeşit çeşit balık desenli tabaklar, saatler, ev eşyaları... Benim favorim fırçayla boyanmış olanlar. Hiçbiri birbirinin aynı değil. Bir bakın bakalım. Cumhuriyet Caddesi'ndeki, yani Barlar Sokagi'ndaki subesinin önünden geçmiş bile olabilirsiniz. (Tel: 0252 313 02 14)

Sandaletçi Ali Güven: Hâlâ duymadıysanız, duyun. Ali Güven, bana göre bir tür roman kahramanıdır. Ali Usta, 1966'dan beri Bodrum'un ünlü sandaletlerini yapıyor. Ama öyle elinizi kolunuzu sallaya sallaya gidip, sandalet alıp dönemezsiniz. Ali Usta önce bir ayagınıza bakacak, inceleyecek. Size en yakışan

modeli kafasında çizecek, ve sansliysanız, (bir de tabii bu iş için iyi bir bütçe ayırdıysanız!) yedi sekiz ay sonra sandaletiniz hazır! Ama paranın satın alabileceği en iyi sandaletler bunlar. Vurdula denen özel köseleyi tek parça olarak diyor. O kösele ki dana derisinin bir yıl palamut ve çam kabuğunun suyunda bekletilmiş özel bir versiyonu. Yaslı ustası da tek kalmış. O kösele ustası da giderse bu iş bitecek. Bu kadar özel bir sandalet giyeceksiniz yani. Ali Güven'in inanılmaz

hayatından eski Bodrum ve Londra anıları dinlemek de bonus. Ali Usta ünlü Türk müsterileriyle hava atmaya sevmiyor. Ama biz yabancılardan bir iki isim sayalım: Mick Jagger, Bianca Jagger, Bette Midler, Donna Karan. (Tel: 0252 313 22 16)

Alisveris yeter, acıktık, diyorsanız, madem paranız bitti, çok hesaplı ve çok lezzetli iki önerim var.

Karadeniz Pidecileri: Bodrum'un içinde, ara sokaklarda birçok balıkçı, birçok meyhane vardır. Çoğu da iyidir aslında. Ama benim tavsiye edeceğim, aşağı yukarı on yıldır, (denedik de söylüyoruz) tadını ve kalitesini degistirmeyen Bodrum içi Karadeniz Pidecileri olacak. Bunlar yine Cumhuriyet Cadde -si'nin Hilmi Oran Meydanı'nda iki adet olarak karşılıklı dururlar. Açık havada ahsap banklara oturarak birinci sınıf, süper lezzetli Karadeniz pidesi yersiniz. Gece hayatından önce de, sonra da, tok tutan, enerji veren, mideyi kurtaran bir seçenektir! Kıymalı, sucuklu, kasarlı, yumurtalı veya yukarıdaki-lerden hepsi! Size kalmış!

Diğer favori dondurmacım: Bitez Dondurmacısının yeri sapa geliyorsa, iste ikinci bir adres. Bodrum'un içinde, karakolun karşısında, Özsüt'ün yanındaki dondurmacı tezgâhi, Bodrum'un çok iyi bilinen ama reklamı yapılmayan bir cevheridir. Denerseniz, diğer örneklerine göre farkını anlarsınız. Burası da karadutlu değil de, çikolatalı dondurmanın kitabını yazmış. Pideden sonra iyi gider.

İlla ki bir bitis cümlesi yazmak gerekirse, Bodrum, tenhalığına rağmen hâlâ ısıklı, hâlâ renkli, hâlâ civil civil sevgili okuyucular.

Zİ

Bodrum'un "yıkılan" yerleri!

Bu yıl "Çesme in., bodrum out" geyikleri kanima dokundu doğrusu. Gençlik yıllarından beri en yorucu, en sefil, en sahane tatillerimi Bodrum'da geçirdiğim için, bu yazı boynumun borcudur!

Yanlış anlamayınız.

Bodrum'da otura otura kafayı eski Bodrum evlerinin kaybolmasına, tas evlerin yıkılıp yerine site yapılmasına, suna buna takmış değilim. "Remzi Bey, maasallah semizotları cosmos, bizim Japon güllerinin de tam zamanı" ortamında kalmaktan, yazlıkçılık basıma vurmadi yani. Ayrıca bildiğim kadarıyla Türkiye'nin en istikrarlı mimari yapılarındandır biri de Bodrum'dadır. En azından "Bodrum evi" diye bir şey var, uyduruk siteler bile onlara benzetilerek yapılıyor. Çok sıkıyetçi değiliz.

Bu esnada Çesme'yle Bodrum'un son zamanlardaki lüzumsuz karşılaştırılmasından da gına geldiğini belirtmek isterim. Çanım Bodrum'un yanında düz renkli, steril, tarihsiz Çesme'nin lafi bile edilmez. Tabii

Çesme'yi tercih edenlerin de orada kalmasını ve bundan sonra hep orada tatil yapmasını tavsiye edeceğim, Bodrum tam kıvamına geldi çünkü.

Konumuza dönüyorum. Benim bahsettiğim "yikilma", Ay-

ça Tekindor'un "yikilma"si. Yani "Bodrum'da bi yer var, kızım, yikiliyo.oo" durumu.

Yalnız, her ne kadar damarımı kesseniz kanim gazeteci aksa da, kendimi feda edip "eller havaya" mekânları dolastığım zannedilmesin. Insaf artık, o kadar da değil! Arastirmaci gazetecilik de bir yere kadar.

Benim "yikihyoo"dan anladığım da kendi tarzımda bir yikim!

Şimdi size bahsedeceğim yerler birinci sınıf yemek, iyi dekorasyon ve "Türkiye'de kim kimdir" misafirleriyle, su anda Bodrum'un en kalabalık, en "trendy", "en bi havali" yerleri.

Görmek ve görülmek istiyorsanız, Tampa'ya gideceksiniz, o kesin. Türkbükü'nün incisi, güzellikte birincisi Tampa, bu sene açıldı. Sahibi Ersoy Çetin. Evet, bilenlerin bileceği gibi de, ekip Park Samdan'm ekibi. Alt katta, deniz kıyısında güzel bir bar ve Latin caz, maz, canlı müzik var. Yukarıda ise restoran. Özellikle restoran isadamından sanatçıya "agir isimlerin" merkezi. Yer bulursanız ne âlâ.

Asli Altan yine yapacağını yaptı ve Türkbükü'nde bir Safran açtı. Müzik iyi, insanlar, iste bildiğiniz Safran'cılar. Bilmiyorsanız söyleyeyim, sosyetikler+enteller+sosyetik enteller! Eglenceli yani! Yalnız o uçsuz bucaksız, kayaların üzerinden merdivenlerle teee sahile kadar inen kocaman Safran nasıl dolacak, onu bilemiyorum. Ha, bu arada, gündüzleri Safran aynı zamanda bir plaj!

Türkbükü'ndeki Mavi Otel'in bari, yine çilgin danslara mi gebe? Aman Allahim. Geçen yıl buraya on bes kişi gelip, mo-jito'ların da etkisiyle samba, mambo, meringue etkili, özgün figürlerimizle çirkin danslar yaptığımızı hatırlıyorum! Zira Latin Amerikalı sahane bir grup vardı ve canlı müzik yapıyorlardı. Ayrıca da pist tiklim tiklimdi ve bizim dehşet figürler bile arada kaynamıştı yanılmıyorsam. Bu yıl aynı grup yine Ma-vi'de ve insanları dans ettirmeye devam ediyorlar. Çok eglenceli.

Geçen senelerde mekâna yakışmayan uyduruk işletmeler vardı Karada Marina'da Hani su Bodrum Marina'nın oradaki alisveris merkezinin yani basındaki deniz ustu mekânda Simdiyse Marina Yacht Club adıyla uç iyi restoran var burada Servis iyi, yemekler güzel, insanlarsa kâh Türk yatçılar, kâh Avrupalı tekne sahipleri Hep kalabalık ve sık bir ortam Ve-lo'ya giderseniz naneli limonatadan için ve beni anın

Ve tabii, Gumusluk'teki Limon Geçen yıl Limon'un lezzetli yemeklerini, elektrik kullanmadan yapılan aydinlatmasini, yildizlari, muzigi, her seyi yazmistim zaten Limon yine ayni "Yiküiyoo" demek haksizlik olur Kendi çapında "sallanip yuvarlaniyor" mu demek lazim' Daha sessiz, daha "Bodrum" bir gece içm Limon bence hâlâ rakipsiz

Çesme'yi mi tercih ediyorsunuz7 Ay ne kadar sevindim Paparazzi diye bir yer vardır, pek güzeldir Dalyan'da da iyi balik yenir Baska tavsiyem de yok Yikilin karsimdan1

Biz Bodrum'dayiz ve burasi dedikodulara ragmen "yikiliyo-oo"!

Dogaya elini ver, kolunu kaptir!

Bodrum Bodrum, tamam da, bir yere kadar. Sen sehir insanisin, ne isin var bu kadar zaman bahçede bagda? Baktim is igirindan çikiyor, döndüm bak, geldim simdi...

Paçayi zor kurtardim! Biraz daha Bodrum'da kalsaydim Gülse elden gidiyordu haberiniz olsun.

Masum belirtilerle basladi. Deniz kiyisina yürürken "Alla-him bu koku nedir" diye merak ettim bir gün.

Kekik mi? Isirganotu mu? Pazarda soruyorum, etrafa soruyorum.

Derken evin yan tarafındaki taslik araziyi de bahçe haline getirme projesi gelistirdim. Patrick Süskind'in Koku romanındaki adamin, kizil saçli kizin kokusunu siseleme ihtirasi gibi, taktim kafayi, illa o otu bulup bahçeye dikecegim.

Yeni bahçeye toprak, gübre, ağaçlar aldik. Her dikilen bitkiyle ilgili bir seyler öğrendikçe, kendimi botanik ilmine daha bir yakin hissetmeye basladim. Bir gün semizotlarinm nasıl çabucak yayilip büyüdüğüne sasiriyorum. Ertesi gün ilgi alanim rozet içekleri.

Günesin altında, bahçenin karsisina geçip, öylece saatlerce bakiyorum.

Bir gün kendime bir arkadas buldugumu da sandim hatta.

Evin arkasina geçmisim, incir agacina bakiyorum. Öyle bir süre baktiktan sonra fark ettim ki, arkamda bir karalti var. Genç, yazlik yerlere göre fazla giyimli, bir adam da benimle birlikte incir agacina bakiyor. On bes dakikaya yakin öyle durduk. Sonra ben gülümseyip yürüyünce, arkamdan "Iyi günler" dedi.

Peki, iyi günler, ama sen kimsin?

Müteakip günlerde kendisiyle sürekli karsilasmaya basladik. Bahçeyi teftis saatlerim esnasinda, o da arka bahçemize bakan taslikta ayakta duruyor ve bakiyordu. Bir süre sonra sohbet basladi, "g.a.g.'i çok seviyoruz bu arada, esim de sizin hayraniniz!"; "A çok merci".

Neden sonra doga âsigi arkadasimin kim oldugu ortaya ikti. Arkamizdaki evde bir devlet büyüğümüz oturuyordu, genç adam da onun korumasiydi!

Agustos basina dogru doga sevgim ayni o arsiz semizotlari gibi yayilip büyümeye basladi.

Hafta sonlari Istanbul'dan arkadaslar geliyor. Illa bahçeyi gezdirecegim.

Bu arada dikkatinizi çekerim. Dönüm dönüm dikili arazilerden falan bahsetmiyoruz. Yazlik bir evin etrafinda dönen, toplasan 150 metrekare bahçe.

"Bak", diyorum, "buraya bu karpuzlari üç hafta önce çekirdekten diktik, nasil yeserdiler, görüyor musun?"

Karsimdaki, "Ha iyi. Bana bak, benim yanmam lazim. Ayrica aksam Tampa'da yer ayirttin mi?" gibisinden duyarsiz cevaplar verdiyse, onu zeytin agacindan yeni kopmus zeytinin nasil aci oldugunun demonstrasyonunu yapmayarak cezalandiriyorum! Birak cahil kalsin. Tampa'yimis!

Tampa'ya giderken huzur veriyor muyum? Elbette hayir. Arabanin camindan yine o koku giriyor, ben durulmasini em-

rediyorum. Topuklu ayakkabilarla disari çikip koklayarak arastirmaya basliyorum. Insallah gelen geçenden kimse görmemistir, gören de tanimamistir!

Agustos ortasina dogru bir gün, kendimi duvardaki karincalari, agzim açık seyrederken yakaladim. Iki karinca üçüncüyü kafa ve ayaklarindan yakalamis çekmeye ugrasiyorlar, kurban ise kâh onlari üstünden atiyor, kâh saldiriyordu. Sokak kavgasi miydi acaba? Yoksa kabile savaslari mi?

Silkinip kendime geldim ve hemen uçakta yer ayirttim. Bir sonraki asama Bodrum'a yerlesip hayatimi batik elbiseler içinde resim yaparak geçirmektii çünkü!

Sehre gelir gelmez de yine ruh sagligimi yerine getiren seyler basladi. Trafik, acele, toplanti, is, dakikada bir cep telefonu vizildamasii...

Tatili tadinda keseceksin. Öyle aylarca dogayla bas basa, sehir insanini bozar.

Bu arada...

O kokulu bitkinin ne oldugunu hâlâ bulabilmiş degilim. Iyilestigimi suradan anliyorum ki, artik umurumda da degil!

Günaydin ekibi nasil telef oldu?!

Reklam sektörüne karsi miyim? Asla! Reklam oyuncularina karsi miyim? Ne münasebet! Kendim bir reklam filminde oynamaya sicak bakar miyim? Evet, çok sicak. Sadece sicak degil, daha çok sinekler!

Ben size söyleyeyim, artik bu Günaydin yazarlarindan, ben de dahil, hayir gelmez!

Yazar dedigin tarlada yetismiyor ki kardesim. Biraz ihtimam göstereceksin, pohpohlayacaksm. Sanatçi ruhlu insan!

Önce çarsamba günü aksam üstüne doğru bir haber geldi: "Günaydin'in bütün yazarları, Sabah'in tanıtım filmi için yarın şu saatte Hadimköy'de olacak!"

Tanıtım mı? Ne filmi? Hadimköy neresi?

Bu sorulara kimse kesin cevaplar vermedi. "Yahu benim yarın g.a.g. çekimim var, ne olacak? Saati dehistiremiyor muyuz? Ne giyeceğiz? Konu ne?" gibi detayların hepsine "Ehe-heh, evet, yarın Hadimköy'de görüşürüz" karşılıklarını aldık!

Ve ertesi gün.

Öğle sıcaklığı. Hadimköy'ün tali yollarında ilerliyoruz. Tarif edilen köprüyü, hatta ardından birkaç köprüyü daha geçmişiz, ama ortada bahsedilen çiftlik yok. Yine tarif üzerine "sag-

daki toprak yola" girdik. Bes dakikaya yakın bir ayçiçeği tarlasında ilerledikten sonra, fakat o da ne, yol bitti!

Uçsuz bucaksız arazinin ortasındayız.

Bu bir komplo muydu? Sabah yönetimi aslında bizden kurtulmaya mı çalışıyordu?

Bu arada bir araştırmacı gazeteci olarak sunu da belirtmeliyim. Hadimköy'de orman vasfını kaybetmiş araziler pek çok, hatta her dakika yoğun şekilde vasıflarını kaybetmeye devam ediyorlar! Tıpkı İstanbul'un rantı yüksek başka bölgeleri gibi. Her tarafta yangın, her tarafta duman.

Sag kalarak çiftlik evine vardık.

Hani bu yıl İstanbul'da sinek yok ya. Hepsi Hadimköy'de yazlıkta, o yüzden!

Belki çiftlik bir at çiftliği olduğu için, belki belediyenin hayvanseverliğiyle ilgili bir konu, bu çekimde bizi sıcak değil, sinekler yendi!

Gider gitmez, sag olsunlar senaryoyu anlattılar. Günaydin yazarları tek tek bu eve geliyor ve evin hanımı tarafından karşılanıyor. Bunu gören komsu çok sasırıyor, bu kadar ünlünün (biz oluyoruz) yan eve girmesinden iskillenip kapıyı çalıyor. Evin hanımı sorular karşısında gülümseyip, "İste buradalar" diye bir Günaydin uzatıyor.

Ben, ünlü modacımlar Dilek Hanif, ülkeyi zayıflatan Dr. Muzaffer Kushan, tüm zamanların en karizma televizyon yazarı Yüksel Aytug ve sosyetemizin gözbebeği Bülent Can-kurt!

Kapıda karşılanma faslı kısa ve rahattı.

Ama salonda hep birlikte evin hammiyle oturup çay içme bölümü bizi yıprattı.

50 derece sıcakta, bir altın günü ortamında oturmuşuz.

Yönetmenin talimatına göre "doğal bir şekilde, aramızda sohbet edeceğiz"! En zoru da budur ha. Repliklerimiz olsa oynayalım. "Kendiniz gibi olun" denince herkes suspus kesilir.

Kameralar kayda girdi. Baktim ki ekip bana güveniyor.

"Yok öyle," dedim. "Herkes konuşacak. Günaydin'da yaziyorsan bedelini ödeyeceksin!"

Ben bunu söyleyince, o "Ben konuşamam, yapamam, edemem" diyen Bülent Cankurt bir açilsin! Çesme, Bodrum, nerelere gidilir, anlatıyor da anlatıyor.

Bu arada vakit öğle yemeği saatini geçmiş, açlıktan kiriliyoruz. Fakat Muzaffer Kushan "Su masanın üzerinde gördüğünüz kek ve kurabiyeler aslında zehir! Seker insülini ani artırır, damarlar büzülür, insan çabuk yaşlanır" falan diye anlattıkça kimse elini uzatıp bir şey almaya cesaret edemiyor. Öylece bakıp yutkunuyoruz.

Zaten bir süre sonra karasinek sürüsü tatlıları keşfetti. Onlar erken yaşlanmaktan korkmuyorlardı görünüşe bakılırsa. Sonlara doğru, bizim sohbetler de artık geyige dönüşürken, "Sayın yönetmenim," dedim, "kekin üstü silme karasinek! Vizörden görünmüyor mu acaba?"

Yönetmenin cevabı Türkiye reklamcılık tarihine su anda geçiyor: "Evet ama sinekler kuru üzüm gibi duruyor, problem yok!"

Yaa, Gülse Hanım, sen kösende eleştir eleştir reklamları,

Allah da seni böyle çarpar!

Günaydin reklamının bitmiş hâli bakalım nasıl olacak...

Çesme'ye neler olmuş?!

Peki, haydi, Bodrum da güzel, Çesme de iyi. Zaten memleketin her kösesi benim için birdir, deyip, Çesme izlenimlerime baslıyorum.

Hâlâ vaktiniz var. Gidin görün.

"İyi gelişme", "dokuyu bozmadan yenileme", "kisilikli büyüme" konusunda Çesme'nin Alaçatı'si bütün Türkiye'ye ders olsun.

Alaçatı, sanki Türkiye falan değil. Güney İtalya olabilir, zengin bir İspanyol kasabası olabilir. Yazlık yerlerde görmeye alıştığımız kesmekesten burada eser yok.

Köy gelişti, protesto edelim!

Yanlış anlaşılmasın. "Buraya da market açıldı, eylem ya-pahm" cılardan asla değilim. Köyler, kasabalar, gelişsin, zenginlessin isterim hep. Ama çatısız gecekondular apartmanlardan, derme çatma dükkânlardan, çilginler gibi para getirebilecek tarihi eserlerin yıkılıp, aptalca binalar, uydurukluklar yapılmasından da o kadar sıkıldık ki.

Çesme'de de olmuş bunlar. Mesela Çesme'nin Aya Yor-

gi'sinde bes tane tarihi kilise varmis. Bir tane kalmis. Kimisi ev yapmak için taslarini alarak yok etmis kiliseleri. Kimisi de o bölge sit alanı ilan edilmesin de çok infaat yapilsin diye eserleri ortadan kaldirmis.

Ve bence bu yüzden, su anda Aya Yorgi'nin degeri uzun vadede daha düşük. Ama bir dakika, ben Alaçati'yi anlatacagim.

En iyisi bastan baslamak.

Çesme'yi nasıl bilirsiniz? İzmir'in yazligidir, denizi rüzgârlidir, sosyetiktir, bu yıl popülerlikte Bodrum'u sollar gibi oldu, bunlar, değil mi?

Dalyan'da balık yenir, Aya Yorgi hem dalgasız denizi, hem havali restoranları, barlarıyla iyidir, hostur. Çesme çarşısından sakız reçeli alınır, sudur budur.

Benim bildiklerim bu kadardı.

Bodrum'u hiçbir yere degismem.

Ama Çesme'nin, yıllardır sadece üç bes pansiyonlu bir sörf merkezi ve eski mahalleleri olan Alaçati'si var ya... İşte oraya çarpıldım.

Alaçati bir film dekoru

Dar, Arnavut kaldırımı yollar. Restore edilmiş, bembeyaz badanalı, eski tas Rum evleri.

Gürültü yok, pislik yok, curcuna yok. Turist dolu, ama meydandaki kahvede de Çesme'nin halkı oturuyor. Kapıların önünde hâlâ nineler tığ isı yapıyor.

Adeta bir film dekoru.

O eski evlere girdiginizde saskinlikten agziniz açık kalıyor. İçerisi, İstanbul'da bile az bulan an özen ve zevkle dekore edilmiş. Kafeler, restoranlar, avlusu havuzlu harikulade butik oteller.

Ben nereye geldim?!

Agrilia'yi alın mesela. Yerler çini mozaik, tepede pervaneler. 1800'lerden kalma bir üzüm ve tütün deposu burası. New

York'ta görsen "Vay be," dersin, "ne kadar orijinal"! Yemekler lezzetli, votkali gelincik serbeti bile var!

Ya da Tuval. Tas ^duvarlar, hos atmosfer, çok basarılı bir tatlı mönüsü.

Sanat galerili Cafe Çati. Veya lüksün kitabını yazmış, zey-tinyag meraklısı restoran La Folie. Dünya üzerinde gördüğüm en özgün butik otellerden ikisi, Tas Otel ve O Ev. Hangi birini anlatayım? Ve bütün bunlar ufacık bir bölgede yan yana.

Alaçati para basiyor! Gayrimenkul fiyatları ona on beşe katlanmış. İssizlik bitmiş. Halk "köse olmuş" resmen!

Yemek yedik, yemek sonrası kahve içtik, dolandık durduk Alaçati'da. Bir türlü bırakamadık.

Sonra da aynı mahallede, daha geleneksel, "muhallebici" İmren'den birer sakızlı muhallebi aldık. Kapının önüne sandalyeler attırdık ve gelene geçene baka baka muhallebilerimizi yedik! Sahaneydi.

Bu arada Alaçati'da hafta sonları bir de antika pazarı kuruluyor. O da enteresan.

Yalnız aklınızda bulunsun. Alaçati gündüzleri çok sıcak. Bu yüzden 14.00 ile 18.00 arası siesta zamanı, bazı yerler kapalı.

Benim gördüğüm filmi görmek istiyorsanız Alaçati'ya akşam saatlerinde gidin. Pisman olmazsınız.

Kapının önünde oturmak...

Alaçati'da kapının önüne sandalye atıp, gelene geçene bakarak muhallebi yedik dedim ya.

Hayatımın en zevkli anları arasında ilk yirmiye girebilirdi bu dakikalar!

Bu noktada âcizane teorimden de bahsetmek isterim.

Gelisigüzel seçilmiş herhangi bir insan için, lezzetli bir şey yiyip içip, aynı anda oyalayıcı görüntüler seyretmekten oluşan eğlencenin yerini çok az şey tutabilir.

Bakiniz çekirdek-televizyon, patlamış mısır-sinema, rakı-manzara, spaghetti-karsınızda sohbet eden arkadaşlar... Liste uzatılabilir. Ama çağdas insanın ideal eğlencesi, bence görme ve tat alma duyularını aynı anda beslemenin çeşitlenmeleridir.

Diğer duyu kombinasyonları asla bunlar olamayacaklardır.

Bu eğlence türünün en kolay ulaşılır, ucuz, dertsiz ve popüler olanı da kapının önünde oturup atıştırarak geleni geçeni seyretmektir.

Sıcak iklim insanları, daha doğrusu sıcak iklim insanların alt ve orta sınıfları bunu bilir ve doyuya yasarlar.

Bizim gibi "kokoslar" da, burun kıvrarak bu zevki iskalar!

Ama bu defa biz iskelemedik. Uzun yıllardır özendiğim, ve

ülkemizde sık rastlanan bu uygulamayı, İmren muhallebicisinin plastik sandalyelerinde gerçekleştirdik!

Tee, yıllar önce. Ağır Roman filmi çekiliyor. Yer Tarlabası. Acar gazeteci Gülse, Mustafa Altıoklar'la yerinde röportaj yapmak için gecenin bir yarısı Tarlabası'nda yapılan çekimlerde.

Mustafa "Susturun insanlari!" diyor. Görevliler kapilarin önünde, pencerelerde oturup, çekimleri, özellikle de Müjde Ar ve Okan Bayülgen'li sahneleri dikkatle seyreden, ama çekim aralarında hep bir agizdan dedikoduya baslayan halki susturuyorlar. Çit yok!

Çekim basliyor, fakat o da ne?

Çit yok derken, yüzlerce, binlerce çit var! Tarlabasi çitirdi-yor. Kimse konuşmuyor, kimse hareket etmiyor, ama oyuncularin konuşmalarinin altında söyle bir ses: "Çitçitçitçitçitçitçit...!"

Tarlabasi halki gürültü yapmıyor.

Ama kimse onlari, ünlüleri seyrederken çekirdek çitlatma zevkinden de mahrum birakamiyor! Mahalle almış torba torba çekirdek, oturmuş kapilarin önüne, sahne heyecanlan-dıkça çitliyor da çitliyor. Ve tabii Mustafa deliriyor!

Alaçati'da kapi önü muhallebi keyfi yaptıktan sonra, artık Tarlabasi halkini çok iyi anliyorum. Kimbilir ne eglendiler o gecelerde.

Deneyin, siz de birakamayacaksınız!

Komodo ejderi bizim evde!

Seffaf, gri bir sürüngen. Atalari kadar büyük degilse de sinir bir sey. Ve benim pesimde. Hissediyorum!

Önce Bodrum'da karsilastik kendisiyle. Malum kirlilik yer, börtü böcek bayram ediyor. Balkon kapilarinin birinde, ahsap çerçevenin birkaç milim yamuldugu bir yer bulmuş, girmiş.

Isaret parmagim kadar, seffaf gri bir sürüngen! Kertenkelelerin iyi özelligi: Zararsiz olmalari. Kertenkelelerle ilgili kötü özellikler listesi: Çirkinlikleri, çok hizli hareket etmeleri, her delikten geçmeleri, her yere tirmanmalari, sürüngen olmalari, böcek öldürücüye bana misin

dememeleri.

Bu son özellik tarafımdan defalarca denenerek yazılmıştır.

Yani kulaktan dolma değil, bilimsel bir bulgudur.

"Ejder"le Bodrum'da üç gün birbirimize dünyayı dar ettik.

Kendisinin varlığını keşfettiğim aksamdan itibaren yaptığı

miz organize av çalışmaları başarısızlıkla sonuçlandı.

Suratta meymenet yok!

Bir yerde durmuyor ki herif. Her defasında ayrı odada, münasebetsiz yerlerden, ayakkabiların içinden, perdenin arkasından ani çıkışlar yapıyor. Aynı şeyi bir kedi, bir civciv, ne bileyim sevimli bir hayvan yapsa

basimin üstünde yeri var. Ama Ejder'in suratında meymenet yok. Bir de böcek öldürücü kimyasal silahlara verdiği tepkiler var ki, zannedersin üzerimize atlayıp bogazimizi sikacak.

Üçüncü günün sonunda, bir kovalamacanın finalinde, Ejder, geldiğini tahmin ettiğimiz yerden aynı yöntemle kivrıla büküle disari çıktı! E kardesim, madem yolu biliyordun, derdin neydi?

Hikâyenin geri kalanı çok tuhaf.

Toplanıp İstanbul'a geldik. Aradan birkaç gün geçti, ve, evet doğru tahmin, banyoda Ejder'le burun buruna geldim!

Dikkat ediniz. Oturduğum ev İstanbul'un göbeğinde, cadde üzeri ve dördüncü katta!

Açıkça anlasılıyordu ki, Ejder bizi takip etmişti! Belki intikam pesindeydi, belki niyeti iyiydi ve evcil hayvanımız olma ihtirasları vardı, bilmiyorum. Merak konusu, denizi nasıl astığıydı.

Banyonun tavanında öylece durup bana bakarken, çözümün diyalogda olabileceğini düşündüm.

"Bak Ejder," dedim, "biz bu hafta sonu Çesme'deyiz.' Dönüşümüze kadar ey senin. Gez dolas, İstanbul'un tadını çıkar. Ama döndüğümde seni burada görmek istemiyorum!" Sessizce dinledi.

Ne yazık ki dönüştü Ejder'i yatak odasına yerleşmiş buldum. Kısa bir tartışmadan sonra is büyüdü. Vahsi bir takip sonunda, Vogue dergisinin bes yüz sayfalık "sezon modası özel" sayılarından biri Ejder'in sonunu getirdi.

Yatağın altında Ejder bir yanda, kopmuş kuyruğu öteki yanda öyle kalakaldı(lar).

Ejderler ölmez!

Kertenkelelerin bir baska kötü özelliği: Kopan parçalar tek basına hareket ediyor!

Bu manzarayı daha fazla seyretmektense, cesedi ortadan kaldırma işlemini zarif esime bırakırım planı yapıp, yetismek zorunda olduğum bir randevuya gittim...

Gece yarısına yakın. On bir buçuk sulari. Eve dönmüşüz. Süpürge, faras, gazete kâgidi. Ceset ortadan kaldırılacak.

Fakat o da ne?

Ejder yok! Kuyruk orada, ama Ejder yok!

Ara, tara, yer yarılmış içine girmis. "Yaralı, fazla uzaga gidemez" diye düşündüm ama keyfim de kaçtı.

Ertesi sabah Beyrut'ta bir türlü yakalanamayan Komodo Ejder'inin haberi çıktı gazetelerde. Hani su kedileri, köpekleri yiyen.

Lübnan yetkililerini aramak istedim: "Yakalarsanız, sakın öldü diye ortada bırakmayın. Bunlar korku filmlerindeki gibi tekrar tekrar canlanıyorlar" demek için.

Ejder aramızda, biliyorum. Karıncalarla, yapraklarla besleniyor, yaraları iyileşiyor, onu asla bulamayacağımız bir delikte büyüyor ve güçleniyor. Aklında da tek düşünce var: Intikam!

Korkuyorum...

Sezon açıldı, iste giymeyecekleriniz!

Yıllarca moda dergisi çıkardık. Artık gerçekleri söylemenin zamanı: Moda insana yakışan değildir, biir! Zaten eğer öyleyse, bu sezon çira gibi yandınız, ikii!

Bazaar dergisini çıkardığım günlerdi.

Her sezon basi bir moda programı arar: "Sezon modası hakkında röportaj yapacağız!"

"Aa tabii," diye hiç nazlanmadan kabul edersin. Derginin reklamı olacak bir kere. Ayrıca da moda dergisi editörü olduğunu kırk yılda bir hissedeceksin.

Bizde moda dergileri ofisleri öyle sizin yabancı dizilerde gördüğünüz gibi falan değildir.

Bir kere en baba derginin kadrosu altı yedi kisedir! O altı yedi kişi, özellikle derginin hazırlanmasına yakın günlerde, ofiste, bir büyük masanın etrafındaki yerlerinde oturup yazı yazarlar. Öyle sekreterler, asistanlar, etrafta mankenler, Sex and the City'deki gibi ünlü markaların gönderdiği kıyafetler filan hak getire.

Masanin etrafında toplu halde harıl harıl yazı yazar, birbirine laf atar, dedikodu yaparsın. Öğle yemekleri de vakit ve nakit kitliğinden çoğu zaman sandviç, salata, simit-peynirle falan geçistirilir.

Yani bilgisayarları kaldır, dikis makinesi koy, overlok-son ütü atölyesinden hallicedir o havali dergilerin hazırlanma ortamı!

Onun için bir televizyon programı röportaj falan istediğinde sak diye kabul ederdik.

Röportaj var, mizansenini hazırlayalım!

Saçları yaptırır, en moda mesajlı kıyafetleri çeker, genellikle şirketin önde gelenlerinden birinin havali odasını ödünç almak ve masanın üzerine derginin son sayılarından koymak suretiyle dekor yaparsın. "Ve iste Gülse Hanım, Bazaar dergisinin filancası" dediklerinde, en sık hâlinle, manzaralı "odanda" sanki on binlerce dolar maaş alıyormuş ve moda dünyasını avucunun içinde tutuyormuş gibi havalarla demeçler verirsin!

Ve maalesef senin hevesinin aksine, gelen muhabirin modanın m'siyle ilgisi bile olmaz!

Bu sezon ne giyeceğiz sohbetinden hemen sonra, muhabirin zekâ ve muziplik piriltiliyle dolu yüzünden anlarsın ki, ebleh soru geliyor: "Moda insana yakışan midir?"

Hadi n'olur evet de! De ki yüzyıllardır aynı demode şeyleri giyen insanlar "E ben de yakışanı bulmuşum, o zaman moda budur" desin, mutlu olsun!

Bir gerçeği açıklıyorum!

Moda insana yakışan değildir! Gerçekten değildir!

Bana en çok İspanyol paça pantolonlar, dar gömlekler ve platform topuklu ayakkabılar yakışır mesela. Ama bu yıl asla moda değil, giyersem de komik olurum. Ee, moda insana yakışan mı oldu şimdi?

Bu klise lafı gerçekçi biçimde düzeltiyorum:

Moda bir endüstridir, bir tasarım alanıdır, ekonominin önemli bir parçasıdır. Sokaktaki kadın için de, sezonun çizgilerinden kendi vücut tipi, yaşı ve bütçesine en uygun olan

parçaları edinmeye çalışmak, bu esnada da Milla Jovovich'e çok benzediğinin hayalini kurarak mutlu olmaktır!

Bu yıl ne giyilecek?

Zaten eğer moda insana yakışarsa, bu yıl moda çok az insan uyabilecek.

Sezon modasından örneklerle açıklıyorum: Bu yıl tay t moda!

Üstelik öyle eskiden olduğu gibi üzerine bol kazaklarla falan değil. Taytı giyiyorsun, üzerine kısa bir bluz vs., beline kemer! Türk kadınının doğurgan kalçaları için birebir! Genetik özelliklerden, taytı eliyoruz.

Bu yıl mikronum etekler moda!

Öyle dizin bir karış üstü falan değil. Eteğin kendisi bir karış olacak. Birincisi güzel, kaslı bacak lazım, ki yine genetik özellikler, beslenme ve spor alışkanlıklarından azıcık riskli. Daha da önemlisi, moda Türkiye erkeği faktörü! Koca, baba, sevgili, nisanlı, ağabey... "Bu eteği giy, senin bacaklarını kira-rim"dan, "Hayatım, senin kalitene uymuyor" a geniş bir muhafazakâr sahtekârlık yelpazesi. Ya bosverin degmez, ya da altına yine çok moda olan kalmış çoraplardan alacaksınız.

Bu yıl dantel moda!

Bir şeyin kenarında menarında değilse, hemen vazgeçin. Dantel demek +5 ila 10 yıl demektir. Hiç bulamayın. Yasanızdan olgun göstermek istiyorsanız, başka!

Bu yıl renkli naylon çoraplar ve renkli ayakkabılar moda!

Yani pembe çorapla sarı topuklu ayakkabı giyeceksin mesela. Şehirlerimizin şartları moda için şekillendiriyor tabii. Nisantasi, Etiler, Bogaz dışında, hatta oralarda bile, söyledigimi yap bakalım. Arabalardan gelen laflarla, teyzelerin "Aa ne giy-mis"leriyle, selpakçi çocukların alaylarıyla uğraş, renkli giyineceğim diye. Bir de yağmur çamur olsun o pembe çoraplar, sarı ayakkabılar, gör bakalım. Veto!

Bu yıl streç pantolonlarla, dizüstüne kadar gelen yüksek

çizmeler giymek moda! Üzerine de kısa ceketler. Düz balerin ayakkabıları da moda! Ha bir de saten dar etekler.

Veto, veto, veto! Türk kadını dar omuzlu, ince belli, geniş kalçalı ve kısa bacaklıdır, yukarıdakilerden kaçınmalıdır. Öyle değilseniz dükkân sizin! Ben genele hitap ediyorum tabii.

O zaman ne giyeceğiz?

Topuklu ayakkabılara, çizmelere dadanacaksınız. Yine yılın modası yüksek belli evaze, dizüstü eteklerden edineceksiniz. Bunları dar gömlekler, kazaklar, kısa ceketlerle giyeceksiniz. 60'ların çizgisinde dizüstü geometrik desenli ceketler, pantolar da edinebilirsiniz. Ama desenleri enine olmasın. İlla saten giyeceğim diyorsanız, siyah saten gömlekler alın.

Ben daha ne yapayım? Bu kadar laftan sonra sizi 120 santim kalçanızla tayt giyerken görürsem yapacaklarımdan sorumlu olmam, ona göre.

İste moda budur,

iste okuyucuya hizmet budur!

Kadın yazar acı çekmeli mi?

Kültür, sanat, edebiyat dergilerini nasıl bilirsiniz?

Picus öyle değil iste.

Sadece 300-500 tane satan kitapların okuyucularına, birbirini tanıyan, aynı kafelerde aynı sohbetleri yapan küçük bir gruba değil, genel anlamda "kültür tüketicisine" hitap ediyor.

Simdiye kadarki kültür sanat dergilerinin malzemesine, popüler isimlerle yapılmış egenceli röportajlar, keyifli tartışmalar da eklenmiş. Picus, renkli bir edebiyat dergisi. Üstelik içeriğinde müzik, sinema, tiyatro, resim, çizgi roman vs. de var.

Vivet Kanetti, daha önce okumadığım Colette adlı yazarın kitaplarını tekrar çeviriyormuş mesela. Vivet'in çevirisi eminim çok güzel olacak, ama öyle cazip anlatmış ki Colette'i, eski Azra Erhat çevirilerinden de alıp hemen okumak istedim.

Colette, 1800'lerin sonunda, 1900'lerin başında Fansa'da yaşamış, baskın bir karakter. Başarılı bir yazar olmanın dışında ahlak kurallarını zorlayan, yasanabilecek her şeyi yaşayan bir kadın.

Vivet Kanetti, bizde, iyi kadın yazar mertebesine ulaşmak

için, genel olarak acı, kendini feda etme, mutsuzluk asamalarından geçmek, böyle konulardan bahsetmek, "insanlığın bütün yükünü tasımak" gerektiğini söylüyor. Colette ise bunların tam tersi. Keyfine göre sürdürüyor hayatını, arzu ettiği her şeyi en doğal hakkı kabul ediyor, mutlu, eğlenen bir kadın. Bir hedonist.

Ha, bakın, Picus'a da şimdiye kadar çıkmış edebiyat dergilerinin Colette'i denebilir bazı açılardan.

Keyifli, renkli... Aci, ağırlık, karamsarlık yok!

Bakın bakalım.

Giremezsin hemsehrim, çok kalabalık!

Önce sanki görgü kuralları, misafir ağırlama sanatından girer gibi yapıp, sosyo-ekonomik, politik mesajlara kadar varacağım, işte böyle sağ gösterir sol vururum. Korkun benden.

İdeal bir partinin davetli sayısı kaçtır?

Veya bir yemek davetinin?

Evde misafir ağırlamayı sevenler bilir. Bunun hassas dengeleri vardır.

Bir kere, yemek daveti oturmalı mı olacak, açık büfe mi?

Oturmalı yemek yapacaksanız, yemek masanızın boyu, dost seçiminizde belirleyici olacaktır!

Masa uzun, açılabilir, on iki kişilik ve siz de kalabalık bir davet mi istiyorsunuz? Son beş yıldır davet edemediğiniz herkesi çağırıp, mecburen "kaynastıracaksınız"! İsyerinizdeki ciddi, gözlüklü bölüm sefinizle listeden beri beraber "âleme" aktığınız arkadaşınız nasıl kaynasacak, o sohbet yeteneklerinize ve alman alkol miktarına bağlı tabii!

Masa sekiz kişilik mi? Kuzeninizin, hep onlarda gördüğünüz, size gelmek için can atan komsularını listeden atın, zaten bir iki kişi dışında kimse onları sevmiyor!

Altı kişiden yukarı çıkamıyor musunuz? O zaman çağırdığınız herkesin çift olmamasına dikkat edin, baygınlık geçirirsiniz !

"Herkes bir anda aradan çıksın" cıldansanız, açık büfe yapacaksınız. Altı çeşit salata, dönerci falan demiyorum. Normalde yaptığınız yemekleri daha çok yapıp, bir masanın üzerine tabaklar ve çatal bıçaklarla koyuverin, sonra keyfinize bakın!

Hanim, büfe açıldı, sofrayı kur!

Ne yazık ki, ev sahibi için hayat kurtarıcı "açık büfe", Türkler tarafından deforme edilmiş bir kavramdır.

Örneğin tatil köylerinde açık büfe, ailenin kadınının büfeden herkes için yemek alarak, ekmeği, karışık salatası, karışık ızgarasıyla sofrayı kurması, bunların hep birlikte yenmesi demektir. Yemeğin sonunda, anne yine kalkıp bu sefer de, babanın "Sekerpareden bol al" gibi talimatları esliğinde ortaya karışık tatlı alır. Bizde açık büfe budur!

Davetlerde de, açık büfeden tabaga bir seyler alıp ayakta sohbet ederek yemek pek tercih edilmez. Herkes, gerekirse garsona bahsisler vererek, ufak bir masa sandalye edinir ve oturarak yer.

Sizin açık büfenizde de bu muhtemelen olacaktır. Ayakta durmak, hatta kanepeler bile tercih edilmeyecek, davetliler, en uyanıklar basta olmak üzere, yemeklerin konduğu masanın üzerindeki ufak ufak ittirerek, geceyi bir oturmali davet haline getireceklerdir!

O zaman yapılacak sey sudur: Masada oturabileceklerin en az iki kati insan çağirilmalidir, ki, sona kalanlar salonun oturma bölümünde açık büfe sövalyeleri olarak kalsin. Demek ki, açık büfe deyince en az on bes kisten başlayacaksınız!

Kimisi de açık büfe sevmez; ek masalarla, yirmi bes otuz kisiyi oturtup yemek verir!

iste burada is hassaslaşıyor!

AB masasında yer yok, kusura bakmayın!

Kafadan uydurmuyoruz, International Herald Tribüne yazmış.

Yazar Thomas Fuller sunu tartisiyor yazıda: Brüksel'deki Avrupa Birliği'nin merkezi renove ediliyor ve daha kalabalık bir topluluğun bulusacağı şekilde tasarlanıyor. Artık 15 değil 25 üyeli Avrupa Birliği'nde, bu kadar büyük bir kalabalık bir masanın etrafında toplanıp eskisi gibi diyalog kurabilecek mi?

Yeni AB salonunda her yerde insanların birbirinin yüzünü görmesi için ekranlar var, ve masa, birçoklarına göre oval olması gerekirken dikdörtgen!

Oxford Üniversitesi'nden bir profesör konuyla ilgili "Kâbus gibi, bu Avrupa Birliği'nin isleyisine büyük bir darbe olabilir," diyor! Amerikalı bir politik psikoloji uzmanı ise: "15 kişi, genel olarak küçük grup dinamiğinin üst sınırıdır. Bunun üzerine çıktığınızda yüz yüze görüşmeler zorlaşır ve spontane tartışmalar çığırından çıkıp verimsizleşir" fikrinde!

Fuller'a göre eskiden diyalog ve tartışmanın olduğu yerde artık sadece söylevler olabilir!

Aklımıza hemen aynı şey geldi değil mi?

Yirmi bes kişinin bile diyalog için fazla bulunduğu bir ortama biz ne zaman ve nasıl gireriz?

Ya da, Türkiye'yle ilgili görüşmeler yapılırken bu kalabalık, dikdörtgen masa avantaj mı olur, dezavantaj mı?

Kuzenin sevilmeyen komsusuna benzemeyelim?

Açık büfe mi yapsalar acaba? Belki o zaman geleneksel alışkanlıkla uyanık davranıp masaya otururduyduk...

Tamamen tesadüf mü? Yoksa...

Bu yaziyi okurken, alta bir de Alacakaranlık Kusa-gi'nin müzigini koyun! Diu diu diu diu, diu diu diu diu!

Bahsetmek istedigim türden olayların konu edildiği haberleri, genellikle Amerikan tabloidlerinde okur insanlar.

Maalesef aynı tabloid gazetelerde, "Nisanlisinin uzaylı olduğunu öğrenince, onun antenlerini söken kadın!" türünden araştırmacı gazetecilik örnekleri de olur. Hatta haberin görsel malzemeleriyle beraber. Üstsüz bir kadının "uzaylı adamın antenlerini sökerkenki robot resmi" gibi!

Bazı haberler de fazla "inanılmaz ama gerçek" oldukları için, New York Times'ta falan değil ancak böyle gazetelerde yer bulurlar. Evlat edinen bir kadın, çocuğun, yedi yıl önce kaybolan bebeği olduğunu öğrenir. Veya numaralarla ilgili hikâyeler. Yedinci ayın yedisinde doğmuş, yedi defa iş değiştirmiş adamın yedi çocuğu olur ve yedi katli bir binadan düşerek 77 yaşında ölür!

Kimi Tanrı'ya bağlar, kimisi sansinin açık olduğunu düşünür. Cevabi bilmiyorum! Ama herkes gibi tuhaf hikâyelerim var!

Saat kulesinin esrari!

1950'ler. Annem ve babam evliliğe giden bir flörtün orta yerinde kavga edip ayrılıyorlar. Ciddi ama, bir daha birbirlerini görmemeye kararlılar! Annem bir gece söyle bir rüya görüyor: Beyazıt'taki İstanbul Üniversitesi saat kulesinin önünden geçiyor. Saate bakıyor, bire bes var. Derken karsıdan gülerek babam gelmeye başlıyor. Böyle bir rüya.

Ertesi gün annem başka bir sebeple Beyazıt'a gidiyor, ve evet, doğru tahmin, bir iş için oradan geçmekte olan babamla karşılaşıyorlar. Annemin gözü ister istemez saate gidiyor ve kani donuyor: Saat tam bire bes var! O gün, o karşılaşmayla barışıyorlar ve birlikte 50 yılı deviriyorlar.

Öyle baskalarının sırlarını anlatmakla olmuyor değil mi? Kendimden de örnek vereyim.

1990 yılı. Boğaziçi'nde okuyorum. Gazetecilik mazetecilik hiç aklımda yok. Bir arkadaşım, Elvin Aydın, Sabah Dergi Grubu'nun Boğaziçili stajyerler aradığını söylüyor ve bana arkadaşı Eren'den aldığı santral numarasını veriyor. Santrali arıyorum, ve "Ben bu telefonu Elvin'in arkadaşı Eren'den", derken, santral yarım kulak dinleyip, beni gazeteci Erel Eryürek zannediyor. "Erel Hanım, sizde Ercan Arıklı'nın direkt hattı yok muydu?" diyor ve ben cevap vermeden karsıma Ercan Arıklı çıkıyor! Normal şartlarda büyük ihtimalla tanışmaya-cagım ustamla böyle karşılaşıyor ve hayatımı değiştiren işi yapmaya başlıyorum.

Kitaptaki evde oturuyorum!

Üniversitenin üçüncü yılı. Master yapmak için Los Angeles'a gitmeyi planlıyorum. O bölgedeki bütün okullara başvuru yapıyorum. Derken bir arkadaşım bana Paul Auster'in Ay Sarayı kitabını hediye ediyor.

Paul Auster'm hayattaki takintilerinden biri ve en sık islediği konu, zaten hayatın bu tür garip rastlantıları. Ay Sara-yı'ndaki kahraman New York'ta Columbia Üniversitesi'nde

okuyor. Bir gün hayatının çok kötü bir döneminde, (kitapta adres çok belirgin verilmiş) 120. Sokakla Amsterdam Caddesi'nin kösesindeki apartmana gidiyor ve o ziyaretle hayatı değişiyor.

Aynı günlerde bana, istemediğim halde, Columbia Üniver-sitesi'nden bir başvuru formu geliyor! Belki üniversiteler arası bir iletişim var, bilmiyorum. Aklımda soğuk ve tehlikeli zannettiğim New York'a gitmek asla yok. Üstelik not ortalamam da Columbia'ya tutmuyor, ama yine de başvuruyu yapıyorum.

Columbia beni kabul ediyor! Ve Los Angeles'ta başvurduğum bütün üniversitelerden iyi olduğu için gitmeye karar veriyorum. Üniversite bana bir ev de buluyor. Nerede? 120. So-kak'la Amsterdam Caddesi'nin köşesinde!

Su anda çalışma masamın üzerinde üç adet vestiyer numarası var. Farklı restoranlardan cebimizde kalmış. Olan su: Paltomuzu alıp numara vermişler, çıkışta, devamlı müşteri/gaze-teci/televizyona çıkıyor gibi sebeplerden numarayı istemeden paltoları uzatmışlar. Biz de vermeyi unutmuşuz.

Önemli olan su: üç vestiyer numarası da 25!

Nedir bu 25? Ne olacak bu 25?

Konuyla ilgilenenler, Paul Auster'm Kırmızı Defter'ini alın.

Fazla da kaptırmamak lazım, ama kabul edelim ki hayat cilveli bir şey!

Dondurun beni, baharda çözersiniz!

Cep telefonunu "Ne?" diye açmaya başladığıysam kis gelmiş demektir! O zaman beni daha fazla sınırlandırmeyin. Kriyobiyolojiye başvururum, yazdan yazaya görüşürüz!

Bitti iste!

Günes, ilik geceler, tışörtle sokaklarda dolasma, karpuz, balkonda uyuyakalip ister istemez bronzlaşma...

Ve fırtınalar başladı.

Allah askına, sonbahar diye bir mevsim vardı eskiden, ne oldu ona?

Küresel ısınma, doğanın dengesi falan gibi geyiklere girmek istemiyorum ama, sizce de daha sert mevsimler, daha tropikal yağmurlar, daha sevimsiz sıcaklar görmüyor muyuz son yıllarda?

Ben sevmiyorum kisi iste. Üşüyorum kardesim. Hayır burası da İsviçre değil ki havalar soğduğunda bahçede ateş yakıp, sıcak çikolata içelim! Dünyanın yağmuru, çamuru sokaklarda. Her yıl bin bir umutla, dolar veya euro üzerinden son moda çizme alıyoruz, üç gün dayanıyor!

Ayrıca benim vücudumda serotonin dengesizliği var. Bi-

Hm adamları incelesin. Güneşli günlerde gıcık bir mutluluk keleşi oluyorum: "Ne haber sekerim? Kotun ne kadar hoş, nereden? Ay hava ne güzel. Akşam ne yapıyoruz? Ay müthiş bir kitap okuyorum. İsim çok seviyorum! Dünyanın en sahane baharat kavanozları benim mutfagimda! Lay lay lom!"

Günes gidiyor, hava kapatıyorsa korkun benden!

Cep telefonunu "Ne?" diye açmaya başladıysam kis gelmiş demektir!

Tam su kislari nasıl çabuk atlatsam da, hep yazı yarasam diye egzotik seyahat planları yapmaya başlamıştım ki, bilimin benim için çalıştığını öğrendim.

Tom Cruise'un oynadığı Vanilla Sky filmi gördüyseniz, anlatacaklarım asinasmizdir. Efendim, son yıllarda çok popüler olan kriyobiyoloji adında bir bilim dalı var. Diyelim ki çaresiz bir hastalığa yakalandınız. Bu kriyobiyoloji ile uğrasan enstitülere başvuruyorsunuz. Onlar vücudunuzu özel yöntemlerle donduruyor ve diyelim ki, 100 yıl sonra "çözüyorlar"! Silkinip kendinize geldiğinizde, o amansiz hastalığınızın ilacı bulunmuş oluyor ve siz tedavinizi yaptırıp yaşamınıza kaldığınız yerden, sadece 100 yıl sonrasında devam ediyorsunuz.

Tabii bu işlemin gerçekleştirilmesi için hastalanmanıza gerek yok. Birçok zengin isadami, simdiden öldükleri anda dondurulmaları siparisini vermiş bile! Böylece ileride çözümlenip, ölme sebeplerini de o zamanın gelişmiş tıbbi sayesinde ortadan kaldırarak, sonsuz hayata kavuşmuş olacaklar.

Siritip durmayın, simdiden bunu yapmış ve kendini dondurmüş 100 kişi var!

Projenin tıbbi yönden mümkün olamayacağı konusunda da bazı görüşler doluyor tabii. Söylenenlere göre o kadar düşük işi, bazı hücreleri öldürüyormuş.

Ayrıca her şey başarılı olsa bile 2000'lerde yaşamış bir insan, diyelim ki 2150 yılında aniden uyanınca o hayata nasıl uyum sağlayacak? Uçan arabalar trafiği, uzaylılarla arkadaş

olunmuş, yaz tatillerinde Bodrum'a değil, Satürn'e gidiliyor... Böyle pratik ve psikolojik problemlerle nasıl baş edilecek?

Tabii iyi yönünden bakarsanız torununuzun torununun torunuyla arkadaş olma imkânınız var ama...

Benim amaçladığım bu kadar uzun vade değil. Kepaze olurum valla. Anneannelere dönerim: "Evladım bu alet ne? Nasıl çalışıyor? Neresine basıyoruz? Oraya nasıl gidiliyor? Çocuğum bir yardım et bakayım, bunu nasıl yapıyoruz?"

Benimki daha mütevazı bir plan.

Ekim-nisan ayları arasında dondurulmak istiyorum! Bahar geldiğinde, güneş açtığında çözüverecekler. Zaten hesaplamalarıma göre bütçem de ancak buna müsait. Takdir edersiniz ki kriyobiyoloji maliyetli bir dal.

Bir süredir bunun hayaliyle yaşıyorum.

Ancak bu yazıyı yazarken aklıma küçük bir pürüz takıldı.

Kriyobiyolojiye göre, insan sadece bir kere dondurulup eritiliyor. Sebebi de bana göre çok açık. Hani derin dondurucuya koyduğun et, milföy hamuru falan da bir kere çözüldükten sonra bir daha dondurulmaz, bozulup kokar ya...

Her sene dondur çöz, dondur çöz, aynı şey bana da olmasın?

Ben yine sıcak bir yere tatile mi gitsem bayramda nedir?

Evet arkadaşlar, hep birlikte kivrıyoruz!

Duyduk ki oryantal kursları moda olmuş. Havalı spor kulüplerinde kalça titreten titreteneymiş. Üsenmedik, belki yıllardır aradığımız sporumuz budur diye, gittik, yorulmadan, çekinmeden onu da denedik! Gazetecilik kolay mı? Dügünlerde bile sadece el çırpan ben, bu fedakârca gazetecilik çabamla Pulitzer bekliyorum.

"Burcu Hanım," diyorum, "ben bunu yapamam! Televizyonda yapan dansözleri seyrederken bile bakakalıyorum o ne biçim bir kalça kemigidir diye" şeklinde ısrar ediyorum. Burcu, Nuh diyor peygamber demiyor: "Ama bir deneyelim, öyle söylemeyin, gayet yeteneklisiniz, haydi, kalça titretme hareketi hep birlikte" gibilerinden bir doldurus!

Hayır, arkadaş arası altın gününde değiliz ki. Bulduğumuz mekân tüm zamanların en havalı spor kulübü Planet. Elini sallasan ünlüye çarpıyorsun. Dans edilen salonun bir duvarını da cam yapmışlar mı sana. Öteki taraf da Planet'in haftanın belirli günleri süsü servisi yapılan afilî kafesi. Yani orada ünlüler otursun, süsü yiyerek kaç mekik çektiklerini konuş-

sunlar, biz burada tam karşılarında, haydi yandan! Olacak şey mi?

Ben sadece el çırpsam!

Ayrıca karizma mı kalır bende? Bugüne kadar elimizle besleyip büyüttüğümüz "gazeteci-yazar, komik insan, g.a.g. şahsiyeti güzide Gülse Bırsel" gitsin, "Biz burada otururken karşıda göbek atan sarisin kız" olalım Planet taifesinin gözünde. Gerçi bu hafta hepsi birden basıyorlar oryantal derslerine ama...

Zaten ne isim var benim burada canım? Sanki bütün sporları, dansları, yogaları falan yedim yuttum, kitabını yazdım, bir oryantal kaldı da, onu deneyeceğim!

Zar zor ikna ediliyorum.

Kafede kimse yok. Bugün süsü günü değilmiş. Ayrıca oryantalden o kadar teknik bahsediyor ki Burcu, beyin ameliyatı yapacakmışçasına bir ciddiyet geliyor bana.

-Bu üstü paralı esarbi, düğümü ve yani tam kalça kemiklerinin üzerine gelecek şekilde bağliyoruz.

-Su kemikler mi hocam?

-Evet, bravo. Dizler bükük, karın içeride, üst gövdeyi oynatmadan deneyelim, bir, kiii...

Yanlış anlamayın, olimpiyatlara hazırlanmıyoruz, kalça vuruyoruz sikkidi sık sık diye! Aslında jimnastik giysilerini görüntüden çıkart, aynanın karşısında göbek atan iki kadın var ekranda!

Oryantal dansta öyle isiltili, streç Asena kiyafetleri giyilmiyor. Göbегin biraz açıkta olması lazım. Ayaklar çıplak. Dar esofman altı veya tayt giyilmeli ki bacak hareketleri görünsün. Bir de üstünüze sweatshirt değil de daha dar bir üst giymelisiniz ki omuz hareketleri belli olsun. Kalçaya da, Ka-palışarsı'dan bulunabilen para işlemeli, tek basına bile singir singir sesler çıkartan ve süper oryantalcıymisiniz ilüz-yonu yaratan esarplardan bağlıyorsunuz.

Simdilerde oryantal dans, aerobik, Latin dansları, tango gibi birçok spor ve dans kulübünde öğretiliyor ve meraklısı günden güne artıyor.

Göbek atan spastik Anglosakson turist

Bir kere çok eğlenceli! Özellikle birkaç arkadaş gidip, oryantal kıvraklığının nasıl yavaş yavaş gençlerimizden yok olmaya başladığını görmek komik olabilir. Vücudu kıvrarak yavaş yavaş yürünen "Camel" hareketinde aynada kendime baktım ve bir Anglosakson spastikliğinde olduğumu gördüm! Arka ayak kendi özgürlüğünü ilan etmiş, kalça ise oynayacağı yerde bütün vücudu zaptetmeye çalışıyor! Hani tatil köylerinde profesyonel dansözler zorla İngiliz turistleri kaldırıp göbek attırırlar, onlar da alkolün verdiği cesaret ve ırklarının verdiği yeteneksizlikle, cilveli, sebatkâr, ama odun gibi hareketler yaparlar. Hah, o benim iste!

Yalnız Sinan Çetin nasıl yönetmen olarak sinemada "Bir odun getirin, onu bile oynatırım" diyor, Burcu da öyle çıktı. Konservatuarın bale bölümünden ve spor akademisinden mezun, Anadolu Atesi'nin eski dansçılarında Burcu, inat etti ve basardı! Dersin sonuna doğru öğrendiğim birkaç hareketi uç uca ekleyip koreografi bile yaptık. Tabii düğünlerde göbek atmaya katılın oranının yüzde doksan ikiye vardığı anlarda bile kenardan el çırpan benim gibi bir ukalanın ne işine yarayacak bu beceri bilmiyorum ama...

Yalnız bittim, bittim! Dersin sonunda saçlarım sirilsiklamdı ve takip eden üç gün daha önce var olduğunu bilmediğim kaslarım sızladı durdu.

Oryantal, özellikle kadınların problemlili bölgelerini, yani göbегi, kalçaları, basenleri ve kolların sarkan kısımlarını çalıştırdığı için, aslında çok faydalı bir spor. Ama yapamayan da yapamıyormuş, yetenek lazımmış yani.

Sahneye çıkacak hâle gelmek için de benim o bir buçuk saatlik dersimden, haftada dört beş gün, bir buçuk iki yıl boyunca almak gerekiyormuş. Meraklısı varsa duyurulur!

Ben hâlâ ideal sporumu aramaktayım. Oryantal fena değildi aslında da ona da nefesim yetmedi. Belki yoga gibi oturarak, yavaş yavaş yapıları falan çıkarsa.

Hem de düğünlerde falan oturduğum yerden, söyle ağır ağır...

Beslenmenin temel tasi: iskender kebab!

iskender kebabımı asla ihmal etmem. Neden? Ben sağlığını düşünen, uzun yaşamayı planlayan, çağdas bir insanım. Tereyağı bol olsun lütfen.

Yagmurlar ve soguk basladiginda vücudum iki biyolojik tepki verir.

Birincisi hafif depresyondur: "O filme gitmem. Zaten yorgunum. Çok çalışıyorum. Göz kenarlarım mı kirsti? Onu sonra ben ararım. Uykum var. Bari sinemaya gidelim! Höfffsssss...."

İkincisi ise, bedenimin bütün organları ve tüm kimyasiyla, iskender kebaba karşı hissettiği özlem, hatta maraz sınırlarındaki zaaftır!

Sokaklarda yürürken, hangi semt olursa olsun, sadece kebabçılardan gelen iskender kokularını algılarımla. Kebapçının birkaç kilometre uzakta olması önemli değildir, ben varlığını hissederim.

Bu iskender zaafimin kaynağını uzun yıllardır düşünürüm.

Özellikle kırmızı et ve tereyağının "zehir" olarak nitelendirilmeye başlandığı 90'li yılların ortalarından itibaren, iskenderi "birakma" çabalarım ağırlık kazandı.

Acaba yemegin tadından çok servis edilis biçimi miydi beni ayartan?

Biliyorsunuz iskender kebab çoğu restoranda önce önünüze sossuz gelir. Bu haliyle öyle ahim sahim bir yani da yoktur.

Kıymanın sıkıştırılıp ince ince kesilmesi, bildiğin pide, salça ve yogurt. Yani tek basına ihtiras uyandırmak söyle dursun, pek bir şey ifade etmeyen gıdalar.

Daha sonraysa iskenderin heyecanlı anları baslar. Daha uzaktan geldiğini görmeden, cizir cizir sesi duyulur. Evet, doğru tahmin, tavanın içinde yanan tereyağı!

Garsonların en cesuru, elinde kızgın tereyağı dolu tavayla size yaklaşılmaktadır!

Kader ani başlamıştır! Gelecek saniyeler neler gösterecektir?!

Garsonun tecrübesi ve maharetine göre, ya mis gibi tereyağlı iskender yeme adayı olacaksınız, ya da bir kaza sonucu, cazirdayan Bizans askeri!

İskender kebab merakimin sebebi bu adrenalin olabilir miydi? Sonuçta hayatında büyük iniş çıkışlar olmayan, spor bile yapmayan birinden bahsediyoruz. Yaşamımın en heyecanlı dakikalarını tekrar tekrar yaşamak istediğimden döner ve tereyağ kokusunu takip ediyor olabilir miydim?

Hayır!

Zira en çok beğendiğim iskenderciler arasında Tesvikiye'deki Hacibey'in de olduğunu, ve burada iskenderin tereyağı konmuş olarak servis edildiğini hatırladım ve teorim çürüdü!

İskender yiyin, çok faydalı!

Derken, anti-aging patlamasıyla birlikte her gazete konunun uzmanı doktorları sayfalarında konuk etmeye başladı, ve yıllardır beklediğim bilimsel gerçekler ortaya çıktı:

Kırmızı et, yagsiz olması sartiyla, zehir falan değil, insan vücudunun ihtiyaç duyduğu faydalı gıdalardan

biriydi. Tereyagi da belli ölçülerde alinirsa zarardan çok fayda sagliyordu ve su anda tam olarak anlatamayacagim tekli-çoklu, doymus-

doymamis yağlarla ilgili bir denklem yüzünden, margarine tercih edilmeliydi

Biliyordum, biliyordum!

Yillardir beslenmemin temel tasini olusturmus iskenderin kiymetini, en sonunda tip da anlamisti.

Bu bilgiyi benden önce, demin bahsettigim Hacibey Restoran öğrendi ve hemen mönülerin arkasina bastirdi!

Mönülere göre, vejetaryenlerde çinko ve B12 vitamini eksikligi görüldüğü gibi, tereyag da kalp hastaligina karsi mücadele veren yag asitleri içermekteydi.

Mönü yillardir bekledigim su vurucu cümleyle final yapıyordu: "Iskender kebab, döner eti, pide, domates sosu, tereyagi ve yogurdu bir arada bulunduran saglikli ve dengeli bir tertiptir. Protein, karbonhidrat, vitamin ve mineral degerleri bakimindan mükemmel bir yemektir!"

Ne hâle geldigimize bakar misiniz? Günümüzde, iskender-ci, iskenderinin anti-aging ürünü oldugunu kanitlamak zorunda birakilmistir!

Iskenderi birakmaktan vazgeçtigim gibi, yillarca iskender yerken vicdan azabi duymama yol açan ve simdilerde gerçeği kavrayan tip otoritelerine de tazminat davasi açmayı planliyorum!

Sembolik bir savas olacak bu, eger kazanirsam tazminatı Hacibey'e ve ellerinde kizgin yag dolu tavalara tasiyan tüm fedakâr iskender emekçilerine bagislayacagim!

Nerede o eski Ramazanlar, efendim!

Artık 80'li yillarda dogan arkadaslarim olduguna göre, benim de eski Ramazanlardan bahsetme vaktim gelmis demektir efendim. Siz simdiki gençler, bilmezsiniz o yillari.

Ramazan geldi ve gazete sayfaları eski Ramazan eglenceleri, yasini almıs ünlülerden Ramazan anıları, nostaljik iftar mönüleriyle dolup tasmaya basladı.

Herkes anılarını döktürürken ben durur muyum?

Üstelik hep 40'li, 50'li, 60'li yillarin Ramazanlarını mi dinleyecegiz.

80'lerdeki Ramazanlarla niye ilgilenmiyoruz?

Benim çocukluk Ramazanlarıyla ilgili aklımda ilk beliren şey, televizyonda "Hızla açan çiçek" görüntüsüdür!

Zannedirim 70'lerin sonu ve 80'lerin basında, TRT hep aynı görüntüyü kullandı iftar vaktinde.

Top atilir atılmaz, hareketli bir Islami müzik esliginde uçan arılar, kelebek olan tirtillar, tarlalar ve en çok da "görüntüsü hizlandırılmış, saniyeler içinde açan çiçekleri" seyrederdik. Önce bir gül, ardından üç dört karanfil, sonra bir tarla dolusu papatya...

Aynı yıllarda, zamanında Direklerarası'nda gerçekleşmiş eğlenceleri bire bir televizyona aktarma merakı vardı. Oturur, Karagöz, Ortaoyunu falan seyrederdik prime-time'da! Nostaljiye bak, heyt be!

Bütün bu programların arasında favorim, Nurhan Damcı-oglu ve kantolarıydı! Hayatimin ilk dans figürlerini, 4-5 yaşlarındayken kendisinden öğrenmişimdir. Hatta kantoları da ezberleyerek, eve gelen misafirlere kendime göre sovrar yap-misligim da vardır. "Gösteri dünyası"na küçük yasta atildim diyebilirim yani!

Ramazan ve bayram, ilginç dönemlerdir aslında. Hani "Avrupalı İslam" falan diyoruz ya, şimdi. O Batılı Müslüman esasında yıllardır Türk insanının ta kendisidir. Hangi Müslüman ülkede, Ramazan Bayramı'nda, geleneksel olarak, derin yırtmaçlı bir kadının seksi sarkıları dinlenir ve yine geleneksel olarak misafire likör ikram edilir, sorarım size?! Tabii burası bir Müslüman ülke değil, bir laik ülke. Söyleyeyim dedim. Arada hatırlatmakta yarar görüyorum su sıralarda!

Pide, güllaç ve akşam yemegine peynir-zeytinle baslamak nedense müthiş bir çilginlik, büyük bir eğlence gibi gelirdi bana! Ailede oruç tutulmazdı, mide rahatsızlıkları yaygındı, ama iftar asla atlanmazdı!

Hayatımda ilk kez 16 yaşındayken oruç tutmaya karar verdim. Sınıfta bir tür "oruç modası" başlamıştı ve ben de heveslendim.

Aynı dönem, o yılların en çok sevilen gofreti "Barbf'den (Hani "Barbi Barbi Barbi Barbi" diye reklamı vardı, aah, ah, nostaljiye bak sen!) günde 6-7 adet tükettiğim yaşlara denk gelir. Üstelik sıra arkadaşım Ayşe'yle öğle yemeginde, Beyoğlu'ndaki, artık olmayan Sark Muhallebicisi'nde (nostaljinin ucu kaçıyor, dikaaat!) çorba, yarım piliç, pilav, yogurt, krem sokola falan yedikten bir saat sonra!

Öyle bir gürbüz dönemimde, hayatımda ilk defa sahura kalkıp, aşağı yukarı evdeki tüm yemekleri bitirerek uyudum.

Ertesi sabah midem kazınarak kalktım.

Saat 13.00 civarı, öğretmenden izin alıp, okulun jetonlu telefonuna gittim. Annemi arayarak iftar için istediğim münüyü ismarladım: "Yayla çorbası, hünkar begendi, domatesli pilav!"

16.00 sularında tahtaya bos baktığımi ve aklımda sadece yayla çorbası olduğunu fark ettim! Teneffüste yine telefona kosarak, ismarladığım yemeklerin ne âlemde olduğunu sordum!

Akşam eve vardığımda önce, su anda hatırlamadığımi bir sebepten babamla kavga ettim! İftar zamanı geldiğinde, önce yayla çorbasının çok sulu olduğundan şikâyet ettim, ardından hünkar begendiye niye biber konulduğu konusunda bir tatsızlık çıkardım ve sonrasında film koştum. Yemek masasında hüngür hüngür ağlamaya başladım: "Ben açım, siz bana yemek yapmıyorsunuz!"

O gün annem "Tamam," dedi, "ailemizin huzuru için, sana oruç yasaklanmıştır!"

Hâlâ böyleyim. Kan sekerim düştü mü gözüm bir şey görmez, öğün atlasam tansiyonum düşer, bayılırım.

Onun için toplumun genel huzuru ve ailenin korunması açısından, oruca heves etmiyorum!

Ama iftar dersin o baska...

Medeni cesaret cenneti!

Evet kardesim, hepimiz süper yeteneklersiniz- Dünyaya parmak isirttiracak sanat devlerisiniz. Ama herkes size karsi. Türkiye sizi anlamiyor ve harcaniyorsunuz!

Popstar yarismasi son aylarin en çok konusulan televizyonculuk hadisesi oldu.

En sik yapılan yorum da suydü: "Jüri üyeleri, yarismacılara neden bu kadar sert davraniyorlar, niye azarlıyorlar, ne hakla dalga geçiyorlar"

Dogrudur. Gerçekten de zaman zaman jürinin ayari kaçti. Rating alinsin, orijinal formata uyulsun diye, finale kalan yarismacilar önce birkaç dakika fırça çekilip, sonra tebrik edilmek suretiyle aglatildilar, falan filan.

Ama biraz seytanin avukatligini yapabilir miyim?

Allah askina, adayların çoğu içler acisi degil miydi?

Popstar diyoruz kardesim! Sarki söyleyemeyen, dans edemeyen, antipatik, tipsiz, sisman vs. popstar olur mu? Birini tuttur bari!

Ben bu aptalca kendine güvene sapka çıkarmak zorunda miyim? Jüri üyelerinin iyi taraflarından kalktiklari günler gibi

mi yapmalıyım: "Üzgünüm olmadı, ama seni medeni cesaretinden dolayı tebrik ederim!"

Bu kadar iyi bir şey mi medeni cesaret?

Hiçbir yeteneğin, özelliğin, tecrüben yok. Ama medeni cesaretin var, bravo vallahi! Önümüzdeki uzun yıllar boyunca hiçbir baltaya sap olamadan, olmayı da hak etmeden, "Ben aslında süperim, toplum beni anlamıyor" diye gezmeye ve keşfedilmeyi beklemeye devam et.

Türkiye'nin en son ihtiyaç duyduğu şey bu!

Bana günde en az 10 e-mail geliyor, medeni cesaretli arkadaşlardan. "Süper bir reklam senaryom var, ama reklam şirketleri kabul etmedi, torpilim yok tabii", "Ben sizden daha iyi sunuculuk yaparım, arkadaşlar bana hep çok güler, ama basvurdum, istemediler, hakkımı yediler", "Kafamda bir roman fikri var. Kesin bestseller, ama yayınevleri ilgilenmedi. Niye gençlere fırsat verilmiyor?", "Ben köse yazari olmak istiyorum, nereye basvurmam gerekiyor?"

Allah müstahakkinizi versin!

Bu nasıl bir kendine güvendir?

Türkiye'deki insanların çoğu suna inandırılmış bir biçimde: "Sen aslında müthiş birisin, şöret, para, hepsi seni bekliyor. Ama hakkını yiyorlar!"

Kimse "Ben beyin ameliyatı yapmak istiyorum ama fırsat vermiyorlar", "Getirin şirketinizin defterlerini, eğitimim yok ama, doğuştan kabiliyetimle kırk yıllık muhasebeciden iyi tutarım" demiyor.

Sanat, gazetecilik, reklamcılık gibi sektörlerde "star" olmak isteyenlerden, sıkâyet çok! Çalışmak, öğrenmek, tecrübe gibi şeylerle ilintili değil ya bu meslekler! Allah vergisi bir yeteneğin olduğunu zannetmek yetiyor.

Popstar yarışmasına katılıp elenenlerin bazısı "Eh, sağlık olsun, ben şansımı denemistim" diyor. Çoğu ise inanmak istemiyor elendiğine: "Nasıl olur? Siz beni beğenmediniz ama ben aslında muhtesemim, ben kendimi popstar olarak görüyorum!"

Yok deve! Evet kardeşim, büyük bir komplonun tam ortasındasın! Jüri üyeleri doğduğundan beri sana kil! Ender bulunan yeteneklerini toplumdaki saklamaya ve Tarkan olmanı engellemeye çalışıyorlar!

Dergi çıkarırken, dönem dönem staj yapmak için gençler gelirdi. Bir konu verirsin, aşağı yukarı ne istediğini anlatırsın. Bazısı yeteneklidir, çabuk öğrenir, çalışır, çabalar ve yavaş yavaş derginin bir parçası olur. Bazısı da daha ilk günden senin istediğinden alakasız bir şeyler yazar getirir. İlkokul kompozisyonunun, daha gözyaşlarıyla dolu versiyonu bir kozmetik yazısı mesela. Kuslar ötüyor, papatyalar açıyor falan... Olacak iş değil. Alır yazıyı, öğrensin diye, düzeltir öyle gösterirsin, bozulur: "Ama benim üslubumu tamamen değiştirmisiniz!"

Yerim ben senin üslubunu! Yahu, ömrünün ilk yazısı! Yasar Kemal misin sen? Hangi üslup?

Belki de ihtiyacımız olan medeni cesaret değil. Medeni cesaretsizlik, azıcık kendini bilmek!

Ben (niye) evleniyorum?!

Önce bu soruyu kendine bir sor bakalım güzel kızım. Elbette evlilik kutsal bir kurum ama, geleceğini de düşünmelisin değil mi? Su yatağını bulur. Öpüyorum güzel kızım! İmza: Gülse Abla'n.

Son zamanlarda sinirlene sinirlene seyrettığım iki program var.

Popstar'daki medeni cesaret enflasyonundan bahsettim. Sağ olsunlar, halkımızdan büyük destek aldım!

Şimdi de tüylerim diken diken seyrettığım ikinci programdan bahsetmek istiyorum.

"Ben evleniyorum'un bütün bölümlerini seyretmiş değilim.

Ama takip ettiğim kadariyla, bana hafakanlar basıyor!

Yanlis anlamayin, yer yer sikilsam da, televizyonculuk açisindan, en azindan rating bazinda, basarili bir program. Eger bir ölçüyse, Biri Bizi Gözetliyor'u sevdiyseniz, buna bayiliyor olmanız lazim mesela.

Ben adaylardan sikâyetçiyim.

O olmazsa öteki olur!

Su anda en popüler durumda gibi görünen güzel kızımız, son hafta aniden sevgili degistirdi.

Eve ilk girdigi andan itibaren, adinin Tanju olduğunu zannettigim, nispeten efendi ve akli basında çocuga mektuplar yazmaya basladi kızımız. "Ben kararimi verdim, elektrigimi aldım çok şükür" falan diyordu. Hatta is arabeske dökülmeye bile basladi. "Ben onu seçmişim, olay bitmiş, onun yanında söyle hissediyorum, birlikte gelecege bakabiliyorum" gibi iddiali laflar da duyduk.

Sonra bu "çocuklar" kavga etti. Tam olarak sebebini bilmiyorum ama, bizim kızı en son esas çocuga "Sen erkek olsaydin, böyle yapmazdin" gibi, standart Türk erkeğini çok kötü seyler yapmaya sürükleyebilecek laflar ederken seyrettim.

Devamındaki sahne suydu...

Efendim, bir tane kel çocuk var evde. Kel mi, kafayı kazıtmış mi emin degilim. Bu biraz BBG evinin Edi'si gibi, böyle sözünü sakınmayan, arıza, zor bir arkadaş. Diğer oğlanlarla da sürekli kavga içinde.

Bizim kız, Tanju'yla kavgasının hemen ardından, bu arıza çocukla pufların üzerinde yan yana yatıyordu. Saç oksama, sarılma gibi masum fingirdesme durumları da var ve bizim bilmiş kız "Dokunmak niye bu kadar güzel?" gibi "Kapıldım gidiyorum, bahtimin rüzgârına" gibi sözler de söyledi romantik bir sesle! Anlaşıldı ki, karar degismiş. Bu sefer de tarama özürülü arkadaşla "gelecege bakılıyor"! (Tahmin edeceğiniz gibi su sıralar hareketli bir gece hayatım yok, televizyon basındayım. Soguktan olabilir.)

Duygusal ve zihinsel açıdan normal bir insanın, iki farklı kişiye, bir hafta arayla, hayatının geri kalanını birlikte geçirecek derecede âşık olması yüzde kaç ihtimaldir sizce?

Bence yarışmaya katılan kızların da derdi başka. Hayır hediyeler, paralar, düğün falan da degil. Onlar çogunluk Türk genç kızı gibi "ölesiye evlenmek istiyorlar"!

Hatta Tina Turner'in sarkisindeki gibi, "Askın bununla ne ilgisi var", bizimkiler "elektrik alsın" yeter!

Su ara, anlaşıldığı kadariyla memlekette genç kızlar açısından, "yirtmak", köseyi dönmek için iki ihtimal var.

Ya popstar olacaksın, ya evleneceksin!

Herhalde bilezik takarlar!

Yıllar önceydi. Lise sonda falandık galiba. Bir arkadasimizi ortaokul siralarda yazlıktan tanıdığı ve yıllarca dalga geçtiği, çok zengin bir ailenin çocuğu istetmiş ti! Biz bunun aramızda aylarca sürecek bir saka olacağını zannederken, kız sevinçle "evet" deyiverdi!

Belki üniversite sınavlarından kaçmak için, belki annenin doldurusuyla, bilmiyorum.

Ve bir gün, hiçbirimiz mutluluğunu bozmaya kıyamazken, hiç beklenmedik bir anda, alaturka bir teyze, gerçekleri kendi kelimeleriyle ifade etti: "Kızım bu yasta evlenilir mi? İnsan okur, çalışır, bir altın bilezigi olur. Hem sevmeden de evlenilmez ki"! Cevap, "sakkadanak" patlatılmış bir espri olarak, anneyi ve oradaki diğer teyzeleri çok güldürdü, benimse kanımı dondurdu: "Eh, sevgi evlilikle büyür. Ayrıca herhalde bir bilezik takarlar, hahhayt!"

Ah kızlar ah! Siz okuyacak meslek sahibi olacaksınız da biz göreceğiz!

En büyük hayaliniz evlenmek, en muhtesem başarınız zengin kocalar olduğu sürece, biz popstar aramaya ve birbirimizden elektrik almaya devam edelim!

Heyecanlı oluyo!

Pilavını bırak, etini ye!

Beni 38 beden bir kadın olarak bugünlere getiren esime, aileme, dostlarıma teşekkürü bir borç bilirim. Beni sizler var ettiniz!

Siz de yasadınız mı bu terörü?

"O piriñler arkandan ağlar", "Peki, pilavını bırak etini ye", "Hiç sebze yemiyorsun, bak ne güzel, mis gibi bamya (ve/veya kereviz, kabak, pırasa!)"...

Woody Allen'in dediğı gibi: "Anne babalarımızın bize iyi dediğı birçok şey zararlı çıktı: Kırmızı et, güneş, üniversite bitirmek!"

Çocukluğumun bitmesinin en güzel sonuçlarından biri, istediğimi yiyebilmem olmuştur!

Bizim ev, öyle kuzu etlerinin pisirildiğı, ekmeğ kadayıfı yapılan, hep börek çörek bulunan bir ev değildi.

Genellikle bol bol sıkıcı sebzeler, tavuk yemekleri, yağsız dana eti ve meyve üzerine kurulmuş bir diyetimiz vardı.

Her çocuğun kâbusu yani!

Size annemden bahsetmek istiyorum.

Annem, bir kebabçıya gidip, yanına pilav ve patates iste-

medini de ekleyerek, ızgara bonfile ismarlayan tek insandır! Balıkçılarda mezelerin yüzüne bakmaz. Sadece ızgara balık ve salata yer. Eminim gecenin bir saati uykusunda acıkınca, rüyasında zeytinyağı

pirasa, haslanmış havuç, komposto falan görüyordur!

Çocukluğunuzda "kabak karyesi" tabir ettiğimiz, kendini yemek zanneden şeyi yemeye zorlandıysanız, ileride bir iskender tutkunu olacağınız kesindir!

Ne var ki, ben de ailemle yaşadığım 23 yasına kadar, çoğu zaman evde pisen "tesadüfen ayurvedik" yemekleri yemek zorunda kaldığım için, kilo problemi nedir bilmedim.

Derken New York'a tasindim ve yakın arkadaşlarımdan biriyle aynı evde oturmaya başladık.

Kimbilir neler yiyecektik beraber!

Ne yazık ki asla öyle olmadı. Ev arkadaşım Ayşe, annemin daha fasisti çıktı!

Kabak soslu makarnanın, makarnasını ayırıp kabagini yiyen bir insan tahayyül edebilir misiniz?

İki yıl da böyle geçti. Ve ben yemeğe çıkıp costugum veya New York'un sokakta satılan soslu sandviçlerine dadandığım günler dışında, yine hayallerimi gerçekleştiremedim.

Evlendiğim ilk aylarsa, benim için gastronomik bir cennetti.

Her gün oturup akla hayale gelen en ağır, en alengirli yemekleri yapıp yeme sansim oldu bu dönemde. Çeşitli pilavlar, kremalı makarnalar, börekler, kekler...

Evliliğin altıncı ayında kendimde değişiklikler hissetmeye başladım. Kiyafetlerim üstümde biraz alaturka görünmeye başlamıştı, yüzüm de "ay parçası" kıvamındaydı niyeyse.

Çok ender yaptığım bir şeyi yaparak tartıldım, ve acı gerçekle karsılaştım: Uzun yıllardır ilk defa, 60 kiloya çıkmıştım. Osmanlı mutfagının unutulmayan lezzetleriyle geçen altı ay, bana selülit, basen, ayva göbek ve 4 kilo olarak geri dönmüştü!

Hemen sikiyönetim ilan edildi ve mutfakta "kabak kalyesi" çizgisine dönüldü!

Geçtiğimiz hafta okuduğum bir yazıya beni aileme ve Ayşe'ye karşı bir kez daha minnettar kildi: ABD ve Fransa'nın geleneksel yemek kültürlerini inceleyen Amerikalı tarihçilerin araştırması, aile ile beraber yenen yemegin obeziteyi engellediğini ortaya koydu. Anne babalar, yemek masasına oturduklarında, hem kendilerini hem çocuklarını denetliyorlardı!

Yani "İspanagını bitir, bacagını kırmayayım", sadece çocuğun demir alması için değil, çıkıp dışarıda double hamburger yemesini engellemek için de iyi bir yöntemdi!

Beni bugünlere kadar 38 beden getiren tüm aile üyelerine, es, dost ve akrabalara tesekkürler.

Siz olmasaydınız vücudum yüzde 75 su, yüzde 25 isken-derden olusacaktı!

Sanat kimin içindir?

New York'ta çektiğim "sanat sanat içindir" çizgisindeki entel dantel öğrenci filmimde, yetenekli tiyatro öğrencisi Greg'e basrol verdim. Yıllar sonra aynı Greg bizim kanalların gece yarısından sonra kırmızı noktaya yayınladığı başka tür "sanat" filmlerinden birinde yine basrolde karşıma çıktı!

"Insaat" filmi gördüm.

Filmde aklımda kalan en önemli şey oyunculuk. Emre Ki-nay'ın, Sevkett Çoruh'un, Seyhsovar Aktas'ın, daha ufak bir rolde olmasına rağmen özellikle de Binnur Kaya'nın oyuncululuğu muhtesem.

Insaat, tek mekânda geçen, küçük bütçeli bağımsız film izlenimi veren bir çalışma.

Oysa bir buçuk milyon dolar harcanmış.

Aklıma New York'ta Hi-8 formatla çektiğimiz 400-500 dolar bütçeli kısa öğrenci filmleri geldi.

Bir animi nakledeyim istedim. Maksat bayram tatilinde nezemizi bulalım.

İlk sanat filmimi çekiyorum

Yıl 1995. New York'tayız. Sinema okulunun birinci yılını bitirmek için, herkes bir arkadaşının senaryosunu alıp film hâline getiriyor.

Heves içindeyiz. Türkiye'de binlerce dolar dökülen dizi projelerinde bile oyuncular göz kararı bulunurken, biz 7-8 dakikalık entipüften, çocuk doğum günü videosundan hallice filmler için, günler süren oyuncu seçimleri yapıyoruz! Zannedersin ki eserimizle Cannes Film Festivali'ne katılacağız.

Bu esnada New York'taki oyunculuk ortamından da bahsetmek lazım.

New York'ta her iki kısımdan biri oyuncudur! Sadece ünlü ve zengin olana kadar taksicilik, garsonluk, sekreterlik, satış elemanlığı falan yapmaktadırlar.

İşte bu oyuncu olmayı kafaya koymuş gürühtan her gün onlarca okulda önceden ayarladığımız sınıfa geliyor. Ben, senaryo yazarı arkadaşım, prodüktörüm (yani etrafta kosturup ekibe yemek memek yapacak olan Shari!) bir masanın arkasına, Popstar jürisi gibi sıra sıra oturmuşuz. Bir yandan video kamera açık, adayları eliyoruz.

Tiyatro öğrencileri, ev kadınları, Broadway'de küçük rolleri olan dansçı kızlar, garsonluk yapan oyuncu adayları, öğretmenlik yapan oyuncu adayları, hirstan kuduran oyuncu adayları, sadece eğlenmek ve ikram ettiğimiz kurabiyeye kahve için gelen oyuncu adayları... Hatta Sharon Stone ve Robert de Niro'lu "Casino" filminde başyapı orta büyüklükte rolü olan, gerçek hayatta ufak çapta harbiden mafya bir oyuncu amca (ki ahbablığımız sayesinde Little Italy mahallesinde, ismini vererek bedava pizzalar yemeliğimiz vardır!) bile seçimlerimize katılmış. Bize "reddedemeyeceğimiz bir teklif yapınca (hayat boyu bedava İtalyan yemeği!), benim filmimde değil, ama Shari'nin yönettiği filmde basrol vermişiz! Yaa, işte film dünyasının perde arkası ve mafya bağlantıları!

Her neyse...

Benim filmimin basrolünde 20'lerinin ortalarında bir genç adam var. Aski ve dağılmış ailesi arasında kalmış.

Gerzecklige bak sen!

Elinde yedi dakika falan var. Anlat hoş, eğlenceli bir hikâye, değil mi? Yok! Film öğrencisisin ya, illa derin mesajlar, manalar vermek, sanat yapmak, Godard'ın tekniklerinden yürütüp araya sinema konusunda fikirler sokuşturmak falan lazım.

Büyük yetenek: Greg

Yirmiye yakın oyuncu denedik. Sonunda New Jersey'li tiyatro öğrencisi Greg'de karar kıldık. Uzun boylu, yakışıklı, aynı zamanda yüzünde acıklı, masum bir ifade olan, hatta lüzumundan fazla saf görünen, doğal oynayan Greg'de.

Karsısında, sevgilisi rolünde, Fashion Cafe'de garsonluk yapan Erica. Bir lise basketbol koçundan baba, İrlandalı öğretmenden anne oldu.

Birkaç gün çekti filmi. En son hatırladığım, bir arkadaşımın geniş banyosuna anneye babayı balo kıyafetleriyle sokup, küvette, çocuğun mutluluğu üzerine satranç oynadıkları, inanılmayacak kadar özentili, güya sembolik, gerçeküstü sahnemdi!

Tam dayaklıkmışım.

Her neyse. Greg'in gerçekten başarılı oyunculuğuyla derli toplu bir iş oldu. Sanat filmimi montajladım, dersten geçtim, falan filan.

Aradan yıllar geçti. Türkiye'ye dönmüşüm, elimde kumanda, gecenin bir yarısı kanalları geziyorum. Aniden yerimden hopladım! Ekrandaki bizim Greg'di!

Meshur mu olmuştuk ki?

Sağ alt kösedeki kırmızı noktayı görünce jeton düştü. Durdugum kanalda, hafta sonları geç saatlerde erotik filmler gösteriliyordu ve Greg de bunlardan birinin basrolündeydi.

İlgiyle seyrettim!

Neyse ki sanat eserimin oyuncusu, aktivitelere bizzat katılmak yerine daha çok, gözlemci, bir nevi denetçi rolündey-

di. Evin genç ve salak üvey oğlunu oynuyordu ve en kırmızı noktalı sahnelerde rol alması için değil, daha çok oyun gücüyle filmin kalitesini yükseltip, bir hikâyesi olduğunu vurgulamak için kadroya dahil edilmisti.

Zannedirim hatiri sayılır bir para karşılığı, bizim "sanatsal" Greg, bir nevi porno yıldızı olmuştuk!

"Ülkemizde sinemanın durumu" falan filan diye sıkâyet edip duruyoruz ya. Türkiye'deki oyuncu adayları kendilerini çok şanslı saymalılar.

Hem de çok.

This is Turkish, you know!

Türk gençlerinin Avrupalinin kapisina dayandigi reklami sevdim. Ama benim bildigim Türk delikanlisi, yaninda kizla bara giremeyince arbede çıkarır! Biz eglenceden ödün vermeyiz ve bunu en iyi bayram tatilinde kanıtladık. "Teröre inat karnavali" vesilesiyle Istanbul caddeleri ve trafik, agustos ayında Bodrum Barlar Sokagi tadin-daydi!

Son zamanlarda dikkatimi çeken bir reklamdır.

Onun için ingilizce baslik attim. Hani bizim kizla bizim oğlan Avrupalı gençlerin partisine gitmisler, "Size katilabilir miyiz? Biz Türküz," diyorlar. Sarisin Brad Pitt'in gençlik yıllari görünümündeki çocuk tarafından "Burasi Avrupa, biliyor musun?" diye kapidan çevrileceklerken, bizim çocuk, (yani DJ ve oyuncu Yunus Günce), "Gömlek iyiyim, bu da Türk, biliyor musun?" seklinde bir "madem öyle, iste böyle" ani yasatıyor Brad'e. Derken içerideki bütün partici gençlerin giysileri, sahiplerini birakıp bizimkilerin pesinden geliyorlar ve içerideki Avrupalı çirilçiplak kalıyor.

Derin derin konusulabilir tabii. O parti Avrupa Birligi'ni simgeliyor da, biz tekstil ürünlerimizle zaten birlige girdik mi

demek oluyor. Ya da, eger öyleyse, bizimkilerin Avrupalı gençleri morartıp havali havali mekâni terk etmesi, "Bizim Avrupa'ya falan ihtiyacimiz yok, döner arkamizi gideriz, olan onlara olur, kendileri kaybeder" gibi bir mesaj manasına mi geliyor?

Ya da o kadar derinlere dalmamak lazim. Güzel reklam, ben sevdim. "Colin's bütün Avrupa'nin trendy gençlerini giydiriyor" bilgisi de verilmiş iste, tamamdır.

Yalnız, benim bildigim Türk genci, hele yaninda kiz varsa, olay mahallini bu kadar çabuk terk etmez. Girmek istediği eglence mekânina alınmamak, delikanli için ailesine küfretmeye yakin bir hakarettir. Hemen kavga çıkar. Kapidaki Brad ve arkadaşlarıyla yumruk yumruğa girisilir. Sonra sahte geri çekilme yöntemi uygulanir. "Tamam agabey, yok bir sey, anladık" seklinde ortadan kaybolunup, mahalleden amca, kardes, arkadas, taksici maksici tanidik ne varsa toplanilip sopalarla gelinir ve o parti orada biter!

Türk insani eglencesinden ödün vermez!

Resmi daireden "Bugün git, yarin gel" diye geri çevirebilirsin, kimligini sorup okula sokmayabilirsin, hatta hasta haliyle hastane kapisindan bile vukuatsiz dönebilir... Ama o bara giremezse arbede çıkar!

Yeri gelmisksen su tespitimi de paylasayim.

Bayram boyunca Istanbul'daydim ve zannederim bana kimsenin haber vermedigi bir karnaval, senlik falan vardı: "Teröre inat karnavali!"

Herkes mi sokaga dökülür? Herkes mi gezer tozar? Trafik kilit, eğlence yerleri, restoranlar tiklim tiklim. Normal şartlarda geceleri in cin top atan sokaklarda, yaya trafiği, agustos ayında Bodrum Barlar Sokagi gibi!

Dikbaslıktan midir, yasama sevinci midir, çilginlik midir bilmiyorum.

Herkes sokaga dökülüp eğlenmek için bombaların patlamasını bekliyormuş demek!

Bu Türklerle vallahi basa çıkılmaz!

Özellikle Etiler-Levent ve Beyoglu civari, nispet yapar gibi kalabalık.

Son yılların en ilginç pasif direnisi mi desem, en büyük toplu eylemi mi desem, milli dayanışması mı desem?

İsim de koyamıyorum ki. Sadece sunu söyleyebilirim.

This is Turkish, you know!

Yanagında bir beni mutlaka olsun!

Bunu da yasadım sevgili okuyucular. Sadece sirtimden bir ben aldirdim, ama "estetik operasyon geçiren ünlü" psikolojisine artık vakifim.

Sirtimin alt kısmında, büyükçe bir ben vardı kendimi bildim bileli. Lüzumsuz bir şey.

Gavurda "beauty mark" derler benli insanlara teselli armağanı olsun diye. Yani "güzellik işareti".

Benim belimdeki hiç öyle güzel müzel değildi iste. Yıllar geçtikçe de büyüdü mü ne... Aldirayım gitsin dedim.

Bu arada mesaj verelim, benlerinizi kontrol ettirin arkadaşlar, ne olur ne olmaz, güneş eski güneş değil.

Her neyse.

iste o andan itibaren insan estetik ameliyat isinin ne tür bir illet olduğunu kavramaya başlıyor. Bir kere kestiren bir daha iflah olmuyor ya. Burun ameliyatını botoks izliyor, dudaga silikon, sonra kas asma, is çigirından çıkıyor...

(Gizlilik de önemli tabii. Herkes Zeynep Özal değil ki, aslan gibi çıkıp "Sunu sunu yaptırdım, alın bir de fotoğrafım" diye açıklasın.)

Ben de başladım hemen: "Aldirmisken su sirtimda, kolu-

mun kenarındaki ufak olani da aldirsam mi?" falan derken, is geldi burnumun üzerindeki bene kadar

dayandı.

Dikkatli seyirciler bilecektir. Burnumun sol kanadında, tam hizma olması gereken yerde bir ben var.

Hayatımda beni hiç rahatsız etmemiş, hatta sağ olsun, sevenler tarafından "Ne güzel, hizma gibi, çok egzotik" şeklinde nitelendirilmiş. Egzotik megzotik olduğuna inanmasam da, Cindy Crawford'ın beni muamelesini yemesem de, barış içinde yaşadığım bir parçam olmuştur...

Ta ki televizyon isine girene kadar.

Egzotik sevmiyoruz, pürüzsüz olsun!

Bu gösteri dünyası insani paralar! Herhangi bir işte çalışırken, fiziginizle ilgili alacağınız en açık yorum: "Sana pantolon, etekten daha çok yakışıyor" türü bir üstü kapalı "Bacakların çarpık kardeş!" imasıdır.

Televizyon dünyasındaysa yapımcılar, yönetmenler, mak-yözler açık konuşurlar: "Bu işi yapmak için en az bes kilo vereceksin, saçına bir şey yaptır böyle olmaz, kaslar da berbat!" falan gibi.

Bana böyle bir yorum gelmedi açıkçası. Ama kendimi televizyonda görüp: "Yahu su beni aldır sak mı? Örtücü masrafından da kurtuluruz! Eeheheh" dediğim bir gün, ekibimden "Valla bir şey kaybetmezsin!" şeklinde çatlak sesler çıkınca, "Acaba mı?" dedim!

Muhtelif çap ve ebatlardaki benlerimden kurtulmak için, ünlü estetik cerrah Osman Oymak'ın kapısını çaldım.

Oymak, normal şartlarda ben almak falan gibi uyduruk işlerle uğraşmıyor. Genellikle kapıdan girenler, doktorun müdahalelerinden sonra, iyi manada, tanınmaz hâlde çıkıyorlar.

Ancak benim özel bir durumum var: Osman Oymak beni 4 yaşından beri tanıyor, çünkü agabeyimin yakın arkadaşı. Onlar Tıp Fakültesi'nde okurken, birlikte ders çalıştıkları dö-

nemde kendilerini çok rahatsız etmişliğim, mikroskop altında inceledikleri preparatlara "O ne? Bu ne?" şeklinde çok adamışlığım vardır. Hatta birkaç sene önce, kazık kadar hâlimle, kendisine, kalabalık bir ortamda ağız alışkanlığı "Osman Agabey" diye hitap ettiğim için, o belimdeki beni alıp, alnıma dikmek istiyor da olabilir! Ama Hipokrat yemini var, dolayısıyla güvündeyim.

Bir estetik cerrahi ziyaret edip, aynı anda, iyi kötü ünlü biri olmanın en rahatsız edici tarafı: Size bakıp oraya ne için geldiğinizi tahmin etmeye çalışan diğer hastalar.

Ameliyathaneye giderken de mecburiyim, o ameliyat geceliklerini, kâğıt terlikleri falan giyiyorsun.

Ben o kâğıt gecelikle dolastıkça, herkes merakla bana bakıyor. E ben de olsam ben de bakarım. "Yok kardesim, öyle estetik ameliyat değil, ben aldiracağım sadece" desem, kim inanır o hâlimle?

Operasyon başarıyla gerçekleşti. Bu esnada burnumdaki benin alınmasından da oybirliğiyle vazgeçtik. Bir süre hafif iz kalırmış, zaten gerek de yokmuş. Tabii yahu, egzotik egzotik! Bu televizyoncular ne anlar!

Kemik eklettim, şimdi moda!

Bir hafta sonra Oymak'in ofisindeyim. Bekleme odası çok eğlenceli. Herkes birbirini kesiyor. Yüzümde herhangi bir ameliyattan iz olmadığı için, en çok merak edilen benim. Çok mu başarılı bir ameliyat acaba? Yoksa vücuttan yağ aldırma falan mı?

Bir an hanımlarla sohbet açıp azıcık havami bulsam mı diye düşünüyorum. "Benimki burun ameliyatı ama silikondan kemik eklettim. Daha kısıklı oldu. Osmanlı burnu, çok moda. Egzotik olsun diye bir de ben koyduk!" falan diye. Ama tanıdık doktor, ayıp olur.

En sonunda hemşire gelip beklenen soruyu soruyor: "Sizin neydi?"

"Operasyon geçirdim, kontrole geldim" diyorum, esrarengiz bir tavırla.

Çıt çıkmıyor, herkes bana bakıyor.

Hemşire de meraklı: "Nerenizden?"

Bir es verip "Belimden" diyorum.

Merak artıyor, hissediyorum. "Belinden? Belini mi inceltmiş? Tiraslatmış mı acaba?!" Öyle bir ameliyat var mı, onu da bilmiyorum gerçi.

Hemşire tekrarlıyor: "Belinizden?"

"Bir ben vardı, onu aldirdim da" diyorum ve hayal kırıklığı içinde kalan bütün "artık güzel" hastaları ardında bırakıp dikislerimi aldirtmak için odaya doğru yürüyorum.

Bu ünlüler, hani kalçadan yağ emdirip, "Kist aldirdim" diyorlar ya. Ben es dost üzülmesin diye, gerçekten kist aldirdsam, "Kalçamdan yağ emdirdim, estetik ayol, ciddi bir şey değil" falan diye yalan söylerim.

Ama insan yasayınca anlıyor vallahi.

Daktir Bilal moda dünyasında!

Aman hayat ne rahat. Ne bos, ne hafif. Doktor Bilal'den davetiye gelmiş. Gül gül gül... İlahi sevgili okuyucular, vallahi hiç güleceğim yoktu. Ay sus bak, katılacağım!

Nasıl gevsek ve gevrek bir günümdeyim anlatamam.

Son birkaç aydır gün be gün, saat be saat programım belliydi. Otur yaz, git çek, eve gel, tekrar otur yaz...

Dün, hayatın böyle geçmeyeceğini anladım ve depresyonla karışık bir sürmenajin esigine gelmişken, bugünlük kendime tatil verdim.

Bu yazıyı yazdıktan sonra da alisveris, öğle yemeği, arkadaşlarla "dirink" alma, oh ne güzel lay lay lom gibi bir programım var.

Nisantasi'ndaki Beymen'in kahvesine de gideceğim. "Herkesler" oradaymış. "Yikiliyomus!" Geçen gün dışarıdan baktım, kapıda kuyruk vardı. Sizin için orada gözlem yapacağım. Sonra belki yazarım. Ama canım isterse, havami bulursam. Bugün böyle, keyfimin kâhyası izin yapıyor.

Öyle bir gevsemisim ki, sanki dünya da benimle gevsemis.

Bir davetiye gelmiş örneğin. Bir saat ona güldüm. Yeni bir butik açılışı. Sik bir yer gibi görünüyor. Galiba ev esyasi da sa-

tiyorlar. "Alber Home" adında. Firmanın sahipleri zarfın içine kartlarını da koymuşlar. Üstte dükkânın logosu, altta telefonlar, sube adresleri falan, çok profesyonel. Kartların birinde Gülay Evren ismi var. Ötekinde, "Dr. Bilal" yazıyor!

Hani Bodrum'da yıllardır sahneye çıkan ünlü sarkici Doktor Bilal.

Bilal Bey ortagi olduğu firmanın kartına, zannederim prestij olsun diye soyadı ile moyadı ile "Bilal Bilmemkim" değil de, sahne ismini yazmış. "Vaaay, bak Doktor Bilal'in dükkânı-yı, kesin açılışına katılmayıyım" derim diye belki.

Bu arada "Dr. Bilal'in" doktorluğu harbi! Hani "Kusum Ay-din"m kus olmaması gibi bir durum değil. Adam gerçekten tıp fakültesi mezunu. Hatta belki doktorluk da yapıyordur. Onun için unvanını gururla kullanıyor.

Fakat beni asıl kopartan, daha tatil saatlerine girmeden günümü gün eden, "Dr. Bilal" ibaresi. Yani "doktor" değil de, "Daktir Bilal" durumu. Bir Amerikan acil servis dizisi gözümün önüne geliyor, basrolde Daktir Bilal.

"Daktir, çete kavgası, 16 yaşlarında, zenci, hızla kan kaybediyor, ameliyathaneden bekleniyorsunuz!"

"Ah canım, yazık çocuğa... Ameliyathanenin de renkleri pek soğukmuş. Suraya gülkurusu ipek saten bir perde, ne bileyim, bizim Alber Home'dan hoş bir abajur koysak. Al sekerim, ben hallettim, sen dikiver. Aah, ah, dertleri zevk edindim, haydi efendim, hep beraber!"

Biliyorsunuz tıp okuyup başka başka meslekler yapan çok insan var. Birçoğu sanat dünyasına giriyor, bir daha çıkamıyor örneğin.

Doktor-sanatçılardan biri de Mustafa Altıoklar. Şimdi Dr. Bilal'den bahsederken, en az o kartvizit kadar güldüğüm bir fotoğrafı geldi aklıma Mustafa'nın.

Üç bes sene önce. Mustafa, Agir Roman'ı falan çekmiş, popülerliğinin tepe noktasında. Kendisiyle röportaj yapmayan kadın dergisi satmıyor.

Fakat gazetelerden biri, artık sorutabilecek tüm soruların sorulduğuna karar vermiş olacak ki, bir de Dr. Mustafa'yı görmek istemisler.

Mustafa Altıoklar ciddi ciddi doktorluk yapmaya devam ediyor bir yandan. Fizik tedavi üzerine uzman

üstelik.

Gazete hastaneye gidip Mustafa'yla bir saglik röportaji yapmis. Boyun agrilari neden olur, nasil iyilesir, yük tasirken dikkat edilmesi gerekenler falan, her sey var. Röportajın göbегindeki fotoğrafta da, o dönemlerde her gün birbirinden muazzam kadınlarla resimleri çıkan Mustafa'yi bu defa baska bir durumda görüyoruz.

Bir selale gibi omuzlarından dökülen saçlari, bu sefer doktor önlüğüne dökülüyor! Karizma tamam. Her zamanki klark bakislarla objektife bakilmis ve el, "iyilestirme anini" vurgulamak için, sedyede yatan hanım hastanın bacagında.

Ancak hanım, alistigimiz amazonlardan degil! 60'larında, oldukça kilolu; ve varis çorapları giymis bacaklarından birini Mustafa tutuyor! Yani normal sartlarda hanımın yerine bir manken kızımız olsa, bayagi seksi bir fotoğraf çıkabilir. Ama Mustafa'nın o varis çoraplı bacagi iki parmagıyla egreti egreti tutusunu, objektife bakisinin seksapeliyle aynı anda gördüğünüzde, fotoğrafın bir mizah basyapiti olduğu da gözden kaçmıyor!

Tabii, Allah da benim dilime düşürmesin. Özellikle böyle "rölaks" günlerimde!

Aksam ne yapsam acaba? Dr. Bilal'e falan mi gitsem?..

Balık burcu kadınları, birlesin!

İstemiyorum kardesim! Balık burcu olmaktan istifa ediyorum. Ne bu be? Agzimla kus tutsam karizma sifir. Bak ağlarım ha!

Yüzlerce zarf, basın bülteni, mektup vesairenin içinden çıkıp bana siritiverdi. "Burçlar Kitabı", by Sevinç Aksoy!

Astroloji tuhaf bir sey. Gazetede zaman zaman en sevdiğin köşe yazarını okumaya üsenirsin de, burcuna illa ki bir bakarsın.

Hayir gazeteci olmasam, o burç sayfasının nasıl yazıldığını bilmesem tamam da...

Kimi yayınlar çok ciddidir bu konuda. Mesela zamanında, Yasemin Boran, Aktüel dergisine gelir, bir sürü, kalın, Harry Potter filminden çıkmış görünümlü kitap ve tarot kartlarıyla saatlerce çalışıp öyle yazardı kösesini.

Ben Bazaar'ı çıkartırken, yurtdisından, ünlü bir Amerikalı astrologdan gelirdi burç sayfamız. Tercüme eder, koyardık.

Bir sayımızda gecikti. Faks bir türlü gelmiyor. Dergi de erken çıkacak. Hayal gücü ve yaratıcılığına en güvendiğim arkadasıma yükledim o ay burç sayfasını! Hem de kitap ve/veya tarot kâğıdına ihtiyaç duymadan! O da dergideki kızları

baz alarak zevkle kaleme aldı. Kova burcu bir arkadasımız sevgilisinden mi ayrılmış mesela. "İliskinizin bitmesi dünyanın sonu degil, ayın on yedisinden sonra yeni asklara hazırlıklı olun" falan diyordu o ay

dergide.

Sohbetlerde de en vakit kaybettirici konudur astroloji konusu. Bir is toplantısında falan, durup dururken mesela hobilerinizden, rahatsızlıklarınızdan, hatta çocuklarınızdan bahsetseniz, garip kaçır. Bir iki dakikada sohbet kapatılır, konuya dönülür. Ama burç öyle degildir.

"Siz hangi burçsunuz?" cümlesiyle başlayan sohbet sonsuza dek sürebilir.

"Ay ben de İkizler'im."

"İnanmıyorum, sen hiç İkizler gibi degilsin, İkizler biraz dengesiz olur!"

"Hayir Terazi dengesiz olur. Benim annem Terazi'dir mesela. Tam yani!"

"Benim kuzenimin karisi Terazi, hiç dengesiz degildir

ama!"

Is yükselen burç seviyesine düstüyse, o toplantıdan hayir beklemeyin bence. Çikin, gezin, çay bahçesine falan gidin. Nasilsa is yapılmayacaktır artık.

"Ama o zaman onun yükseleni baska bir seydir."

"Biliyor musunuz, benim hem normal burcum, hem yükselenim Basak!"

"Ay inanmıyoruuum, benim kocam Basaaaak! Nasil titiz,

nasil titiz. Sen titiz misindir?"

Yeteeeeeeeerü!

Öfkem sebepsiz degil tabii.

Burç konusunda azicik ezigim.

Balık burcuyum da.

Böyle sohbetlerde "zavalli" muamelesi görmeye alistim artık. Hani astroloji muhabbetinden kaçtigim sürece, g.a.g.'daki mangalda kül bırakmayan, kisilikli, haha hihi kadin olarak toplumda yerim sahane! Gel gör ki, burcumu açıkladigim an-

da karizma sifira iniyor! "Ben hem öksüz, hem yetimim", ne bileyim "bir bacagim takma" etkisi yapıyor çevrede. Herkes acima, sefkat ve hayal kırıklığı dolu gözlerle süzüyor beni.

Neredeyse "Olsun, hayat yine de güzel", "Bosveeer, Allah saglik versin" falan diyecekler.

Bilmeyenler için söyleyeyim, Balık burcu en enayi burçtur. Güya sanatçı manatçı, hayal gücü genis falan derler ama, genel olarak tüm uyusturucu bagimlileri, depresif tipler, psikolojik rahatsızlıkları olanlar, söylenenlere göre bu burçtan çıkar. Duygusal, sulugöz, hatta "bulanık zekâli" olduğumuz bile söylenir.

Gerçekle hayal dünyasi arasindaki ayirimi yapamayan, kararsiz, içine kapanik, kirilgan insanlar, astrolojik kaynaklara göre, bu burçtan çıkar.

Burcumla asla hava atamadim. Isterdim ki bir Akrep olayim mesela. Onlar da sevilmez ama bir havalari vardır yani. Akrep oldugunu söyleyen insandan, ne kadar salak görünürse görünsün, bir hinlik cinlik beklersin!

Aslan burcu da olabilirdim örneğin. O daha da iyidir. Lider mider.

Kismet degilmis iste. İnsan tahtini yapıyor, bahtini yapamıyor. Çalış çabala, okullar bitir, programlar yap, kendini parala, neye yarar? "Baliksin sen, balik kal" durumu var bir kere.

Birkaç kez "Benim yükselenim Akrep" diye kafadan atmış-ligim var ama... Yalan tabii. Yükselenimi bilmiyorum. Çünkü annemler saat kaçta doğduğumu tam olarak hatırlamıyorlar! "Sabaha karşı bes-altı miydi neydi" gibi bir ifade kullandı annem geçen gün. İlk soruşumda da "Gece yarısını biraz geçiyordu" demisti. Ama bu ilgisizlik karşısında hassasiyet gösterip burcumu yenik düşmeyeceğim!

Sorun su ki, yükselen burcum meçhul!

Sevinç Aksoy'un eserinde de Balık kadim su cümlelerle anlatılmış: "Burçların içinde en kirilgan kadindir. En çok ağlayan, gözyasi dökken kadın bu burçtandır." Haydaaa!

Devami daha beter:

"Esi hissetmeden ona hükmeder, ağlayarak, gözyasları ile ona istediklerini yaptırır, en iyi silahi çaresizliğidir!"

Ben bu kadini tanisam ıslak odunla döverim! En sevmedigim insan tipidir! Kadere bak.

"Balık kadini zor mücadeleler veremez. O en iyisi ev kadini ve annedir. (Hasbinallah!) Kendisinden beklenen eger yardım ve özveri ise, bu mesleklerde basarilidir, örneğin yuva hocalığı gibi."!

Beni yuva hocasi olarak düşünabiliyor musunuz? Güler misin, ağlar misin?

Yok kardesim, istemiyorum. Balık burcu olmak istemiyorum. Burcumu degistirecegim.

Bundan sonra ben Akrep burcuyum, yükselenim de Aslan. Böyle biline.

Tek rakibim Ajdar!

Essiz sanatçı, büyük usta, dev yaratıcı Ajdar'ı hayranlıkla alkışlarken bir yandan da düşünüyorum: Acaba doğru sektörde miyim?

Ajdar'ın hayrani, hastasi ve izleyicisiyim.

Biliyorsunuz ünlüler birbirleri için her fırsatta böyle iyi seyler söylemezler. Ancak söz konusu sanatçı Sezen Aksu, Hülya Avsar, Türkan Soray gibi artık şöreti, star'lik konumu, seni kat kat asmis biriyse, övgüler yagdirmakta bir sakınca yoktur.

Demek ki, benim taninmisligimla karsilastirilmayacak kadar çok şöretli biri için, hayranligimi belirtmemde, sanatçı karizmam açısından bir sakınca yok.

Zira Ajdar, su anda Türkiye'de benden çok daha meshur bir televizyon yildizidir!

Var mi itirazi olan?

Ayni hafta içinde Metin Uca'ya, Güzel ve Çirkin Sov'a, Hülya Avsar'a, Beyaz'a, Seda Sayan'a, Serdar Ortaç'a çıkabil-dim mi ben?

Daha dogrusu sorumuz su olmalı: Kim yapabildi bunu?

Tabii benim Ajdar'a olan hayranligim müzik konusunda

degil. Gerçi basta "Nane Nane, Sahaneyim Sahane" olmak üzere, gerek "Alirim senden sonraaa, tüm yetkimii" diye giden ismini bilmedigim parçasi, gerek Hülya Avsar için yazilmis eser, bence bir daha esi benzeri yazilamayacak düzeyde.

Ama Ajdar'in sovmenlik yetenekleri, müzik alanindaki çalismalarini çok geride birakiyor.

Hani Jennifer Lopez'in aslinda çok iyi bir dansçi olmasinin, oyunculuk ve sarkiciligiyla gölgede kalmasi gibi!

Ben Ajdar'i mizah ve sovmenlik alaninda bir ilk olarak görüyorum.

Simdiye kadar ortaya çikmis bütün televizyon yildizlarinin sasirtici özelliklerine ve hatta daha fazlasina sahip.

Bir kere önceden yazilmis bir metin olmadan, dogaçlama sov yapıyor, ki bu çok az insanda bulunan bir yetenektir. Benim anlattiklarimin çoğu, önceden yazdigim metinlere dayanir mesela. Elimizden bu kadari geliyor.

Her televizyon yildizinda bir "yegânelik" olmalı. Baska bir ünlüye benzerseniz, bastan kaybettiniz. Ajdar, gerek sesi, gerek dansi, gerek durusuyla hiç kimseye benzemiyor! Tamamen orijinal!

Ayrica bir "beklenmediklik", sürprizlerle dolu olma özelligi de var Ajdar'da. Hangi programda, ne zaman ne yapacagim bilmiyorsunuz. Programin evsahibini sevecek mi? Sevmeyecek mi? Hangi sarkisini söyleyecek? Ne diyecek?

Ajdar, ayni zamanda orkestrayla prova yapmadan çıkan ender isimlerden. Sarkinin temposu bile önceden, hatta sarki devam ederken kestiremiyor. Her an her sey olabilir.

Seyirci bu adrenalini kimle yasiyor? Cem Yılmaz? Yılmaz Erdogan? Beyaz? Hiçbiri. Sadece Ajdar! Yaaa, n'aber?

Ajdar'ın seyirciyle ilişkisi de öyle bizim alistigimiz "Beni siz var ettiniz" kıvamında değil. Gerektiginde gülen, alkışlamayan olursa sertçe azarlıyor. Bazen toptan fırça çekiyor. Okan Bayülgen'in ilk çıkış zamanlarını andırda da, Okan'dan çok daha inis çıkışlı, daha gergin bir tavrı var. Sebepsiz, anı

sinirlenebiliyor, "Simdi arbede çıkacak" diye zap yapamıyorsunuz.

Ve tabii, bu kadar özelliğin bir araya gelmesinin vazgeçilmez sonucu: Her büyük starda farklı ölçülerde olan megalomani. Hülya Avsar'ın "En güzel benim" demesi, Tarkan'ın "Ben dünya stariyim" açıklamaları gibi. Ki starın özelliğidir de, biraz kendini beğenmiş olmak. Ajdar her fırsatta "Ben Türkiye'nin popstariyim, benden büyüğü yok, siz ne dersiniz deyin, herkes bana bayılıyor" şeklinde konuşuyor. Haklidir. Az bile söylemiştir!

Bir kez daha Ajdar'i alkışlarken, bu is böyle giderse, televizyon dünyasındaki yolculuğumda nereye varırım, böylesi yeteneklerle nasıl bas ederim diye de düşünmeden geçemiyorum.

Iyi olan kazansın!

g.a.g

metinleri

HAYVANLAR ÂLEMİ

DOGAYI KORUYALIM MI?

Dogayı korumak iyi de, doganın hangi bölümlerini koruyacağımıza kim karar verecek?

Bir hayvanın neslinin tükenmesi niye o kadar fena, örneğin? Mesela dinozorların nesli tükenmiş, çok mu üzgünüz? Yaa, şimdi Taksim meydanında Beyazıt'ta falan dolassaydı söyle üç bes tane, kafelerden halkı avuç avuç yiye yiye, değil mi?

Mesela ben belgeselerde görüyorum bazen, "İste bu kusun nesli tükenmek üzere" falan deniyor acı acı. Görülen kus ise, dünyanın en çirkin yaratığı! Ecis bücüs bir şey ve anladığım kadarıyla da kendine bile hayrı yok.

Mesela, yarasanın da nesli tükense, kafami kaldırıp suratına bakmam, sinir seyler.

Yani bütün hayvanları nesilleri tükenmeden kurtaracak-sak, gerçekten bütüüün hayvanlar olması konusunda kararlı mıyız?

Mesela kalorifer böcekleri! Dogalgaza ve yavas yavas yerden isitmaya geçtigimize göre, kalorifer böcekleri nesillerinin tükenme tehlikesiyle karşı karşıyadır. Lütfen bunları alıp evde besleyelim, büyütelim! (Yaa, tabii böyle iğrenç tarafları da olacak, dogayı korumak kolay mı, hayvanlar arasında ayırım yapmak

yok.)

Mesela sivrisineklerin nesli tükenmeye yüz tutsa, yakalayip sivrisinekleri çiftleştirip üretme çiftliği mi kuracağız? Do-gasever aileler üçer beser evlat mi edinecekler sivrisinekleri, Van kedisi gibi? "Bizde üç tane var, daha dün gece vinn diye böyle sabaha kadar seyaptılar. İnsallah bunlar gelecek sene 1200 tane falan olacaklar. Banyoda küvetin içinde bataklık yaptık, orada bakıyoruz. Çok tatlılar, böyle sivri sivri, yazık. Dogayı çok seviyoruz ailecek."

Dilerseniz bir kural koyalım, doganın sadece sempatik unsurlarını koruyalım, gerisini salla gitsin.

MAYMUNLARDAN KORKUN

Maymunlara büyük haksızlık ediliyor kanimca.

Sürekli küfür gibi kullanıyoruz hayvanları: "Ay maymun olduk valla", "Maymun suratlı çirkin bir şey" falan. Kediye köpeğe hiç böyle değiliz.

Sizce ne var bu düşmanlığın altında?

Maymunun, biliyorsunuz, karsısına geçtiğinde, hayvan sen ne yaparsan aynisini yapıyor. Elma soy, kafanı kasi, kulaklarını tut, aynisi.

Bununla ilgili bir korkumuz olabilir mi?

Kısacık bir eğitimle maymun bizim yaptığımız her şeyi niye yapmasın? Bir kere seyrettiğini bir daha unutmuyor hayvan, çok korkutucu. Aşağıladığımız gibi, evlerde mevlelerde de pek bulundurmuyoruz bak.

Diyelim ki saldırdık hayvanları, aramızda kediler köpekler gibi yaşıyorlar.

Ne olacak?

"Patron, ben gelecek senenin bütçesini pazartesi çıkar-sam?"

"Gerek kalmadı zaten, Çita halletti!"

"Çita mi?"

"Evet. Dün seni seyretmiş öğrenmiş. Aynisini yaptı. Biz de zaten haftaya biraz isten çıkarma düşünüyoruz."

Biteriz hepimiz. Seyrederler, beyin ameliyatı yaparlar, hiç belli olmaz. Ayrıca da uzaya giden maymun sayısı, insan sayısından daha fazla. Yani bizden çok daha görgülü bir cins sayılabilirler!

Bence maymunlardan ödümüz patlıyor ama farkında değiliz.

HAYVANA BULANMA!

Benim hayalimdeki şehir sudur, hayvan mayvan olmayacak.

Neden dersen, gerek yok. Sanki arılar bizim balkondaki tozlu sardunyalardan aldıkları özlerle süper ballar mi yapacaklar? Kusların tek yaptığı zaten arabaların üzerine pisleyip boyaları bozmak!

Zaten, ben size söyleyeyim, sehre tasman hayvan, kırsal kesimdeki o saflığını, masumiyetini kaybediyor, bir nevi varos hayvani oluyor.

Mesela fareler sehre gelince bir acıip oluyorlar. Hayvan tarladayken fındık gibi, seker bir sey. Sehre bir geliyor, kedi kadar oluyor! Neredeyse sana saldirip yiyecek. O tatlı çoban köpekleri şehirde çete olup sabaha kadar havlıyor, gerekirse insani isiriyor.

Iste köyden kente göç, her canlıyı bazen böyle dejenere ediyor.

Ben şehir hayvanlarından şikâyetçiyim arkadas. Sorum su, degistiremiyor muyuz? Mesela, git dag basına, insanların ya-

samadığı yerlere, ben Discovery Channel'da seyrediyorum kafadan atmıyorum, penguenler, resim gibi balıklar, tavuskusla-ri... Neden sokaklarda salak salak uluyan köpekler değil de smokinleriyle saygideğer ve bir metropole yakışır biçimde gezinen penguenler yok?

Veya karasinekleri göndersek de, onların yerine renkli kelebeklerden alsak. Yalnız kediler kalabilir, onları seviyoruz. Penguenleri tirmalamadıkları sürece bizimle yaşayabilirler.

Bunların dışında hayvan dediğin tehlikeli bir sey, fazla hasır nesir olmayacaksın.

EVCİL HAYVANLARDAN KARINCA

Evde kedi köpek beslemeye pek meraklıyız.

Olabilir, normaldir, benim de mesela kedi besleme tecrübem vardır, kısa da olsa.

Bunlar bir sey değil. Evde yılan besleyen var. Fare besleyen var, ama farkında olmadan, evi temizlemeyerek, peyniri ortada bırakarak falan değil. Bile bile, kafeste fare besleyen var! Kanimca fare, yılan falan lüzumsuz ve sevimsizdir. Evde olmaz. Balık ve kus ise çok daha füzuli hayvanlardır. Kus sürekli gürültü yapar ve halinden mütemadiyen şikâyet eder. Nasıl şikâyet etmesin, altın kafese koymuslar vatanım demis, böyle nankör bir hayvandır. Besle, büyüt, aman da aman yap, kafesi 14 ayar kaplat, hâlâ "vatanım"!

Balık zaten hayvan değil. Yani bitkiden biraz daha gelişmiş bir organizma. 6 saniyede bir sahip ve ev degistirebilir, çünkü bir öncekini hatırlamaz. Ne gibi bir sevgi bağı bekliyorsun? Kanimca evde beslemeye en uygun hayvan, bu konuda son derece haksızlık edilen karincalardır.

Karincalar mevsimlik, devremülk sistemiyle bahar ve yaz aylarında aileler halinde gelir, mutfaga yerleşirler.

Dikkat ediniz cins kedi köpeklerin, hatta balıkların bile dolarla satıldığı bir ortamda karınca bedavadır. Ama her seyden

önce temiz hayvandır, yani kediye temiz temiz derler, sonra tuvaletini falan temizlersin, iğrenç. Karınca hakikaten temiz hayvandır. Tuvaleti kokmaz, hatta görünmez, tüy dökmez, piril pirildir.

Son derece de masrafsızdır, ortada bıraktığınız ekmek kirintileriyle bütün koloni doyar. Küçük ve sempattir, zekidir, çalışkandır. Hastalanmaz, veterinerle uğrastırmaz. Çok da düşüncelidir, yanlışlıkla veya hunharca öldürülmüş arkadaşlarının yerine hemen yenilerini koyar ki eksikliğini hissetmeyin diye. Kis geldiğinde de her seviyeli ilişki gibi, isı tadında bırakır, çeker gider.

Karincanın üzerine evcil hayvan tanımam.

KEDIYE SAYGI

Yabancı bir atasözü vardır, merak kediyi öldürür derler.

Ben o şekilde ölen bir kedi görmedim. Benim gördüklerim genellikle araba kazasında gittiler. Ama kedilerin lüzumsuz bir merakı vardır hakikaten.

Herhangi bir kediyi, bir arkadaşınızın olabilir, ömür boyu bakmak için olabilir, ilk evinize getirdiğiniz günü hatırlayın.

Kediler herhangi bir mekâna girdiklerinde ilk iş olarak her yeri dolasirlar. "Birinci oda, yatak, koltuk, masa altı, bilgisayar, kablolar, dolap arkası; ikinci oda, kanepeler, kanepeler arkası" şeklinde bir kesif gezisi baslar. Mutfak, banyo, balkonlar, balkonların baktığı yer...

Ne arıyorsun?

Sen kedi değil misin?

Tuvaletin burası, maması burada, bu minderde de uyuyacaksın bu kadar. Sanki evi tutacak, bir havalar, bir şeyler.

Zaten herhangi bir kedi bir eve geldiği anda, orası artık kedinin evi olur, siz misafir konumuna geçersiniz. Yani artık kedi sizin ev hayvanımız değildir, siz onun ev insanısınız.

Bir bakışı vardır kedinin, kendine bakıldığını anladığında

önce gözlerini size çevirir, bir süre iliklerinizi titreten donuk uzun bir bakış atar, sonra hiçbir şey olmamış gibi mesela tüylerini yalamaya döner. O esnada herhalde aklından "Dikti gözünü beni seyrediyor, haddini bilmiyor, şimdi aksam aksam sinirlenmeyeyim, hey Allahım ya" falan gibi bir şeyler geçmektedir.

TEST EDİLMEDİ

Biliyorsunuz hem yabancı, hem şimdi şimdi yerli olsun, parfüm, sprey, krem vs. gibi ürünlerin üzerinde, çevrecilerin ve hayvan dostlarının baskısıyla yazılmış iki ibare bulunur.

Bunlardan bir tanesi "ozonla barışık" ibaresidir ki, tamam anladık, yani ozon delici spreylere değil.

ikinci ibare ise beni hep düşündürmüştür: "Hayvanlar üzerinde test edilmemiştir".

Simdi, yanlissam beni düzeltin, bu bilgi bana hep biraz tuhaf gelir. Diyelim ki hayvanlar üzerinde test edildi. Yani diyelim ki, o ibarenin sembolü olan, (ki hep öyledir, bir tavsan figürü vardır yanında) o tavsanın yüzüne, benim nemlendiriciden sürdüler.

Yani tavsana ne zarar verecek benim aloe veralı güneş korumalı nemlendirici yüz kremim? Sivilce mi yapar? Cildini mi kurutur hayvanın? Nedir yani? Nasıl bir test bu? Hayvana yediriyor musunuz kremi?

"Hayvanlar üzerinde test edilmemistir" diyorsa, peki insanlar üzerinde mi test edilmistir? Hani "Fakir fukaraya sürelim, bir şey olmazsa satarız" gibi bir durum mu var? O zaman da insan hakları örgütlerinin ayaklanması lazım değil mi, "Bu nemlendiriciyi üçüncü dünya ülkelerinden fakir insanlar üzerinde test edemezsiniz, hepsi sivilce ve siyah nokta oldu, tazminat davası açacağız" falan diye?

Demek ki o da yok.

E hayvanlar üzerinde de, insanlar üzerinde de test edilmediyse bu ürün, yani hiç test edilmediyse, o zaman daha da kötü. Yani ilk kurban ben miyim?!

Bu hayvanlar üzerinde test edilme işinde aydınlatılmak istiyorum. Hangi ürün test ediliyor, hangisi edilmiyor?

MODERN HAYATIN CİLVELERİ

MEDENÎ HÂLLER

Simdi artık kart şeklinde nüfus cüzdanları var. Ama yakın zamana kadar böyle değildi.

Defterler vardı. O defterlerde de "medeni hâli" ibaresi, yanına yerleştirilmiş küçük bir yıldız yardımıyla aşağıda açıklanırdı ve şöyle denirdi: "Medeni hâli, yani evli mi bekâr mi, bo-samis mi bosanmış mi?"

Sana ne?!

Bu kadar özel bir soru var mı? Bosamis mi bosanmış mi?

Nüfus cüzdanı önüne gelene gösterdiğin bir şey.

Mesela uçakla yolculuk yapacaksın, polis bakıyor: "Vaay yenge, demek sen bosadin, helal olsun gerçekten!"

Baska öğrenmek istediğiniz bir şey var mı? Çok kavga ettiniz mi? Niye ayrıldınız? Düğünde takılan takıları kim aldı? Kayınvalide problemi mi? Genellikle ilişkilerde terk eden mi-sinizdir, terk edilen mi?!

Benzeri ahiret soruları bazı sokak anketlerinde de vardır. Tüketici anketleridir ya bunlar. Zorla durdururlar: "İyi gün-

ler, çok kısa bir anketimiz var, birkaç dakikanızı alabilir miyiz?"

Kem küm dersin ve kaybedersin. Baslarlar sormaya: "Çamasir yıkarken sabuna ayri, yumusatıcıya ayri zaman mi harcarsiniz, evetse, kaçır dakika, hayırsa, neden? Niye? Ve

nasil?"

"Ben çamasir yıkamıyorum, giyip giyip atıyorum," deyip

kaçmak ister insan!

Halbuki ilkokuldaki anket defterleri ne kadar güzeldi. "En sevdiğiniz renk", "En sevdiğiniz Türk hafif batı müziği sanatçısı".

Ben anket diye buna derim. Baska ankete de cevap vermem!

MARKET KURALLARI

Bütün eglence sekillerimiz kurallara bagli.

Spor salonuna git, kartini göster, havlu al, dolap anahtari al, içeri gir, aletleri kullandıktan sonra havlunla kurula, anahtari geri ver...

Havuzda yüzeceksen daha da beter, "havuz kurallari" vardır. Ve bunlar, büyük tabelalara yazilidir, yüzme zevki önceden kaçsin diye:

"Havuzun saatleri sunlardır, girmeden dus aliniz, ayaklarinizi dezenfektanlı suda yıkayınız, bone takiniz, atlamayınız, ziplamayınız, eglenmeyiniz, ciddi yüzünüz."

Bazi restoranlarda kravat ve ceket zorunludur. Diskolarin kapilarında sıra beklenir, ikiser üçer alirlar, bazen eliniz damgalanir. Toplama kampi gibi!

Market kurallari da vardır. Güvenlikten geçtiniz falan yetmiyormus gibi, paranizla rezil olursunuz. Paketleri aldiniz, tek bos kasanin önündesiniz:

"Burasi ekspres kasa, üç parçadan fazla almıyoruz." Kurala bak.

Ekspres kasa!

Sen bu kasadan da müşteri al, kuyruklar bitsin, hepsi ekspres kasa olsun. Ayrıca ne kadar çok alisveris yaparsak o kadar iyi müşteri olmaz miyiz? Niye az alisveris yapani tesvik ediyorsun?! Çok alisveris yapanlara özel "birinci sinif kasa", "prestij kasasi", "altin kasa" falan yapmanız gerekmiyor mu? Güleryüzlü kasiyer, alisveris sayilirken, oturacak yer, çay ikrami, isi bilmiyorlar.

Sen orada titriyorsun:

"Bir yogurt, bir portakal suyu, iki paket cips aldım. Acaba cipsler tek parça mi iki parça mi sayilir?"

Hayati kim bu hale getirdi? Almanlar mi? Bunu kim baslattı? Cevap istiyorum.

EHLİYET SINAVI

Ehliyetini kursa gidip alanlar bilirler. Lüzumsuz bir motor dersi vardır.

Sınıfta toplanırsın, önünde bir arabanın motoru, takım taklavati. Hoca "Bu ne? O ne?" diye sorar, sen de hatırladığın kadariyle, karbüratör, akü falan diye ezberlediklerini söylersin.

Üç bes soru sorulur, kem küm edilir. Genellikle hoca, kadın öğrencilerin bu kurstan sonra araba tamircisi olmayacağını da varsayarak bir geçer not verir, is biter. Yani trafik kurallarını öğrendiyse, arabayı da iyi kullanıyorsan, ehliyeti alırsın.

Bu motor kurslarından herkesin aklında sadece bir tek şey kalır: Vantilatör kayısı koparsa, naylon çorabını çıkar onu kullan!

İlk bakışta, çok zekice bir çözüm, adeta bir mucize gibi görünebilir, ama pratigini merak ediyorum.

Diyelim ki TEM'de araba kullanıyorsun. Vantilatör kayısının koptu.

Şimdi, bir kere vantilatör kayısının koptuğunu nasıl anlayacaksın?

Vantilatör nedir, ne işe yarar ki?

Arabadan indir, kaputu açtin, bakıyorsun. Bu kaputu açıp bakma, araba bozulmasının akabinde bir nevi reflekstir. Yani arabanın kalem pille çalıştığını düşünecek tipler bile kaputu açıp bir bakar? Acaba ne görmeyi bekliyorlar? Sanki açınca on, off düğmesi olacak, "Ahh, araba off düğmesindeymiş, on'a bastım, düzeldi" diye tamir edecekler!

Neyse. Vantilatörü buldun, baktın kayısı kopmuş. Hemen ehliyet kursunu hatırladın, çözüm naylon çorap.

Bu durumda, mesela benim gibi haftanın altı günü kot giyen nüfusun çoğunluğu ne yapacak? Ben nereden bulayım naylon çorap?

Bu tamir şekli herhalde 50'lerde falan çok yaygındı, bütün kadınlar sürekli etek giyerken.

Baska ne demode önerileriniz olabilir? Buzlanmada aküye korsenizi sarın, kaza halinde kabarık jüponunuzu airbag olarak kullanın!

2004'teyiz kardesim, naylon çorap öyle kırk yılda bir.

Hadi diyelim ki, naylon çorap da giyiyorsun...

TEM'de arabası bozulmuş, yol kenarında naylon çorabını çıkaran bir kadın biraz risk almış olmaz mı sizce?!

Bence ehliyet kursundaki tüm tamir derslerini unutun ve araba bozulduysa servisi çağırın.

GARIP TESADÜFLER

Hayat garip tesadüflerle doludur.

Mesela çanta kaptıranların çantasının içinde muhakkak o gün aldıkları maaş ve biriktirdikleri bir sürü para vardır. Ben daha "Valla bes milyon vardı, başka da bir şey yoktu" diyene rastlamadım.

Önemli bir yere geç kalmisseniz muhakkak ya yol çalışması vardır, ya kaza olmuştur, iyice gecikirsiniz.

Bilgisayarınız hayatınızın en önemli dokümanını yazarken ve nedense o gün kaydetmeyi unutmuşken çöker.

Elektrik, özellikle istediğiniz programı seyretmeye başladığınızda kesilir.

Kuaförden çıkıp taksi bulamadığınız gün sinsice yağmur yağmaya başlar.

Tatil olarak seçtiğiniz tarihlerde hava bozar. Ve simdiden söyleyeyim, o piyango asla size çıkmaz, çıkabilir diyenleri de dinlemeyin, çalışıp para biriktirmeye uğraşın.

Bilmiyorum, belki de ben biraz kötümserim. Belki de dünyada garip ama güzel tesadüfler de oluyor.

KONSERVE AÇMANIN PÜE NOKTASI

Biliyorsunuz dünyada tasarım, teknoloji falan çok gelişti.

Dünyanın en gelişmiş aletleri bilgisayarlarda bile artık "user friendly" yani "kullanıcı dostu" dediğimiz bir sistem var. Tüketicie kendini aldirtmak ve onu memnun etmek amaç. O karmasik bilgisayar iki dakikada kendini sana anlatiyor: "Beni buradan aç, buradan kapa, su şekilde dosya kopyalyorsun, aferin sana akil küpü", falan diye insani yönlendiriyor.

Günümüzde kullanıcı düşmanı tek sektör kalmıştır: Ambalaj sektörü.

Gerçekten, ben çocukken konserve kavanozları açılmazdı, hâlâ bir gelişme olmadı.

Uçan araba yapmak üzereyiz, konserve kavanozları 1930'dan beri aynı rezalet sistem. Zorlarsın, sallarsın, elini kurularsın, bezle denersin, hatta evdeki yardım istenen baba, koca, agabey gibi güçlü kuvvetli erkekler de arada telef olur. "Getir ben açayım" yapıp bir süre kıvrandıktan sonra, "Yok sıkışmış" falan diye durumu örtbas etmeye çalışırlar, bilirsiniz.

En sonunda garanti çözüm olarak kavanozu sıcak suya tutarsın, ki genellikle bu konuda bir hata yapılır.

Kavanozun sadece kapagi sıcak suya tutulmalıdır ki, cam bölüm eski hacmini korusun, kapak genlessin, böylece genişlesin ve kolay açilsin. Yani bu bakış açısına göre, bezelye konservesi yemek isteyen herkes isinin katıların genlestigini bilecek.

Bir de arada öteki sasirtmacali kavanozlar çıkar. Sıcak suya falan tutarsın, tık yok. Onlarda da başka bir fizik prensibi geçerlidir. Kavanozun içi basınçlıdır ve dış basınçla iç basınç birbirini tutmazsa, böyle kenarından bıçak sokup, bıçağı egriltme pahasına plop diye havasını almazsan kapak açılmaz, iç basınç, dış basınç olayı. Simdi bunu bir pilotun bilmesi gerekir ama herhangi bir seftali kompostosu tüketicisi niye

bilmek zorundadır?

DİL ÖĞRENME

Bir lisan bir insan derler, ama niye derler bilinmez.

Yabancı dil bilmenin faydaları bu atasözümüzde gereksizce abartılmıştır. Olsun, yine de özellikle yaz aylarında turistlerle iletişim açısından birçok faydasını görürsünüz yabancı dilin.

Benim problemim daha çok yabancı dil öğretme alışkanlıklarıyla.

Bütün dillerde, yabancı dil öğrenme, önce selam kelimeleriyle başlar. Günaydın, Merhaba, Nasılsınız gibi. Bunu anladık, çok da yerinde bir seçimdir. Ancak, ikinci üçüncü sayfaya geçtiğinizde hemen What is this, this is a pencil bölümü gelir ki, bu konuda bir çift lafım var. "Bu nedir? Bu bir kalemdir. Bu bir kitaptır. Bu bir sandalyedir."

Şimdi ben otuzlu yaşlarına başlamış biri olarak bugüne kadar böyle bir cümleye gerek duyduğumu, böyle bir söz öbeği kullandığımı hatırlamıyorum!

Yani kalemin, defterin, sandalyenin ne olduğunu anlama-yip, "Bu nedir?" diye soran adam varsa, o zaten yabancı dil talan öğrenecek kapasitede değildir, ona özel eğitim lazım!

Aynı şekilde karsınızdaki size bu soruları sorup, siz de "Bu bir sandalye, gerçekten", "Bu bir kitap valla billa" gibi cevaplar vermek zorunda bırakılacaksınız, turist veya değil, o salagin dostlugundan ne bir fayda görürsünüz ne de bu sohbet eğlenceli bir yere gider.

Yani ancak çok uçuk bir endüstri tasarımcısı olacaksın, yurtdışına hiçbir şeye benzemeyen abuk sabuk tasarımlarını satacağsın, "Bu ne," diyecek müşteri, "İnanılması güç ama, this is a pencil" falan diyeceğsın, ancak böyle bir ortamda mümkündür.

Tabii bu kadar gereksiz bir bilgiyle başlayınca, bir sürü insan da dil öğrenmekten vazgeçiyor, ve dolayısıyla yabancı dil bilgileri "What is this, this is a pencil"da kalıyor ve ilerlemiyor. Ondan sonra bir alışveriş bile yapamıyorlar. Benim tavsiyem, dil öğrenimi, "En son kaç olur", "Maksat müşteri olalım", "Al bunu helal et" gibi pratik alışveriş kalıpları, "Yolculuk ne tarafa", "Burcun ne", "Ben seni nereden tanıyorum?" gibi arkadaşlık kurma cümleleriyle başlasın, gençler yüreklendirilsin.

Yoksa her turist ortamında rezil olduğumuzla kalacağız.

POLİTİKACILAR

İnsanlar niye politikacı oluyor, anlamak mümkün değil.

Bir kere erkeksen sürekli takım elbise kravat, kadınsan etekli döpiyes giymek zorundasın ki çok sıkıcı. Çünkü meclisin "Haydi arkadaşlar, bundan sonra cuma günleri blucinle geliyoruz" gibi bir sıcak ortamı yok!

Sadece kilik kıyafet değil, zannederim ofis ortamlarında olan ve insana nefes aldırın geyiklerden de yoksun bir işyeri, meclis. Bir kere önünde bilgisayar yok. İnternete bile giremiyorsun, ne yapayım ben öyle ofisi! Sürekli bir ciddiyet, bir mesafe. Ne bir doğum günü kutlayabilirsin, ne bir ofis partisi

yapabilirsin.

Bu arada is yüzünden sürekli Türkiye'nin çeşitli köy ve ka-

sabalarını ziyaret etmen lazım, ki böyle çok dolasman işlere de pek üsenirim.

Her şeyi bırak, benim gibi sorumluluktan nefret eden biri için, 70 milyonun baskısı ağırsı sorumluluğu sana atması delirtici bir durum olabilir: "Nisanlımdan ayrıldım, intihar edeceğim, bakan gelsin!?", "Hali sahada futbol oynarken bacagımı kirdim, devlet bize yardım etsin!", "Milli piyangoyu bir numarayla kaçıldım, bizi yönetenler uyuyor mu!" şeklinde haklı haksız, her durumun faturası bana çıkacak. Yok ya. Ben ne yapayım öyle işi?

Maaslar iyi ama öyle aman aman bir para da değil. E bu kadar şey de bir lojman için çekilmez kardesim!

Lütfen ısrar etmeyin, politikaya girmeyeceğim.

HAYATTAN SIKILANLAR

İnsanların çilginca eğlenmesi için o kadar çok seçenek var ki.

Mesela sadece saka ve parti malzemeleri satan şirketler var artık. Kaynana dilleri, sahte mürekkep fiskirtan kalemler, plastik örümcekler, pirt yapan minderler... Bu esyaları alan 18 yaş üstündekiler, bu eğlence meraklıları, aslında aramızda yaşıyorlar ve biz onları tanıyoruz. Bu arkadaşlar, her normal insan gibi içinde eğlenme ve gülme güduları taşıyan fakat işyerindeki disiplin, ciddiyet ve sıkıcılık yüzünden tüm çilginliklerini iş sonrasında saklayan tiplerdir.

Bunlar aynı zamanda eller havaya barlarının müdavimleri, arkadaş arası kıyafet balolarının organizatörleri olurlar ve kimisinin evinde karaoke makinesi bulunur.

Bunların arasında eğlenceli mesleklerden kimseyi göremezsin. Gazeteciler, tiyatrocular, reklamcılar, böyle insanlar genellikle evlerinde oturup arkadaşlarıyla lak lak ederler veya en fazla dışarı çıkıp içki içerler.

Ama nerede finans müdürü, hesap uzmanı, emlakçı, borsacı falan var, bunlar bir araya gelip birbirlerinin koltuklarına

pirt yapan minderlerden' koyup yerlere düşerek gülerler, birbirlerine plastik örümcek atarlar, çikgöfte partileri yaparlar falan.

İsten çikinca, bütün gün biriktirdiği ve harcamadığı mutluluk hormonu serotonin, aniden fiskiriyor ve adam deli-riyor tabii. "N'apsam eller havayaya mi gitsem, maske takip arkadaşı mi korkutsam?" diye kopuyor. Zaten o sıkıcı günün sonunda aksami da sakin geçirse birinci yılın sonunda intiharın esigine gelecek!

ACİL DURUMLAR

Benden duymus olmayin ama önünde sonunda deprem olacak.

Çogumuz da bu olay için simdiden deprem çantamizi hazirladik. Deprem çantalarinin içinde, biliyorsunuz, ilaç, gıda, su, düdük gibi malzemelerin yanında, birkaç iç çamasir, çorap falan koymak da tavsiye ediliyor.

Ben koymam, simdiden söyleyeyim!

Tasimam çünkü. Deprem olmus, kurtulmussun, çorabini degistirmeyi mi düsüneceksin?

Veya her taraf yıkilmis, sen buzdolabiyla masanın arasinda mahsur kalmis sin, yaralanma yok, su, bisküvi falan her sey saglam, telefonunu etmissin, bekliyorsun. Ama bir bakiyorsun "Ayy, çoraplar eski, görüyor musun bak! Simdi Akut'çulara rezil olacagiz, böyle aslan gibi çocuklar. Ya ünlü biri gelip kurtarirsa! Ya Nasuh Mahruki gelirse, inanmiyorum! Ah o deprem çantasina o angora pembe çoraplarimi koyacaktim, ah kafa ah kafa!" Böyle bir sey var mi?

Sehir enkaz olmus, "Ay iki gündür ayni çorabi giyiyorum". Bosver. On bes gün de giyebilirsin. Çorap kati hale geçene kadar yolu var.

Zaten çorap falan önemli degil, bizde acil durum demek makarna demektir.

Peprem çantasina benim bildigim Türk, önce makarna koyar. Makarnan varsa, hiçbir seyden korkmana gerek yok.

Devletle ilgili sakat bir durum mu var, "Makarna alalim". Saganak yagmurlar geliyormus, "Aman evde makarna olsun" Deprem sinyalleri varmis, "Kosun makarna stoklayin"!

Deprem çantasina çorap yerine makarna konmasini öneriyorum, en azindan psikolojik olarak rahatlamak için.

TRAFİK KAZALARI

Bazi otoriteler çok iyi niyetli.

Vallahi. Mesela ben bazi nazik uyari levhalarina, egitici hatirlatmalara bayiliyorum.

Hani sigara paketlerinin üzerinde de "Sigara sagliga zararlidir" yaziyor ya. Hani sanki tiryaki, içerken içerken, görecek paketteki yaziyi: "Bir dakika. Ne? Sigara sagliga zararlidir? Saka mi bu? Ne zamandan beri? Niye kimse bunu bana söylemedi?" diye o dakika sigarayi birakacak! Onun gibi trafik tabelalari da var.

"Acele giden, ecele gider" var mesela, yine içinde "ecel" lafi geçtiginden "Adam gibi kullan geberirisin," mesajı veriliyor, bir nebze etkili olabilir.

Ama iyice kibar olanlar var. "Sayin sürücü, trafik canavari olma" diye tabela var mesela. Adam kullanirken, sag sol, zikzak, taciz falan, bir görüyor levhayı: "Sayin sürücü, trafik canavari olma!"

"Haaa, ayyy, ben ne yaptim? Bak nasil mahcup oldum simdi!"

İndiriyor cami, "Hanimefendi, hani deminden beri sizi sarampole yuvarlamaya çalisip egleniyorum ya, valla kusura bakmayın, ben tabelayı görmemistim. Çok pardon, iyi seyirler efendim, buyrun yol sizin!"

Ben, böyle bir adam varsa tanımak istiyorum.

Kanimca simdiye kadar gördüğüm en etkili trafik uyarisi,

"Radar kontrolü var" ibaresidir. Yani istersen hızlı git, ama bizden kaçmaz, hayatını karartırız, manasında.

Zannedirim tüm uyarılar bu şekilde kararlı olursa, daha az trafik kazası yaşanır!

IS MÜLAKATLARI

Hiç gazete ilanından is aradınız mı?

Çok acikli bir görüntüdür gerçekten. Oturur, böyle elinde fosforlu kalemle aradıklarını çizersin, ve ipucu vereyim, genellikle de çok parlak bir şey çıkmaz.

Is ilanları çok idealist ilanlardır ve standartlar teoride çok yüksektir.

"İyi derecede İngilizce bilen, askerliğini yapmış, kararlı, sosyal, insan ilişkilerinde başarılı, esprili, prezentabl, çalışkan, sorumluluk alan, ileriye gören, vizyonu geniş, liderlik vasfı bulunan... santral elemanları alınacaktır."

Haydeee.

Simdi kardesim, bu özelliklere sahip birini bulursan bence genel müdür yap! Veya kızını ver! Adam telefonlara bakacak-sa, niye liderlik vasfı bulunması gerekiyor? Ne yapacak? Arkadaşlarına müdahale mi edecek? "Semra, telefonun çalıyor, lütfen üç çalışta açalım arkadaşlar" diye. Ki bu ona mesleğinde yardım eden bir özellik olmayacaktır, sadece popüleritesini azaltacaktır.

İs ilanı kriterlerine baktığımızda bazı gerekliliklerin çok subjektif konular olduğu da fark edilir. Hani 30 yaşından büyük, askerliğini yapmış, tamam, onlarda tartışılacak bir şey yok. Ama mesela "yükselme isteği olan" denir.

Yükselme isteği olmayan var midir?

"Hayir, ben, hayat boyu bu yardımcı muhasebeci asistanı pozisyonunda sürünmek istiyorum, bu işe uygun değilim," diyen adayın hemen psikolojik tedavi görmesi gerekir bence.

Bir de "prezentabl" vardır.

Biliyorsunuz, prezentabl, tanıtılabilir demektir sözlük anlamında ve Türkçesi, giyinmesini kusanmasını, oturmasını kalkmasını bilen manasındadır.

Neye göre prezentabl? Hangi insan kendisinin prezentabl olmadığına inanır?

"Aa bak bütün kriterleri tutturdum ama pasakli ve çirkin olduğum için ben basvurmuyayım" diyecek gerçekçi insan zaten hayatta başarılı olacaktır, üzülmesin.

TELEVIZYON DÜNYASI

YARISMALARA KAPTIRANLAR

Bence çoğu insanın, hayatında en korkunç durumlara düştüğü yerler televizyon yarışmaları.

Ünlüler öyle değil. Bir kere çoğu zaman sans yarışmalarına falan baskaları adına giriyorsun, ya da gelir bir hayır kurumuna bağışlanıyor falan. Yani bir iddia söz konusu değil.

Ama ünlü olmayıp bilgi yarışmalarına, kültürüne güvenip girenler, çok tehlikeli bir oyun oynuyorlar.

Çünkü o anda televizyon seyreden kimsenin seninle ilgili daha önceden oluşmuş bir fikri yok. Heyecanlanıp salaklastı-gin anda, Türkiye Cumhuriyeti halkının hafızasına o şekilde kazınacaksın. Ha, ondan sonra kafan kızar albüm çıkarırsın, ünlü olursun baska. Ama genellikle böyle olmuyor!

-Kendinizi tanıtınız.

-Ben profesör doktor bilmemkim. Mikrobiyoloji dalında bir numarayım. Briç ve satranç oynarım, pipo içerim.

-Çok güzel. İlk soru, İstanbul'un fethi hangi yıl?

-Bi.. 1354, ah ne dedim?!

-Yanlış, 1453, güle güle.

Bütün Türkiye ekran başında "Aptal dooktor, aptal doktor," yapacaktır! Ondan sonra istediğin kadar satranç oyna, bittin.

Bir de yarışmadan hemen önce yarışmacının yakınlarına danisilir.

"Güveniyor musunuz? Sizce başarılı olacak mı?" derler.

Akrabalar da çaresiz:

"Evet, kendisi gerçekten çok bilgilidir. Kesinlikle güvenimiz tamdir yani" falan diye cevap verir. E böyle deyince, adam yarışmada rezil olursa sen de rezil oluyorsun!

-"Valla bence gayet orta zekâli, normal bir insandır. Heves etmiş. Ben katılma dedim, dinletemedim. Kalktik geldik. Yani mucize bekliyoruz," de, çekil!

Kazanamazsa, "Ben dediydim" dersin, halk da, "Bak yenge akıllı, dediydi bu salak kazanamaz diye" şeklinde düşünür, havandan geçilmez.

Televizyon yarismalarına kendinizi kaptırmayın.

EUROVISION

Hatırlarsanız Eurovision'a bir meydan savası zihniyetiyle giderdik.

Heyecanlıdır aslında Eurovision. Herkes ülkesini tanıtır, onların klipi çirkin olmus, bizim Bogaz süper görünmüs falan dersin. Türk sarkicılar çıkınca herkes nefesini tutar. Ağlayanlar, puanlamada elbette küfredenler, bağırır çağırır.

Ama her hezimette de bir zafer aranırdı o yıllarda: "Yani en azından, gerçekten, Türk insanının böyle çağdas bir kişi olduğunu, çarsafli bir insan olmadığını dünyaya göstermiş olduk."

Hiç de bile. Bak o kadar Eurovision yapıldı daha yeni yeni anlıyorlar. Kimse seyretmiyordu ki Eurovision'u Türklere baska. Dünyaymış.

Sonra aliskanlıktan herhalde, San Remo Sarki Yarismasi da

çok popülerdi. Ne alakası varsa. Bütün sarkicılar İtalyan, bütün sarkılar italyanca. Sana ne oluyor? Ayrıca belki San Remo-lular bile bu heyecanla seyretmiyordu yarismayı. Ayrıca ne heyecanı? Nasıl olsa sonucu biliyorsun, Al Bano-Romino Po-wer çifti kazanacak, hep öyle oldu.

73 HAMBURGER REKORU

Çok enteresan tipler görüyorum televizyonda bazen.

Adam kafayı takmış, iki gökdelenin arasına kalas koymuş, üç gün orada yasıyor mesela. Veya üç arkadaş bir araya gelmişler dünyanın en büyük puzzle'ini yapıyorlar, Mona Lisa şeklinde, tarla kadar!

Kimisi kafaya takip arka arkaya 73 hamburger yiyor, ötekisi kendini tabuta kapatıp bir gün kalıyor falan. Saçma sapan seyler.

Sarhos olursun, bu tür gariplikler yaparsın, anlarım. Ama bu insanlar oturup karar veriyorlar, çalışıyorlar, çabalyorlar, azim ve istekle hedefe kilitlenip başarıyorlar. Neyi? Mesela 73 hamburger yemeyi.

Kendi kendine bir gece önce ne düşünüyordur acaba bu adam?

"Basaracağım, basaracağım, bütün dünya için yapacağım bunu" diye...

O hirsini alıp, baska bir yere yönlendirse belki çok başarılı bir sporcu, beyin cerrahi, aktör falan olur, ama o hamburger yemeyi veya ters takla atarak dört kilometre gitme rekorunu tercih ediyor.

Amaç Guinness Rekorlar kitabına geçmek ya.

Ama bir şeyi unutuyorlar.

Guinness Rekorlar kitabına geçmek önemli değil ki, neyle geçtiğin önemli.

Ileride torunlar falan ne düsünecek?

Kitapta alt alta yaziyor:

"Bilmemkimin, dünyanin en yüksek kulesini tasarlayarak bir mimari saheser yaratti.

Bilmemkimin, yazdigi oyun yedi bin üç yüz defa kapali gise oynadi.

Sizin dedeniz, 73 hamburger yedi."

Lütfen hirslarimizi kontrol edelim. Saçmasapan seyler için kendimizi paralamayalim.

"BILIMSEL TESTLER"

Bilim adamlarinin da isi zor gerçekten.

Sen çalis, çabala, okullar bitir, astirmalar yap, tezler ver. Sonunda söhret ve para düşük ihtimal.

Maalesef böyle bir durumda tek sansin reklamlarda yer almak olabilir.

Ama reklamlarda da takdir edersiniz ki, bazi elementlerin moleküler düzeyde nasıl davrandigi falan tanitilmiyor. Bir ürünün var, onun basarisini gösteriyorsun dogal olarak.

Mesela deterjan testlerinde muhakkak bir bilim adami bulundurulur. Çünkü o deterjan o laboratuvarda gelistirilmistir ve kurumun basindaki profesörden de reklamda sahit olarak yer almasi istenir.

Ben doktor olsam isyan ederim, gerçekten. Senin gözlerin bozulmus, kafanda saç kalmamis yillarca astirma yapmaktan, ariyorlar: "Profesör merhaba, bilimsel bir testimiz var gelir misiniz?"

"Hmm elbette, ne konuda?"

"99 kirli çorap yıkayacagiz, gel. Nasıl les gibi kokuyorlar valla."

Veya, "Doktor bey bakin, dinlemiyorsunuz, bak, doktor, simdi bu iki özel gün ürününe mavi siviye döktük! Sizin bilimsel background'unuza güveniyoruz. Sizce hangisi sizdirir?!"

Bilim böyle mesakkatli bir yolculuktur iste.

SANAT

FILM ZENGINLERI

Eski Türk filmlerinde, zengin ailenin evinde bir sahne geçiyorsa, arka plana bakin.

Diyelim ki sosyetik bir parti veriliyor. Arkada dans edenleri gözleyiniz. Figüranların kiyafeti köpeklerle ziyafet olmakla kalmaz, bunlar stara da hayran hayran bakarlar.

Mesela, Türkan Soray, köyden gelen genç akrabayı oynuyor. Sosyetik partide basma elbisesiyle salona iniyor. Evin genç oğlu, ki Göksel Arsoy falandır, onunla dalga geçmek için dansa kaldırıyor.

Simdi köyden gelmesine rağmen saç ve makyajı en iyi olan Türkan Soray'dir!

Çünkü diğer gariban kızlardan her biri, evinden filmlerde giydiği ucuz lame tuvaletini giyip gelmiştir, saçının dip boyası bir karışık makyajı, makyajını da kendi yapmıştır.

Ayrıca da öyle bir durur bakar ki Türkan Soray'a, imza istedi isteyecek!

Kardesim o köylü kızı, sen sosyetsin. Kendine gel!

SIIR VE KİTAP

Siirden anlamadığım gibi, sevmem de. Beni siirde tek etkileyen şey kafiyedir. Hakikaten. Sen hem romantik, manalı bir şeyler yazacaksın, hem de bunların son heceleri aynı olacak. Benim baktığım yerden imkânsız gibi görünen bir şey. Bir bilgisayar programı falan geliştirebilirsin tamam. Ama kafadan bulmak, hakikaten saygı gösterilmesi gereken bir yetenek.

Ancak bazı siirler de kafiyesiz. Daha çağdas olanlar. Bunları çözmüş bulunuyorum. Size de kiyagim olsun, açıklayayım. Bu reçeteyi siz de evde yapabilirsiniz.

Düzyazı olarak istediğin şeyi yaz. Sonra cümleleri devir, başı sonuna sonu başına. Aralarda da, üç dört kelime, satırba-si, bir kelime, satırbaşı yap, oldu siir.

Bir de bir kez söylediğin lafı üç dört satırda bir gelisigüzel tekrar et.

Bakınız, örnek veriyorum:

"Dün aksam, canım çok sikildi, bir arkadaşımı aradım. Sonra çıktık beraber meyhaneye gittik." Bu siir mi şimdi? Hayır, henüz değil. Bakınız, alta müzik hayal edin.

Canım çok sikildi

Dün aksam

Bir arkadaşımı

Bir arkadaşımı aradım

Çıktık beraber

Gittik bir meyhaneye

Dün aksam

Çok sikildi canım

Sonra

Dün aksam

Bir arkadasimi aradim...

(Alkis)

Su anda pazar yazilari ve g.a.g. metinleri disinda bir de siir kitabi yazmaya karar verdim. Hayirli olsun!

ILHAM PERISI

Sanatla ugrasanlar genellikle bir ilham perisinden bahsederler. Yani genel inanisa göre muhtemelen uçarak gezen bir kadin, aniden geliyor ve sana bir sürü fikir veriyor.

Isin kötüsü son zamanlarda bana da sormaya basladilar: "Esprilerinizi nereden buluyorsunuz, ilham kaynaginiz ne?" falan diye.

Dolayisiyla metinleri, senaryolari yazarken bende bir huzursuzluk bas gösterdi! Ya ilham perisi falan gelirse diye.

Bir kere, Allah korusun, ben kalp krizi geçiririm!

Gecenin bir yarisi, sessizlikte, karanlik odada, bilgisayar isiginda yazi yaziyorsun, aniden tepende beyazlar giymis bir kadin!

"Merhaba ben ilham perisi!"

Istemem öyle seyler.

Hadi korkunu yendin diyelim. Ikide bir karisacak!

Tikir tikir yaziyorsun, egilmis, ekrani okuyor (ki delirdigim bir olaydir) ve söyle yapiyor: "Ayy, bu hiç komik olmadı, valla. Bak ben sana bir Nasrettin Hoca fikrasi anlatayim, onu yaz. Bu kadar yildir ilham perisiyim, hiç sekmedi, valla güven bana, herkese hitap eder!"

Hiç de beceremem politik reddetmeleri. "Peri Hanim, tabii çok muhterem bir insansiniz ama, tabii gençler bir baska, yani böyle daha degisik seyler güliyorlar artık" falan diye hiç ugrasamam.

Yaka paça atarim disari. Uçsun gitsin, bana ne!

UZAYLILAR

UZAYLI TARKAN

Hep söylüyorum, uzaylilarla ilgili bir sürü yanlisimiz var.

Adamlar bizim hakkimizda ne düşünüyor? Camdan top kafali, sisman, agir hareket eden, gri metalik

renkte canlılar. Ayrıca da enselerinde kuyrukları var ve bu kuyruklarla uzay gemilerine bağlanıyorlar!

Uzay kıyafetimiz bu çünkü.

Aynı yanlışlığa biz düşüyor olamaz mıyız?

Su ana kadarki bilgilerimiz ışığında adamlar yeşil ve tonlarında, kuru ve burusuk ciltli, saçsız, kirpiksiz, kocaman gözlü, uzun parmaklı, göbekli, falan filan.

Ya hepsi kostümse!

Çıplak mı gelecekler? Adamlar dünyanın ismi ve gaz ortamına uyum sağlamak için bizim oraya gittiklerimizde yaptığımız gibi özel kıyafetler giyiyorlarsa?

Belki adam gezegenine dönünce, açıyor fermuarı, soyunuyor, atıyor kostümünü bir tarafa, "Of bee!" diye bir sigara yakıyor!

Belki yeşil pullu derinin altından Tarkan gibi bir şey çıkıyor? Hayır kısılar çünkü, onu biliyoruz, kostümle alakası yok!

Bu hipotezim ışığında bilim adamlarını araştırmaya davet ediyorum.

UZAYLILAR, GELMEYİN!

Şimdi "Uzaylılar bir tuhaf diyeceğim, kulaga garip gelecek. Çünkü adı üstünde uzaylı.

Benim en sinirime dokunanlar bunların ziyaret saatleri ve seçtikleri mekânlar. İlla ki gece yarısı veya sabaha karşı gelecekler ki, bunları gören insanların karanlıkta iyi seçememiş, uyurgezer, içkili, uyku sersemi falan olduğunu da düşünmek zorunda kalacağız. Acaba gördüler mi görmediler mi?

Delikanlı gibi gündüz gözüyle gelsene kardesim, niye bizi birbirimize sokuyorsun?

Bir de uzay gemilerinin indikleri mekânlar.

İlla ya köy yeridir, ya Arizona çölüdür ya bilmemne!

İnsane New York'a, insane Taksim Meydanı'na. Herkes bir kerede görsün, bu iş bitsin.

Ayrıca biz bu adamlara ağız tadıyla hava atamayacak mıyız?

Türkiye'ye gelip en ucubik yerleri çeken turistler, televizyon ekipleri vardır, sinir olursun, bunlar da daga tasa geliyor!

Efendim bizim Eyfel Kulemiz var, gökdelenlerimiz var, Hürriyet Heykeli, Ayasofya, koskoca medeniyet. Sen ne zannediyorsun? Gelirken haber ver gezdirelim.

Ha uzay gemisi şehre inmiyor, illa açık alan istiyor diyorsan, o da senin beceriksizliğindir. Biz helikopter diye bir şey icat ettik, istersen sana da satalım, her yere iniyor!

Ben anladım ya. Bunlar memur! Üç bes yer bellemişler, düzenli olarak gelip, oralarda durup, raporlarını yazıp, veriyorlar.

Alışkanlıktan, öyle gidiyor.

ISSIZ ADA

ISSIZ ADADA ÜÇ SEY

En geyik sorudur: Issiz adaya düşecek olsanız, yanınızda götüreceğiniz üç şey.

Bu soruya hep çok duygusal cevaplar verilir: "Esim, kitaplarım ve pipom", "Oyuncak ayım, makyaj malzemelerim ve battaniyem", "Kız kardesim, banyo kesem ve tenis raketim" şeklinde.

Bence soruyu anlamıyorlar.

Issiz adada otel veya tatil köyü yok.

"Issiz" derken sui kastediliyor: Aşağı yukarı üç bes gün içinde büyük ihtimalle susuzluktan veya vahşi hayvanların saldırısından öleceksin.

O zaman "İpek kefenim, elyazması Kurani Kerim ve arkadaşımın hediyesi antika tabutu götürürdüm!" falan demek lazım ki, o da saçma, çünkü ada issiz, gömecek kimse de yok.

Bir kere "Issiz adaya düşecek olsan yanına ne alırdın?" sorusunun içinde bir bilmece gizli. Yani issiz adaya düşmeden önce, yanına bir şeyler alacak vaktin var.

Benim cevabım sudur: Deniz motoru, su, kitalar arası cep telefonu!

Amaç mümkün olduğu kadar çabuk, adadan kurtulmak değil mi kardesim? Rasyonel olalım lütfen.

Biliyorsunuz bütün issiz ada fıkralarında, önce adam issiz adaya düşer, bir sene sonra sarisin kadın gelir, ya da sarisin kadın zaten adada bir erkeğin gelisini beklemektedir.

Halbuki yazık Robinson Crusoe'ya!

Issiz adaya düşüyorsun, ve adadaki öteki canlı, fıkralardaki gibi bomba bir sarisin kadın değil, zebella gibi bir zenci!

Robinson tabii, mecburen "Cuma'cim, canım, gel sana İngilizce öğreteyim" falan diye arkadaş ayagina yatıp, kendini kurtarmış. Yoksa bu tecrübe iyice çekilmez olabilirmiş Robinson için!

KİMİ YİYORUZ?

Son günlerde magazin eklerinin en kral sorusu: "Issiz bir adada aç kalsanız arkadaşınızı yer miydiniz?"

Bir kere bu sorunun cevabı başka bir sorudur: Arkadaşlarımdan hangisini?!

Çünkü burada belli kriterler var. Kilo durumu, yas, cinsiyet, aramızdaki manevi ilişkinin boyutu, onun bu ise ne kadar gönüllü olduğu gibi.

Bir de bazı tipler vardır, arkadaşlık ilişkisinde illa her şeyin karşılığını ister, illa her şey sirayla olacak: "Geçen sefer ben seni aldım evden, bu sefer sen beni al. Ben seni iki defa aradım, sen beni bir defa aradın. Son öğle yemegini ben ismarladım, bunu sen ismarla" gibi.

Ki, bu son verdiğim örnek, issiz adada, birbirimizi yemek üzereyken benim isime gelmez! Yani bugün benim kolumu yiyelim, yarın seninkini yeriz, olmaz!

Bir tarafın, ötekine göre daha fedakâr, daha verici, daha alttan alıcı olması gerekir ki ilişkiler yürüsün. Benim dostluktan anladığım budur.

Ayrıca, bu "Issiz adada kimi yerdiniz?" sorusunda da çok saçma bir durum var.

Issiz adalarda, daha doğrusu bütün adalarda, her taraf denizle çevrili olduğu için, balık olur.

E ben de, balık varken, niye kırmızı et yiyeyim, kolesterolümü niye bosu bosuna yükseltiyim?

Di mi efemim?

FLÖRT VE MUHALLEBİ

Geleneklerimize biraz sahip çıkmalıyız.

Gelenek dediğin, yılların birikimiyle, tecrübesiyle ortaya çıkmış alışkanlıklardır ve çok isabetli olabilirler. Mesela yıllardır dalga geçip modern hayatın bir parçası olarak görmediğimiz, flört etmeye yeni başlamış çiftlerin muhallebicide buluşması, aslında son derece yerinde bir seçimdir.

Siz istediğiniz kadar, dalga geçin, muhallebici, her açıdan ilişkinin geleceğini belirlemeye yönelik ideal bir mekândır.

Bir kere muhallebici, insanların birbirini tanımaları için tam kararında bir vakit verir. Amerikan usulü kahve içme çok kısadır, sohbet başlamadan bitebilir.

Öğle ve akşam yemekleriyse, eğer isin olmayacağı belliyse iskence haline gelebilir. Yani salatanın sonuna doğru kafaların denk olmadığı anlaşıldıysa, tatliya gelene kadar karşılıklı bayagi bir kıvrınacaksınız demektir.

Oysa bir su muhallebisi ismarlayıp yeme vakti, tam karardır!

Eğer işler iyi gidiyorsa, "Ya muhallebiden benim içim bayıldı, birer de tavuk pilâv yesek#mi" şeklinde durum uzatılabilir arzuya göre.

Muhallebiciler, karsinizdaki insani tanımak için de test mekânlarıdır. Karsi taraf sizinle aynı tatliyi mi istedi, uyumlu bir insandır. Siz su muhallebisi yerken o tutup sahanda yumurta mi ismarladi, o zaman olmaz bu is. O kadar Türk tatli-

sinin arasinda krem sokola yiyorsa, bilin ki azicik Batı özentisi. Hanimsa ve duble kaymakli ekmeK kadayifi istediyye, iliskiye uzun vadeli bakmayin, 40'a varmadan 42 bedeni bulur simdiden söyleyelim.

Muhallebici ayni zamanda hesapli fiyatlarıyla da basarisiz geçen flörtlerin erkek tarafina büyük bir yük olarak dönmesini de engeller.

Muhallebiciye genellikle gündüz ve aksam üstü saatleri gidildiginden, gelecegi olmayan flörtler zamaninda kesilip, hâlâ aksam programini kurtarmak için vakit de birakilmis olunur.

Flört kolay bir is degildir, bu konuda geleneksel muhallebicilerden yardım alalım.

EVLENDİK, MUTLU MUYUZ?

Bazi insanlar evlendiklerine çok sevinirler.

Sevinmekle de kalmazlar, gelin arabasinin arkasina yazarlar: Evlendik mutluyuz!

Bir kere çok siradan, herkes bunu yaziyor. Bir sey yaziyorsan bir amaci olmalı. Mesela diger arabalara hava atma:

"Evleniyoruz, gelin dogal sarisin", "Evleniyoruz, düğün Çiragan'da" gibi ibareler daha etkili olabilir!

Veya illa ki duygular ifade edilecekse biraz samimi olunmasinda fayda görüyorum. "Evlendik mutluyuz", ne o öyle?

"Evlendik, tereddütler var, ama yas oldu otuz bes", "Evlendik, zira gelin hamile", "Evlendik, siz ne dersiniz?" yaz, bari nikâh masasina gidene kadarki sürede, akilli bir laf eden olur. Son anda kurtarirsin.

Belki ben çok ruhsuzum, ama yalnız olmadigimi biliyorum.

ÇOCUKLAR

KARMA ASI

Çocuklugumuzda karma asi iskencesi neydi Allah askina?

Aslinda karma asi günleri bir sölen havasinda baslar "Olley karma asi varmis, ikinci dersten sonra eve gidilecek, yarın tatil!" diye bayram yapilir sinifta önce.

Fakat yavas yavas aci gerçek ortaya çıkmaya baslar.

Bir kere siraya girersin, en büyük stres budur.

Normalde asidan korkmak aklina gelmez, sira ilerledikçe öndeki arkadasin aglamaya baslar, bir kisim uyaniklar siradan ayrilip kollarini ovusturmaya baslarlar ki, onların asisi yapildi bitti zannedilsin.

Seni de alır bir düşünce. "Bunlar bu kadar ugrastigina göre bende mi bir salaklik var, acaba ben de

kaçmaya yeltensem mi?" dersin!

Asi yapilir, biter, ve aci baslar. O kol artik senin kolun degildir! Hareket ettikçe acir. Eve gideceksin, tatil var, bir elde çanta, bir elde beslenme sepeti, hangisini sakat kolla tasiyacaksin?

Evde keyfin olmaz.

Karma asi, yaz tatiline gidip ilk gün ayagini kirmaya benzer! Tembelligin tadi çıkmaz, sen iyilestiginde de normal hayata dönülmüs olur.

Bugün hâlâ bu asinin insani hangi hastalıklara karsi korudugunu öğrenmis degilim. Karma oldugunu yani birkaç hastalıkla ilgili oldugunu da sonradan anladik. Biz o yıllarda "karma" diye berbat bir hastalik oldugunu zannederdik!

"Karma asisi", "Hindistan'da karma salgininda 70 kisi öldü" gibi mesela. Yani karma oluyorsun, her tarafın günlerce aciyor ve agiyor, bari asisini ol, bir kolla kurtul, gibilerinden!

SÜRPRİZ YUMURTA

Çocuklugumun en büyük hayal kırıkligi sürpriz yumurtaydı!

Zannediyorum simdi de çocuklar ayni seyi yasiyorlardır.

Çocuga "sürpriz" demeyeceksin!

Çocugun hayati evde geçiyor ve tek dayanagi hayal gücü. Sen sürpriz deyince, o zannediyor ki, bütün arkadaşlarla atlayıp uzay mekiğiyle Disneyland'a gidilecek, orada çikolatadan yapilmis bir otelde kalinacak, Harry Potter da bunun rehberligini yapacak.

Çıka çıka "sürpriz" diye gofret çıkarsa çocuk boynunu büker.

Bir de zorlarlar "Hadi çocugum, tesekkür et" diye. Ne tesekkür edecek? O, o gofretin otel hâline gidip kalacagini zannediyor!

Sürpriz yumurta da böyleydi. İçinden peri çıkacagini zannedip plastik kamyon bulunca yıkilirdin.

Sonra büyüdük ve yemeklerle ilgili benzer hayal kırıklıkları basladi. Mesela "Sefin Salatasi". Sürpriz yumurtaya çok benzer. İnsan ilk defasında kendi kendine düşünür: "Vay be, yani sefin kendi salatasi, adam bütün gün yemeklerin içinde ve bu-

nu yiyor. Kimbilir kendi yemek için ne kadar müthiş bir şey yapmistir" diye ve genellikle mutfakta ne varsa dogranip marulla karistirilmesi islemine Sefin Salatasi denir!

ÇOCUKLU AILELER

Çocukların kesinlikle ait olmadigi yerler vardır hayatta.

Birincisi düğünlerdir.

Düğünler, tabiat itibariyle ev oturması değil, herkesin sık giyinip, içki içtiği, dans ettiği gayet eriskin ortamlardır.

Ama nedense kimisi düğüne çocuk getirmekte ısrar eder. Aslında genellikle tüm arkadaş, komşu ve akrabaların da aynı düğünde olma durumu, çocuğu bırakacak yer bulamamış olma ihtimalini güçlendirir. Belki de sebep budur.

Çocuklara, ne kadar küçük olurlarsa olsunlar, düğünde göze batmasınlar diye herhalde, büyük kıyafetleri giydirilir!

Kızlara uzun fistolu mistolu rüküs tuvaletler, topuzlar; oğlanlara minik takım elbiseler, minik kravatlar, papyonlar. Hani olur da çocuk oldukları fark edilmez, herkes onları eriskin küçük insanlar zanneder diye herhalde!

Ama hiçbir zaman ise yaramaz, çünkü çocukların sabit bir yerde oturma üst sınırı on on beş dakikadır!

En sakın çocuk bile nikâhin kiyılmasının sonuna kadar bekler ve ondan sonra hemen ortalığa çıkıp ilk is olarak kendine yasit bulur.

Çocukların böyle bir özelliği vardır, bir tür hemsehrilik gibi, birbirlerini bir labirentte bile 30 saniye içinde bulurlar!

Ayrıca amaç, büyükler gibi tanışmak, birbirini tanımak, sohbet etmek falan olmadığı için, bir araya gelir gelmez esas amacı uygulamaya geçerler: Oyun oynayarak düğünün havasını bozmak.

Hemen "saklamaç", "kovalamaç", "yakalamaç", "gelinliğin kuyruğuna takılmaç", "garsonları delirtmeç" gibi oyunlar baslar!

Düğünün son dakikalarında da, genellikle uykusuzluğun verdiği huysuzlukla kavga edip, koro halinde uluyarak ağlayıp finali yaparlar!

Çocuklar sirindir mirindir, ama bazı ortamları mahvederler.

ERGEN ÇOCUK PROBLEMİ

Bazı psikolojik sabir ve tahammül durumları, hep birtakim salgılara bağlanır.

Mesela anne adayları kadınların aniden çok mutlu, neseli, umursamaz olmaları gibi.

Çünkü olmazsan bittin!

Karnında basket topu, cilt bozulmuş, ayrıca hayat en az önümüzdeki 20-25 yıl, hiçbir zaman eskisi kadar hafif, sorumsuz ve rahat olmayacak! Bu durumda doğanın, senin kafayı yememen için bir şey bulması lazım. Basiyor hormonları, ruh sağlığını da, çocuğu da kurtarıyor.

Bence bu fenomen sadece o dönemde yaşanmıyor. Üstelik annelerle de sınırlı değil.

Eger evde bir ergen çocuk varsa, o evde yasayan herkese, doga, akil almaz bir sabir ve tevekkül veriyor!

Çünkü o zamana kadar gülen, oynayan, otur deyince oturan, problemsiz, sana hayran çocuk, ergenlik dönemine girince aniden gidiyor ve yerine bir deli geliyor!

Üstelik orijinal bir deli de degil, bildigin deli.

Deli dedigin ne yapar? Garip garip giyinir, ona buna gerekli gereksiz bagirir, aglar, kendini odaya kapatir, bütün gün gözünü dikip bosluga bakar.

Ergen bir çocugun deliden hiçbir eksigi yoktur, fazlasi vardır!

Deli en azindan haddini bilir.

Delilerle ilgili en çok sevdiğim özellik de budur. Seninle kisisel tartismalara girmez, zorla bulasmazsan kendi kendine delirir.

Oysa ergen, sadece sizofreni, depresyon, hatta manik depresyon özellikleriyle yetinmez, sana da saldirir. Anneyi babayi asagilar, evi asagilar, arabayi asagilar, televizyonda seyredilen programi asagilar. Kavgasini çıkarir, ortaligin tadini kaçirir, sonra gider yine hücrelerinde açar müziği, bosluga bakmaya devam eder.

Bu sebeptendir ki, ergen çocuk sahibi aile üyelerine Allah'ın bir hikmet , salgılarla ilgili olabilir, böyle bir sakinlik, bir sabir gelir.

Yoksa ergen çocuğu kimse çekmez.

OKUMA BAYRAMLARI, MEZUNİYETLER

Egitim süresince her basamakta insan kutlamalar yapar.

Mesela okuma bayrami vardır degil mi?

İlkokul birinci sinifin sonunda, artık okuma yazmayı öğrendin diye, güya sana eğlence düzenlerler.

Palavra, yine bir sürü angarya yüklenir zavalli çoluga çocuga!

Mesela siir ezberlersin mecburen. Sonra ront yaparsın. Rontları bilir misiniz? Kızlar erkekler konulu kiyafetler giyer, mesela bahriyeli, Osmanlı falan gibi ve duruma uygun sarkılar söyleyip, öğretmenin hayal gücünün ürünü olan, içler acısı koreografilerle dans ederler!

Çogu çocuk için arkadaşlarının gözünde madara olmaktır ve iğrenç bir şeydir. Gerçekten.

Bu kadar zahmetin sonunda da ödül olarak bir tane kıyır-kirmizi kurdele takarlar sana! Bütün sene deftere birer sayfa harf yap, eğri çizgi, doğru çizgi, bilmemne, fislerle uğras, ondan sonra yetmiyormuş gibi bir de bahriyeli kiyafetiyle, "Gel dans edelim bom tralalom" diye kepaze ol, sonra al sana kırmızı kurdele!

İnsan bir cep telefonu verir, ne bileyim bir bilgisayar oyunu verir, hadi bir çikolata verir, agzi tatlansın çocuğun.

Aynı şey lise mezuniyetinde de vardır.

Mezuniyet töreninde cübbe ve kepi giymeye hak kazanırsın.

Ay ne güzel! Ben de yıllarca kimya elementleriyle, trigonometriyle, Divan edebiyatıyla falan bunun için uğraştım! Kimseye yakışmayan tas gibi kepi giyeyim, üzerine de bir cübbe, aman ne güzel, hep isterdim de bak, bugüne kismetmiş!

Bence lise mezuniyetinde de arzuya göre saçları farklı renklere boyatma, kazıtma, küpe takma, piercing, dövme gibi görünüş değişiklikleri olmalı ki, çocuğa bir ödül, ne zamandır istediği bir şey verilmiş olsun.

Bu eğitimle ilgili törenler kâimca yanlıştır, eğlence ve kutlama biçimleri tamamen değişmelidir.

NİNNİLER

Çocuk ninnilerini kim yazmışsa, kendisiyle tanışmak istiyorum.

Anonim diye bir adammış bu, birçok eseri var, galiba artık yasamıyor!

Ve fakat, bence en başarısız çalışması, dandini dandini das-tana diye başlayan ninnidir.

Ninninin amacı nedir? Çocuğu uyutmak, bir nevi müzikli masal anlatmak.

Dandini dastana diye isimlendirebileceğimiz ninnide ne olur?

Bostana danalar girer! Lahanalara yönelirler. O esnada bostancı bunları fark eder, kovmaya hazırlanır ve ninni biter. Dandini dandini dastana!

Ben çocuk olsam sabaha kadar uyumam!

Bostancı danalara saldırdı mı? Lahanelerin kaçta kaçını kurtarıldı? Danalar çok dayak yedi mi? Bir direniste bulundular mı? Hikâye nasıl bitti?

Bu soruların hiçbirini, ninnide cevaplanmıyor!

Yani çocuğu oturt, Yıldız Savaşları'ni seyrettir, düşmanla yapılan işin savaşının orta yerinde, zurnanın zırt dediği yerde, kapat televizyonu, çocuğu uyumaya gönder, aynı şey!

Onun için bu ninni asla başarılı olamamıştır. Çocuk asla uyumadığı gibi, uluya uluya ağlamaya devam eder.

Zannediyorum, Anonim Bey ninniği bitirmeden öldüğü için, bu yarım kalmış bir eseridir! Bence ninni, bostancı ve danaların el sıkışıp küçük bir miktar lahana karşılığında anlaşarak, sevgi seli içinde dost olduğu bir finalle bitmeli ve çocuklar artık daha rahat uyumalıdır!

MASALLAR

Kimse okumuyor, kitap okunmuyor, herkes sikâyet ediyor.

SebeP çok basit. Çocuklara ilk okuma merakini asılamak için yazılmis kitaplara, yani masallara göz atalım.

Masala kilim.

Pamuk Prenses nedir mesela?

Anne ölüyor, dakika bir gol bir!

Üvey anne manyak, "En güzel benim" diye, kizi bir cadı aracılığıyla zehirletiyor! Külkedisi'nde sadece anne kötü değil, ablalar da ruh hastası!

Yapılan iskencenin, asagılamanın haddi hesabi yok.

Üstelik sonuç olarak bahtsız kızın bulduğu prens de biraz tuhaf, kafayı ayaklarla bozmuş! Bütün kadınlara ayakkabı denettiriyor.

Uyuyan Güzel'de yine kurban bir genç kız! Bu sefer ilaçla uyutuluyor!

Hepsi birer korku filmi.

Yani bir tane mutlu masal ailesi yok mudur? Anne, baba, çoluk çocuk piknige gitsinler, kelebek avlasınlar mesela.

Ne ki amaç? Çocukları hayatın zor ve acı yanlarına da alistirmek mi?

Kardesim belki çocuğun hayatı güllük gülistanlık geçecek!

Hadi güllük gülistanlık geçmesin diyelim. Sınıfta kalabilir, fakirlik çekebilir, sevgilisi terk edebilir, ama büyük ihtimalle kendisini elmayla zehirletecek bir üvey annesi olmayacak! Hayattaki en büyük problemi o küçükken okuduğu masalların psikolojik travmasından kurtulmak falan olabilir!

Bu arada genellikle bu masallar da çocuğa uyumadan önce okunur. Sikiyorsa kendin yap, "Söyle bir Omen seyredelim, sonra misil misil uyurum!"

Derdiniz ne? Ondan sonra insanlar yeteri kadar okumuyor diyorlar. Tabi okumaz, üvey anneler, cadılar, bilmenineler, pistirdiniz insanları, kitap görünce kaçıyorlar.

ÇOCUKLAR

Hirsizliğe karşı alarm, yangın alarmı, hatta deprem alarmı...

Halbuki ben en sık görülen kazalar için bir önlem alındığını zannetmiyorum.

Su sahneyi hepimiz bilirsiniz: Çocuklu aile olarak misafirlige gidilir. O ev de çocukluysa, anne babalar rahat etsinler diye, ilk önlem olarak, yeme içme bittiginde, çocuklar oynasın-lar diye arka odaya

gönderilirler.

Simdi bu hareket, patlamaya hazır bir bombanın pimini çekmek gibi bir şeydir!

Çocuğu gözünün önünden ayırmayacaksın. Çocuk potansiyel kaza mimaridir!

Çocugun tek basına sesi çıkmıyorsa korkun, birkaç çocuğun sesi çıkmıyorsa panikleyebilirsiniz!

Birkaç çocuk, eger hemen kaynastılarsa, ki genellikle öyle olur, asla sizin tahmin ettiğiniz masum şeyleri yapmazlar.

Özellikle anneler bu konuda çok iyimserdirler çünkü. "Hadi bakalım oynayın uslu uslu" dedikten sonra seçenekleri sayarlar: "Yapboz yapın, birbirinize bilmeceler sorun, legolarla ev yapın, hadi bakalım."

Bir araya gelmiş birkaç çocuk bunların hiçbirini yapmaz. Bunları büyükler yapar.

Anne daha odadan çıkar çıkmaz çocuklardan biri mesela söyle diyecektir: "Aklıma süper bir fikir geldi, masadan kanepeye trampelenle atlamacılık oynayalım."

Çocukların uydurduğu oyunlar, kulaga sanki bu saçmasa-pan aktivitelerden bir ticari kâr elde edilecekmiş, bunlar birer geleneksel iş koluymuş gibi gelir. Hayvancılık, arıcılık gibi, "Masadan kanepeye trampelenle atlamacılık," "Çatal bıçaklarla savaşçılık", "Masanın etrafında kusana kadar dönmeçilik".

Aralarından birisi böyle saçma ve tehlikeli bir şey teklif edince ötekiler hemen "Evet, süpeeer hadi" derler ve baslanir. Çünkü çocuklar terörist grup gibidirler. Kimsenin ismi cismi, yakınlık derecesi, arkadaşlığın eski mi yeni mi olduğu, sohbet, falan önemli değildir. Hedeflenen amaç için çalışılır ve eylem

gerçekleştirilir!

Ve elbette kaza geliyorum demez. Misafirlik genellikle maddi zayıat, kirip dökme, hafif yaralanma, birbirini suçlayarak uluya uluya ağlamayla sona erer ve anne babalar asla ders almaz!

ÇOCUK BESLENMESİ

Hep söylüyorum, çocukluk, insani hayatın zorluklarına hazırlayan bir dönemdir ve çocukluğu özlemek için de hiçbir sebep yoktur.

Yani bu yaşları hafif hasarla atlattıysan bir daha sana hiçbir şey olmaz. Bir tür askerlik veya daha da iyisi çile dönemleri diyebiliriz bu yıllara.

Bebeklikteki pohpohlanma ve simariktikten eser yoktur, biraz büyüdüğünde yasadığın özgürlük ve eglence de henüz başlamadığı için, hayatın berbattır.

Bu özellikleri mesela beslenme konusunda da görebiliriz.

Bebeklikte yedigin bisküviler, meyveli pudingler, çikolata-

li muhallebiler ve binbir çeşit süt tatlısı türündeki yiyeceklerden çocukluga geçiste eser kalmaz.

Üstelik eriskin yasta yapabilecegin çikolata, kahve, ocakba-si, çigköfte, meze gibi simarikliklardan da bu yaslarda eser yoktur.

Çocukken nedense anne babalar kendi yemeyecekleri seyleri size yedirmeye ugrasirlar.

İçinde, beyin, karaciger olan köfteler, ezilmis ispanak yemekleri, kereviz, pırasa, tatsız tuzsuz sebze çorbalari.

Ve o anne babalar sanki sebebini bulmak çok zormus gibi hep aynı seyden sikâyet ederler: "Ay bebekken ne bogazliydi bu, biraz büyüdü nasıl zor yemek yiyor." Ya, neden acaba?

Koy önüne muzlu muhallebi yine yer, sen kıymalı kabak yemegini püre yapıp çocugun bogazına tikmakta ısrar edersen, üç yasındaki ilk anoreksi vakasını da görebilirsin, sasırma!

Lütfen çocuk beslenmesine, en az kendi beslenmemiz kadar özen gösterelim, ama damak tadi açısından.

BURAK NE YAPIYOR?

Simdi, daha ziyade, çocuklar degil anne babaların dedikodusunu yapmak istiyorum.

Tamam, anladık, çok kutsal bir durumunuz var. Askınızın meyvesi falan, ve elbette sizin çocugunuz hem çok güzel, hem süper sirin hem de üstün zekâli.

Fakat sonuçta çocuk.

Anne babalar çocuklarıyla ilgili birkaç konuda çok hassastırlar. Bir kere çocugu olan arkadasın varsa, illa her konusmada çocugu soracaksın.

"Burak n'apıyor? Allah askına söyle, Burak n'apıyor?"

Ya Burak ne yapacak?

Burak üç yasında!

Yiyor, altını kirletiyor, uyuyor ve oynuyor, genel olarak bu.

Ne diyecek anne baba cevap olarak?

"Ay iyi, çok seker, valla kosturup duruyor". "Ay çok büyüdü, kocaman oldu ablası, gel gör bir gün, hatta sana birakalım, oynarsın" (Tabii, deliyim çünkü) veya, "Ay hastalandı geçen hafta, atesi çıktı," falan. Ki bunların hiçbiri de Burak'a özel durumlar degildir. O esnada dünya üzerinde 2 yıl 11 aylık bütün çocuklar aşağı yukarı aynı şeyi yaşamaktadırlar.

"Burak ne yapıyor?"

Sevgilisinden ayrıldı, bunalıma girdi, artık Bodrum'da yaşıyor! İsten atıldı! Kansere çare buldu! Etiler'de

süper ev aldı! Yogaya başladı!

Ne yapacak Burak? Üç yasında herif! Nasıl enteresan bir hikâyesi olabilir ki çocuğun?

Yine de anne babalar bir şeyler bulup saatlerce esir alırlar, anlatırlar, o da ayrı mesele.

KONUSANI TAHTAYA YAZARIM

Ne sinirdi ilkokulda değil mi? Konusmak yasak, konuşanları da tahtaya yazarlar.

Şimdi, güya eğitim insanı geleceğe hazırlayan bir şey, ama bu konuşanların ceza alması insanı hangi mesleğe hazırlıyor merak içindeyim!

Çünkü benim bildiğim kadarıyla size sustuğunuz için para ödenen bir meslek yok. En azından benimki öyle değil.

Mim sanatçısı olmadığınız sürece, "Okulda sus dedilerdi, ben de bütün gün susup otururum, gelsin başarı, gelsin şöhret" gibi bir yanlışliğe düşmemek lazım.

Hatta aslında tam tersi doğrudur diyebiliriz.

Konusup tahtaya yazılan arkadaşlar, sizlerden biriyim ve sizi anlıyorum! Hiç endişe etmeyiniz. Siz nasıl olsa bir baltaya sap olacaksınız. Bu hayatta bir kere bile tahtaya yazılmamış arkadaş ise yaşamı boyunca itilip kakılacak ve büyük ihtimalle 40 yaşında hâlâ anne babasıyla oturuyor olacak! Yalnız tah-

taya yazandan korkacaksın, onunla iyi geçinin, ne olur ne olmaz!

Aslında olay çok nettir.

Tahtaya yazdığımız isimler, simdiden bir şöhret kazandılar, buyrun. Bütün sınıf onları tanıdı! Aysegül, Mehmet, Ser-kan. Simdiden isim yaptılar, su veya bu şekilde! Diğerleri ise "diğerleri" olarak kalacak.

Ayrıca, o konuşanlar, demek ki söyleyecekleri bir şey var da konuşuyorlar. Ne kadar boş olursa olsun, en kötü ihtimalle, arkadaşına "Benim çilekli silgim var, bak, senin var mı?" falan bile diyor olsa, demek ki o ileride sosyal bir insan olacak, en azından.

Sessiz arkadaşlar, sizlere de teşekkür ediyoruz, belli bir şey ki mesela gazeteci olmayacaksınız. Avukat, doktor, mümkün değil. Sahne sanatçısı, yönetmen, oyuncu, şarkıcı, televizyoncu asla. Yani kendinizi bilgisayara vermediğiniz sürece zengin olma ihtimaliniz yok!

ÜSTÜN ÇOCUKLAR

Her anne baba kendi çocuğunun çok üstün özellikleri olduğunu düşünür.

Özellikle son yıllarda, özel okullarla da falan is aldı yürüdü: "Benim oğlum satranç şampiyonu, kızım dikis dersi birincisi, benim çocuğum tarihten hep 10 alır, tiyatrodaki roller hep bizimkine, sınıf besincisi, voleybol takımında, resmini okul sergisine aldılar..."

Herkesin çocuğu muhakkak özel bir konuda ender rastlanan bir başarı göstermiştir! Hiçbir şey olmasa

dostluk kulübü üyesi, temizlik kolu baskani falandır.

E okullarda bu kadar aktivite olursa, çocuk elbette bir seyde dikis tutturacak!

Yani 30 kisilik sinif için 25 adet sosyal kulüp açarsan, çocuk muhakkak, istese de istemese de bir seylerin baskani mas-kani olmak zorunda, kadro fazlasi var çünkü.

Geri kalan bes kisi de hiçbir aktivite veya derste sivrilme-diyse, anne babalar zaten "E çok ilginç ve özel bir çocuk, arkadaşlarından farklı kendi dünyasında, herhalde sanatçı olacak" diye bir teselli içine girecekler, kaçari yok.

Yani çocuğun "bundan adam olmayacak" etiketini kazanma ve sonrasında sürpriz yapma sansi simdiki zamanlarda hiç kalmamıştır diyebiliriz!

Bu ilk bakista iyi bir sey gibi görünse de gelecek yillarda, çocuk "dogayi koruyanlar kolu" baskan yordimciligidan ayrilip, gerçek hayata girdigi zaman hayal kirikligi olabilir.

Yani gerçekten ender bulunan yeteneklerden degilse, anne babaların "Ayy, bu küçükken ne kadar parlak bir çocuktu, "Yaslılari karsidan karsiya geçirelim kolu baskaniydi", "Bir liderdi. Bak üniversiteyi bile bitirmede, ola ola özel bir sirkette satis elemani oldu. Ne hata yaptık? Belki de üstün çocuklar için hazirlanmis özel bir egitim almalıydı" yorumu kesin!

Yani simdiki çocukların bazilari için, 20-25 yaslarında bir hayal kirikliginin getirecegi depresyon yüksek ihtimal maalesef.

Tabii sözüm özel yetenekler, dahiler için geçerli degil.

MY NAME IS...

Dil öğrenmek öyle kolay bir is degildir.

Neler çekersin, özellikle de küçükken.

Yabancı dille eğitim yapan kolejlerin, Anadolu liselerinin ilk yilinda, daha ilk günden itibaren İngilizce konuşma mecburiyeti gelir. Türkçe konuşmak yasaktır, yabancı dili çabuk öğren diye. Peki bu yasak gerçek hayata nasıl geçecektir?

Tut ki on iki yasındasın, İngilizcede sıfır kilometresin. Türkçe yasak.

Yanında da tanımadığın bir arkadaşın oturuyor. İlk gün "Hello, my name is bilmemne"yi öğrenmissin. "Hadi, every-body, birbirinizle tanisin" dendi, ki öyle denir. Birbirine dönüp böyle salak salak el sikisirsın:

"Hello my name is Gülse."

"Hello my name is Ayse."

Eee? Bu arkadaşlık nereye gidebilir?!

Tanisma asamasini böylece atlattik tamam, kaynasma asamasinda ne yapacagiz? Yarini bekleyip söyle bir sohbet mi açacagiz: "Ayse, this is a pencil!"

Bu mu sohbet? Yanindaki "Ulan amma mega salagin yanina düstük daha ilk günden" demez mi?

"Yaa, this is a table" diye cevap mi verecek?

Subat tatiline kadar söyleyeceklerimiz hep simdiki zamanda mi geçmek zorunda?

Ingilizce fiil çekmeyi öğrenmedik diye geçmisse ve gelecege ait bir seyler anlatamayacak miyiz?

Saçma bir yasaktir, ayrıca da tekrar ediyorum, yabancı dil öğrenmek bunlara ragmen zordur.

GÜZELLİK, SAĞLIK

JAPONLAR NIYE YASLANMAZ?

Biliyorsunuz anti aging, yani yaslanmama, hep genç kalma olayi, aldi yürüdü.

Zeytinyag yiye yiye bir hâl oluyoruz, umarim bir ise yarar.

Fakat sayin tip otoriteleri, buradan size bir soru yöneltmek istiyorum:

Hayat boyu tereyag yemeyince ömrüm alti ay falan uzaya-caksa ben yokum! Bana bes yillik garanti veriyorsan, iskender, irmik helvasi ve tereyagli pilavdan vazgeçeceğim. Mirin kirin ediyorsan, simdiden söyle, bu ise hiç girmeyeyim, adam gibi hayatimi yasayayim.

Evet. Biliyorsunuz Japonlar uzun yasiyor. Hatta hani 125 yasinda ikiz nineler var meshur, onlar da Japon.

Tip diyor ki, efendim bunlar balik yiyor, pirinç yiyor, ondan yaslanmiyor falan.

Aslinda neden uzun yasadiklarinin cevabi çok basit ve yine ben buldum!

Biliyorsunuz Japonlar bizim gibi degil. Bir kere minik insanlar, elleri ayaklari küçücük, boylari kısa. Dolayisiyla mesela 300 metrelik bir mesafeyi bir Japonla bir Türkün ayni anda yürüdüğünü düşünün. Bir Türk dünyaya bedeldir o ayri, konumuz disi, onu söylemiyorum, ama böyle bir durumda minik adimlariyla Japon, Türkten birkaç dakika sonra hedefe varacaktır.

Biliyorsunuz Japonlarda çay seremonisi diye bir sey vardır. Üç Japon kadini geçiyor tepsinin etrafina, kimonolarla falan, biri çay yapragini koyuyor, öteki yapıyor, öteki servis ediyor, selam veriyorlar falan, saatlerce.

Biz ne yapıyoruz? "Oglum 2 tavsan kani," çocuk tak getiriyor koyuyor.

Bütün bu mantigi hayata yayin!

Evet, Japonlarin her sey için daha çok vakte ihtiyaçlari var. Dogada her sey böyle adil ve orantili.

Japon bahçelerini duymussunuzdur. El kadar bir kum havuzu, iki üç çali, adam elli altmis yil orayla ugrasir. Gelenek böyle.

E simdi Japonun ömrü senin kadar olsa, her Japon bahçenin yarisina gelmeden ölür. 110-125 yil yasayacak ki islerini halletsin. Buna zaten en bastan Japonca öğrenmenin ne kadar zor oldugunu da ekleyin!

Bu anti aging tespitimi de yine bilim dünyasiyla bedava paylasiyorum, maksat insanliga hizmet.

KELLIGIN DAYANILMAZ CAZIBESİ!

Kellik, erkekler için elbette biraz cazibenin yitilmesi demek.

Üstelik tam olarak da çaresi bulunmus degil.

Bu yüzden kel erkekler için "Hormonlari çok fazla, yani çok erkekler, bu yüzden saçlari dökülüyor" gibi, artık bilmem dogru mu yalan mi, birtakim laflar ortaya atilmistir.

Yalnız hemen eklemem lazim, bu bilgi kel erkekler için çok önemli olabilir, ama kadinlari pek etkilemiyor!

Yani "Bunu on yil daha yazalim, söyleyelim, bak bakalim kel erkekler kadinlarin gözünde saçli erkeklerden daha seksi ve cazip oluyor mu, olmuyor mu", gibi bir iddiaya girmeyin. Olmayacak!

Bu tür laflar tesellidir arkadaşlar. Kısa boylu kadinlar için de hiç yaslanmaz derler. Hayir efendim, yaslanirlar. Ama yüzölçümüne vurdugunuzda daha az bir bölge yaslanir tabii, onu kast ediyorsanız baska!

Sasilik seksidir; büyük burun, güçlü kisilik göstergesidir. Hayir efendim, bunlari hiçbirini, asla yemedim!

Sizi de kellik konusunda kendinizi bilmeye ve gerçekleri görmeye davet ediyorum.

EKRAN GÜZELLERİ

Ünlü ve güzel kadinlar bütün dünyayi yakından ilgilendirir.

Ne giymisler, ne çıkarmislar, vücut ölçüleri kaçmis, ne yiyorlarmis, herkes pek meraklidir.

Zaman zaman da, bu kadinlarla ilgili, güzelliklerini kaybetmeye basladiklari yönünde birtakim haberler çıkar.

Siradan insanlari hayatina bir nebze olsun mana katma amaciyla yapılan bu haberlerde, o ünlü güzel kadin ya sisman-lamistir, ya kirismistir, ya da "aman makyajsiz hali ne kadar çirkin" dir.

Claudia Schiffer kiristi, Naomi kilo aldı gibi bu haberlerde, bir de bu muhtesem kadinlari tesadüfen

uykusuz bir günlerinde, makyajsız, kiliksiz, alisveris merkezinden çıkarken ters açıdan çekilmiş fotoğrafları kullanılır.

Normal, ev kadınları falan da bayılırlar bu fotoğrafları birbirlerine göstermeye. "Bak Naomi'ye, bingil bingil olmuş, ya, e yas tabii, bir de çocuk doğursun görürüm ben onu. Ben de Alican'dan önce inceciğim, aynı böyle" falan şeklinde.

Tabii sen Alican'dan önce Naomi'ydin, biz farkında değildik!

Bir de aynı kadınların ünlüyü gerçek hayatta görüp beğenmeme sohbetleri vardır. "Ben onu sokakta gördüm, hiç güzel değil, nasıl çirkin nasıl çirkin. Televizyonda tül perdenin arkasından çekiyorlarmış böyle" gibi sohbetleri duymussunuzdur.

Bir de dönem dönem selülit tartışmaları baş gösterir bu muhabbetlerde. "Ay o güzel mi ayol? Her tarafı selülit, resmini çekmişler gazetede gördüm" falan diye anlatır bazı kadınlar. Kardesim, kendin 95 kilosun 1.45 boya! Biyıkların da kocandan daha gür! Ne selüliti? Selülit senin hayatta basına gelen en güzel şey olabilir!

Hep birlikte itiraf edelim ve başımıza tas basalım, resimlerde, televizyonda falan güzel görünen kadınlar çoğunlukla gerçekten güzeldir, nokta!

SOSYAL İLİSKİLER

OTLAKÇI KÜLTÜRÜ

Sigaranın kendisi yeterince kötü bir alışkanlık değilmiş gibi, tiryakilerde bir de birbirinden otlanma alışkanlığı vardır!

O ne tür bir bağımlılıksa, sokakta, kafede, hiç tanımadığınız insanlar bile bazen, "Pardon tek sigaranız var mı?" gibi lüzumsuz samimi isteklerde bulunurlar.

Sigara otlanmak çok tuhaf bir sosyal davranıştır!

Kimse kimseye "Bak cüdanından para aldım, tamam mı? Parfümünü kullanıyorum, fist fist fist, merci! Paltonu giyip gittim, hadi bye bye" gibi laubali "aliverip gidivermeler" yapmaz! Ama sigara sanki bütün toplumun malidir.

Ortada duruyorsa birisinin ama aynı zamanda herkesindir. Otlakçı izin almaz, sadece küstahça bilgilendirir: "Aldım bir tane" şeklinde.

Sigaranın yan etkilerinden biri anlaşıyor ki yüzüzlüktür!

BURÇ SOHBETLERİ

Olur da yolda rastlarsiniz, sohbet açilir falan, lütfen benimle astroloji sohbetine girmeyin, rica ediyorum!

Isin gücün ortasında, veya önemli bir sohbette, durduk yerde baslar bu isin meraklisi:

-Sen Yengeç misin?

-(Hayir insanim!) Hayir, Balik burcuyum.

Bilirkisi susmaz:

-Tamam iste, Balik. Nasil, ayni. Su grubu. Benim ablam da Balik...

Ondan sonra isin yoksa yarim saat dinle!

O ablasini anlatir, öteki "Benim bir arkadasimin kardesi de Balik, o da böyle çift kisilikli" diye devam eder, oradan Oglak'lara siçranir, oradan Basak'lara... Herkes kendini anlatir, kendini birbirine anlattirir, Ikizler, Boga derken bir sessizlik olur....

Sen tam "Hah" dersin, konuya dönüyoruz. Derkeeeen...

Pat:

-Peki yükselenin ne?

Allahim, bir yarim saat daha!

Astroloji kadar gerzekerçe bir sey var mi? (Astrologlar bana e-mail yollamayin, okumam.)

Yani ayni 20 gün içinde dogmus bütün dünyalilarin, hayalperest ve sanatçi ruhlu olma ihtimali ne?

Hadi onu birak, gazetelerin burç köselerine bakarsak, mesela dünyadaki 24 Subat -20 Mart arasi dogmus bütün insanlar o gün, "Aksama dogru karsi cinsten biriyle ani bir yakinlasma içine" nasıl girebilirler?!

Yani dünyadaki milyonlarca insan ayni gün ayni saatlerde nasıl fingirdeyebilir?!

PARA PUL

LÜKSÜN BEDELI

Ucuzluklari takip eder misiniz, bilmiyorum.

Ben kaziklanmaktan nefret ederim.

Aslinda kaziklanacaginizi önceden hissedip önlem almanin yollari vardır.

Mesela satis elemani, kravat olsun, peynir olsun, musamba olsun, ayakkabi olsun, satacagi üç boyutlu objeyi, sag eli arkada, sol eli önde ve ikisi de objenin altında kalarak sunuyorsa bittiniz! Kaziklanacaksınız

demektir.

Hele parmaklarını zarifçe ve kesik kesik hareketlerle oynatarak malin özelliklerini anlatıyorsa, arkanıza bakmadan kaçın.

Ucuzluklarda malin özelliği anlatılmaz. Gömlek dokuz milyon bes yüz, pantolon on iki milyon bes yüz falan yazar.

"Eskitilmiş Çin ipeğinden, el dikisli, sedef düğmeli, mintan yaka, double mansetli gömlek" falan diyorsa, gerisini dinleme, hemen uza! Fazla bilgi veriliyorsa, süpheleneceksin.

Aynı şey restoranlar için de geçerlidir. Hesaplı yerlerde,

mönü, net ve kısadır: Sahanda yumurta su kadar, sehriye çorbasi bu kadar.

Fazla teferruat, yemegin geldiği ülke, hazırlanış şekli, ruh durumu, karakter özellikleri anlatılıyorsa, bir kola içip kaçın! "Morel mantarıyla tatlandırılmış, dereotu püresinde bekletilmiş, kiyilmiş bebek domates yatağında körpe piliç göğsü", restoran dilinde, "Domatesli tavuk yiyeceksin, ama istersen aynı paraya tavuk çiftliği de kurabilirsin" demektir!

Bu kıyagimi da unutmayın!

BORSA, YATIRIM

Borsacılar, yatırım uzmanları, benim sinirime dokunuyor!

Bogalar, ayılar gibi garip garip terimler, kısaltmalar, ADEL, BOLUC, CEMTS falan... İlla bunları ezberleyeceksin. Ezberlemekle kalmayıp görünce hemen tanıman lazım, çünkü televizyonun altından hızlı hızlı geçiyor! "Borsadan para kazana-caksan bunları çözmek zorundasın" demeye getiriyorlar. Amaç senin gözün korksun, parayı bunlar alsın yatırsın, sen işlerine karışma, bu.

Kendi dilsiz alfabelerini bile yaratmışlar, hareketlerle anlatıyorlar, sırf baskası çözemesin diye.

Her meslek böyledir. Disarıdan adamlar, olayı anlamasın da işlerini tek başlarına beceremesinler, bunlar para kazansın diye mesleki terimler, garip garip laflar bulmuşlardır. Avukatlık, doktorluk, mimarlık hepsi.

"Rizale-i süyu davası, antidot, kontrendikasyon, nis, yigma plan" falan derler ki, hani "Bosuna uğrasma anlamazsın, biz o kadar yıl okuduk da söylüyoruz, uzmanına bırak, ver parasını kurtul" manasında.

Hatta daha az eğitim gereken işler bile böyledir: "Kontrol kalemi, balata, buji, soğuk lehim", gibi terimler, tamamen ustalara bir kariyer ve servet yaratmak için uydurulmuştur!

Bir tek gazeteciler normal konusur müşterisiyle, yani oku-

yucuyla. Onun için insanlar "Onun yazdığı yazıyı ben de yazarım" diye bos bos konuşurlar.

Yazamazsın kardesim!

Kaç sütun santime, kaç puntodan yazacaksın, spotunu, arabaslığını nasıl atacaksın, haberinin üç ayığı var mı, 5N IK'si eksiksiz mi? Yaa, haydi bakalım, görelim seni.

N'oldu? Yazamıyorsun, n'oldu hayrola?!

Gördüğünüz gibi, bizimki de uzmanlık, sadece bunları uluorta söyleyip hava atmaya sevmiyoruz!

HAVALI RESTORANLAR

Sık restoranlara gitmişliği olanlar bilir. Bilenler bilmeyenlere anlatsın.

Bu tür restoranlarda akşam yemeğiyle ilgili tuhaf terimler, garip durumlar vardır.

Mesela ilk yenen yemegin adı, "istah açıcı"dir. Listede de, istah açıcılar diye yazar.

Ne yazık ki ben bu yemeklerden hiçbirinin istah açıcı bir etkisini görmediğim gibi, genellikle bu ön yemek beni tıkar ve esas yemek için hissettiğim tüm istahi öldürür!

Amaç istah açmaksa neden bir surup veya vitamin türü bir yardım alınmadığını hep merak etmişimdir. En azından bu ilk yemeklerin içine bir parça katılabilir, böylece müşteri bos vaatlerle kandırılmamış olur!

Bu restoranlarda gelen hesaba baktığınızda "kuver" adı altında bir masraf göreceksiniz ki, lütfen masadakilere dönüp, "Kim yedi lan bu kuveri, hem de dört tane birden yuh!" şeklinde bir kabalık yapmayın.

Kuver, kiralık evlerdeki hava parası gibi, aslında pek bir karşılığı olmayan, ekmek su ve tabak çanağın masada olmasından kaynaklanan bir masraf kapisidir, itiraz etmeyiniz.

Baska bir masraf kapisı da bu tür yerlerdeki vestiyerdir. Her gün evde kendi basiniza bedava yaptığınız, paltoyu askı-

ya asmak, sonra da alıp giymek eyleminin lüks ve para kapani hâlidir vestiyer. Ona da sesinizi çıkarmayın, beni rezil etmeyin!

Yalnız tabii böyle lüks yerlerde, yemeğe oturur oturmaz sizi ayartan bir durum olur: Sanki siz oraya bedava yiyip içmeye gitmissiniz gibi, hiçbir şey söylemeden, masanıza ekmek-tereyagi, bardağınıza su konur, hatta bazen, "sefimizin ikramı" diye ufak tefek ne idüğü belirsiz yiyecekler de getirilir.

Bunlara kanıp "Ooh, bizi burada tanıyorlar, torpilliyiz torpilli" gibi bir havaya girmeyin.

Bir de sakın uyanıklık yapıp masadaki bedavalari yiyip içtikten sonra, "Yok biz doyduk zaten, sag olun, kalkiyoruz" gibi bir görgüsüzlük de denemeyin.

Bacaklarınızı kirarım!

ICAT ÇIKARANLAR

TEMBEL MUCITLER

Icatlarin neredeyse hepsi, insanoglunun tembelligi yüzünden ortaya çikmis.

Hepimiz çok enerjik, çaliskan, kosusturan insanlar olsaydik uzaktan kumanda, internet, dikis makinesi, çamasir makinesi, hiçbirine gerek kalmazdi!

"Beyler, bunun adi hesap makinesi. Artik islemleri bu yapacak!"

"Olmaz! Biz kafamizdan yapmaya devam edelim. Hem beyin jimnastigi oluyor, degil mi arkadaslar. Parçalayin makine-yi!"

"Hanim, bak ne icat ettim. Bulasik makinesi! İçine bulasiklari koyuyorsun, o yikiyor! Devrim olacak devrim!"

"Bilmem. Hiç gerek yok ki. Ben elimde yikarim. Böylesi daha zevkli, çalismak gibisi yok"!

Iyi ki tembel yaratiklariz, iyi ki parmagimizi kimildatmak istemiyoruz. Böylece her gün yeni bir icat çikiyor.

TUHAF ICATLAR

Tüm zamanlarin en müthis icadi neydi sizce?

Bilgisayar? Hayir, çünkü kullanmasi zor, herkes öğrenemiyor.

Araba? Hayir, çünkü tehlikeli bir araç, kazalari biliyorsunuz.

Çamasir, bulasik makinesi, mikrodalga firin? Asla. Gayet sikici, banal aletler.

Tüm zamanlarin en müthis icadi, bence, genellikle ofislerde masa üstlerinde süs olarak duran, sallanan toplardir.

Hani bir kaide üzerinde dengede durur, metal çubugun ucundaki topa bir kere dokunduktan sonra saatlerce, sonsuza kadar, sallanir. Iste o.

Neden dersenez kullanmasi kolaydir, sadece topa dokunuyorsun, bu açıdan gayet kullanıcı dostu bir alet denebilir!

Hiçbir tehlikesi yoktur, ayrıca son derece eglencelidir, kendini kaptirirsan saatlerce seyredebilirsin.

Ama bütün bu sebeplerden en müthis icat oldugunu söylemiyorum.

Bir düşünün. Bir kere dokunarak sonsuza kadar, sen durdurana kadar hareket elde ediyorsun. Al bu prensibi, arabalara, televizyonlara, her seye uygula. Ne petrol lazim ne bir sey. Iste sonsuz enerji!

Bu icadim da, benim için küçük ama insanlik için büyük bir adım oldu. Hayirli olsun.

SPOR HAYATIMIZ

TEHLIKELI MACERALAR

Tehlikeli doga maceralari yapanlara çok gülerim.

Bunlar dönüşlerinde, eller paralanmış, cilt soyulmuş, kilo vermiş şekilde anlatırlar: "Katmandu'ya gittik, orada bir hafta açıkta kampta yattık. Böcekler falan soktu abi, önceden asi olmuştuk ama bir arkadaş hastalandı. Yine de, bir gece, var ya (var ya'ya da düsmammdir!) böyle bir kaplan gördük, çocuklarıyla, yedi sekiz metreden, var ya, hepsine degdi!"

E, ben de gördüm!

Üstelik çiftlesmesini gördüüm, avlanmasını gördüüm, yemek yemesini gördüüm, hem de 50 santim mesafeden! Televizyonda!

Hatta bu esnada meyveli yogurt yedim.

Belgesel dedigimiz sey bunun için var kardesim. Sen evinde otur, rahat rahat seyret diye. Herkes kalkip Afrika'da, orada burada telef olmasın diye. Adamlar profesyonel, 50 kişi, araba, ekip, kamera, sudur budur kalkip gidiyorlar, çekip ge-

tiriyorlar. Sen ekmegini evde mi yapıyorsun, kiyafetlerini kendin mi dikiyorsun? Isi uzmanına bırakacaksın, bunu bilir bunu söylerim.

ORTAOKUL SPORLARI

Spor yaptığımız ve yapmadığımız dönemlerle ilgili bir dengesizlik var.

Dikkat ediniz, insan bir yasa kadar mecburi spor yapmak zorundadır. İlkokulda sabah sabah insana zorla kültür fizik yaptırırlar, teneffüste zorla sınıftan çıkartılıp, bahçedeki kosmalı atlamalı oyunlara katılmak mecburiyetinde bırakılırsın. Sonra ortaokulda lisede falan beden eğitimi mecburidir, bir de not verirler. O dönemde sporcu olmayan bir insanın kâbusları başlar. Lisede beden eğitiminden doğru düzgün bir not getirmek için doğustan dekatloncu olmak lazımdır! Her sporu yapacaksın, mecbursun.

Kâh voleybol, kâh basket, kâh takla atacaksın, köprü kuracaksın, bir yandan denge tahtasının üzerinde ahenkle dans edeceksin.

Bunların hepsini yapabiliyorsam niye bir de üniversiteye hazırlanıyorum? Niye işletmeye girmeye çalışıyorum? Devlet bize yardım etsin, olimpiyatlara katılalım, Allah Allah.

Sadece lise böyle atletik biçimde geçmez, daha bebekken bebelere yaptırılan zorunlu jimnastikler vardır biliyorsunuz! Bebeğe her gün zorla kol açma, bacak kapama gibi stretching hareketleri empoze edilir ve asla fikri sorulmaz.

Ondan sonra ne olur? insanın en atletik, en siki yaşları biter, otuzlara yaklaşıyor ve mecburi spor sona erer. Halbuki esas şimdi başlamalıdır.

Ofislere mecburi beden hocası ve denge tahtası koyulmasını talep ediyorum. Ben artık ofiste çalışmıyorum ya, maksat seyredip eğlenelim.

HAKEM DE OYNASIN AZICIK

Futbol maçlarıyla ilgili anlamadığım şeyler var.

Bir kere ofsaytın ne olduğunu sadece ben değil, dünya üzerindeki birçok kişi anlamıyor, ondan bahsetmeyeceğim, bir girsek konuya bir daha çıkamayız.

Çim sahaların niye patlıcan gibi kusak kusak, böyle açıklı koyulu olduğunu da merak ediyorum aslında ama, o da değil konumuz.

Ben hakemlere büyük haksızlık edildiği kanaatindeyim!

Sahaya doğru söylenen sloganlardan söz etmiyorum.

Fark ettim ki futbol hakemi, diğer birçok sporda olduğu gibi tepelerde bir yerde oturup seyreden, ahkam kesen bir insan

değil.

Futbolda o sürekli küfür yiyen hakem futbolcular kadar kosuyor. Çat orada, çat orta sahada. İnandırılmaz bir performans.

Buna rağmen hakemlerin değeri bilinmiyor.

Daha bir tane spor spikerinin kalkıp, "Hakem kosuyor, hızlandı, oyuncularını geçti, topa yaklaşıyor, ceza sahasının hemen dışında, nefis bir çalımla takım kaptanını geçti, ve evet, yanlış hareketi gördü, sarı kartını çıkardı, bravo hakem!" falan dediğini duymadım.

Adam 90 dakika dili dışarıda kosuyor, üstelik diğer futbolcular gibi yalandan yere yatıp kivrılarak dinlenme, sinirlenip bağırıp çağırma gibi bir lüksü de yok.

Dakikalarca sakın sakın topun arkasında kosacak, üstelik bir kere vurmadan. Verin azıcık da o oynasın, yazık değil mi?

Hakemlerin kıymetini bilelim, futbolu sevelim.

SEYAHATLER

UÇAK YEMEGI

Uçak yolculuklarındaki yemek tepsileri beni intihara sürüklüyor.

Yani endüstri tasarımı bu kadar gelişmiş. Rahat koltuklar, kocaman tabaklar, her şey açılır kapanır, bilgisayarlar artık bir gerzeğin bile anlayabileceği kadar kolay. Ama uçak yemeği tepsisi ve içeriğini kim tasarlamışsa, herhalde 1900'lerin başından beri aynı!

Bir kere her şey küçük: Küçük siseler, küçük çatal bıçak, küçük dikdörtgen tabak, küçük fincan. En basta o tepsiye her şeyi sigdıran kendiyse gurur duymuştur ama, bir kere o ahengi bozdun mu, bir daha hiçbir şey yerine oturmuyor! Yapboz gibi.

Çatal bıçagini naylondan çıkardın, naylonu ne yapacaksın? Ekmegi fincanın içine sokmuşlar, çıkarttın, elinde mi kalacak? O oraya, bu buraya, degistir degistir, hep bir parça artıyor! Delirmek isten değil, zekâ testi gibi.

Belki de insanlar yolculukta oyalansın diye yapıyorlar.

Bir de tepsiyi geri almaya geldiğinde hostesin bakışı vardır. Her şey yenmiş bitmiş ve yerli yerindeyse gülümser.

Ama tut ki sen zekâ testini çözemedin ve bardaklar tabak-

lar, naylonlar, çatal bıçak, burusuk peçete, karmakarışık, üst-üste, les gibi tepsiye yığılmış. O zaman hostes surat asar!

Çünkü onunda o tepsileri sigdırması gereken böyle kat kat yapboz arabası vardır, ve senin tepsi yukarı doğru sistigidinden, bir kata sığmaz. O yüzden de "Bitirdin uçağın sistemini, insan gibi yesene" manasında iç çeker.

Diyelim ki koridor tarafında değil, cam kenarında oturdunuz ve yemekler dağıtıldı. Ama sizin tuvalete gitmeniz lazım.

Zamanında yapsanıza.

Şimdi sikiysa tepsiyi al, masayı kapa, yanmdakinden izin iste, o tepsisini alsın, masasını kapasın, ikiniz birlikte kalkın, tepsinizi kendi masanıza egilerek geri koyun, yanınızdaki otursun, ve artık özgür müsünüz?

Yooo.

Koridorda yiyecek arabası var. Servisin bitmesini bekleyeceksiniz.

AYNI BİZİM...

Farkli kùltùrlere alismak zor.

Mesela bizde diger kùltùrlerin pislighiyle ilgili bir takinti vardir. İnsanlar çok sik yikanmaz, yere tüküren vardir, umumi tuvaletlerin durumundan bahsetmeyecegim, ama baska milletlerin temizlik aliskanliklari özellikle ev hanimlarini pek igrendirir.

"Ay Almanya'ya gittik biz, orada eve ayakkabiyla giriyor onlar, âdetleri öyle, nasil igrendim" gibi.

Bize göre bizden baska herkes biraz pistir, kabul edelim. Öyle bir takintimiz vardir nedense.

Bizden döğudakiler zaten pistir de bize göre, batidakiler de o kadar temiz degildir.

Amerikali desen hamburgeri elle yiyip, elini kotuna siler, Avrupalı kadın pedikür yaptirmaz, onlarda Arap sabunu yok, bunlar nevesim kullanmaz, falan filan...

Bu farklılıklara ragmen yurtdisina gidip gelen herkes de, orayı bizden bir seye benzeterek anlatir.

"Orada böyle yüksek bir tepe var, Çamlıca Tepesi gibi. Oraya çıktık! Ravioli yiyin dediler, bizdeki mantinin peynirli oluyor! Çok sik insanlar vardı, biri ünlüymüs, oranin Hülya Avsar'iymiş..."

Aynı bizim imece sistemi, aynı bizim rakı, aynı bizim iç pilav, aynı bizim Bodrum...

Kardesim orjinal hiçbir sey görmediniz mi, oraya ait, bizde olmayan mesela?

Yok, her sey, "Aaa aynı bizim bilmemne"!

O zaman niye gittin o kadar yolu?

MUHTESEM TATILLER

Tatil planlarken dikkat etmeniz gerekenleri siralıyorum.

İlanlara bakarken biliyorsunuz, çeşitli tatil terimleri göze çarpar: Tam pansiyon, 5 gece 4 gün, falan gibi.

Bunların arasında bazı baska terimler vardır ki, kesinlikle kaçınmanız gerekir.

Bunların arasında "Animasyon" gelir. "Ay ne eğlenceli" gibi görünse de, aslında animasyon, çoğu yerde, yumurta atma, garip kiyafetlerle dans etme, ip çekme gibi çocuk oyunlarının büyüklere, görevliler tarafından zorla oynatılması anlamına gelir. Kaçınin!

Otelin özelliklerinde yıldız mildiz görünmüyor da, nitelermeler "Sirin, sıcak, aile ortamı, yöresel" gibi sifatlardan oluşuyorsa, anlayın ki sıcak su, klima, temiz çarşaf tamamen sansa bağlı.

"0-6 yaş arası çocuklar bedava!"

İste bu, gördüğünüz anda, arkanızı dönüp hayatınız pahasına kaçmanız gereken bir ibaredir. Bu demektir ki, sessizlik, huzur ve temizlik konusunda standartlarınızı bayagi düşürmeniz lazim ve havuzun da amonyak oranı oldukça yüksek olacak!

Bunlari aklınızda tutun. Yaz yaklasip tatil planladiginizda bana dua edeceksiniz.

SEYAHAT ARKADASI

Yalniz seyahat etmenin en zor taraflarından biri sudur: Yalniz seyahat eden diger insanlar!

Biliyorsunuz insanoglu çesit çesit. Bunun sessizi var, utangaci var, gevezesi var, arkadas canlisi var Allah korusun, ve özellikle bunlar seyahatte hiç çekilmez.

Otobüste, trende uçakta yan yana düstügünde, bu arkadaslari bazi özelliklerinden taniyabilirsiniz.

Bagajini koydun, oturdun. Yanında birisi, ve fakat elinde ne kitap var, ne gazete, ne walkman, üstelik camdan disari bile bakmiyor. Gözü ümitli bir tebessüm esliginde diger yolcularda, ve özellikle de sende. Bittin! Bence o anda bileti yak ve al çantani in.

Çünkü bu arkadas, vasita hareket eder etmez, önce zararsiz görünen bir "Iyi yolculuklar"la baslayacak...

"Orada mi oturuyorsunuz, burada mi oturuyorsunuz, ne is yapiyorsunuz, a benim bir arkadasim da o sektörde söyle böyle" derken, ne geçtigin yerleri görebileceksin, ne iki dakika huzur içinde kitabina bakabileceksin!

Bu tipler zoraki üç bes sohbetten sonra, bu iliskiye gerçek bir dostluk zannederek talepkâr olmaya da baslarlar.

"Tatlinizi yemeyecekseniz alabilir miyim? Kitabınıza, (hatta senli benli olduk ya kitabına) bakabilir miyim?"

Derken, birbirini tanımayan ama yan yana oturan iki yolcu arasındaki kutsal oturma mesafesi, o görünmez fiziksel sinir da yavas yavas kapanmaya baslar, bir süre sonra bakmissin omuzunda uyuyor!

Tasit araçlarındaki dar alanlarda ilk uyuyan kazanir, çünkü sadece bir kisinin kaykilabilecegi kadar alan vardır.

En kötüsü de, yavas yavas, yolcular ve görevlilerin de sizi bir ikili, yakin arkadas, çift gibi görmeye baslamasi olur.

.

Zoraki arkadas tuvalete gider, hostes gelip sana sorar, "Arkadasiniz kahve veya çay alacak mi?!"

"Ne bileyim ben, arkadasim yok benim, yalniz seyahat ediyorum, ve keske etmeseydim!"

Seyahat güzel seydir ama zaman zaman yorar.

KURUDUM, BITTİM!

Uçak yolculugu zaten basli basina zevksiz bir sey.

Biliyorsunuz uçaklar aslında bilinmeyen bir irka ait, daha 212 minik insanlar için yapılmıştır. Pigmelerin daha minyonları için falan olabilir!

Uçaklarda her şey olması gerekenin yüzde altmışı boyu-tundadır. Koltuklar, masa, yemek tepsi, çantaların bulunduğu "bas üstü bölmeler".

O uçak yanlardan elliser santim geniş olsa uçmayacak mı? Kardesim yapsanıza sunu azıcık ferah, efendi gibi oturalım.

Aynı zamanda uçakların bir Kerbela özelliği de vardır.

Hem yazları hem kışları, uçaklar sıcak ve kurak mekânlardır. Yemek kuru kuru, karton gibi gelir, su istersin, plastik bebek bardaklarında, yarım verirler. Havadan insanın cildi kurur. Tuvalet gidersen, sanki kuraklık çıkmıştır. Suyu idareli kullanacaksın. Sivi sabunu eline alırsın, musluğa basarsın, üç saniye var, ya da sabunlu ellerle tekrar basacaksın. Ve deneyimlerime göre üç defadan aza eller durulanmıyor. Nedir bu?

Koyun kardesim arkaya bir su deposu, kaç kurus? Ayıptır ya, salgın hastalık olacak!

Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, her uçakta, zaman zaman koro halinde ağlasınlar diye, belirli aralıklarla serpiştirilmiş huysuz çocuklar bulunur.

Çocuklarınsa kesin uçaklarla bir problemi vardır.

Uçaga girerken, bakarsın dünyanın en sirin çocuğu, etrafa gülüyor, melek gibi. Uçak bir havalanır, inene kadar çocuğun içine şeytan girer! O ne bağırıyor, o ne sonsuz ağlamalar, o

özellikle uçak hava boşluğuna girdiğinde sanki kötü bir şey olacakmış da onu hissediyormuş gibi, ne tüyler ürpertici çığlıklar atmalar!

Nasil susturacaksın çocuğu? Normal insan değil ki, "Bak sakın ol, dünyadaki herhangi bir insanın uçak kazası geçirme ihtimali, araba kazası geçirme ihtimalinin yüz binde biri bile değil" desen, "Ha, e iyi o zaman" deyip susacak mı?!

Yine bayram seyranı olacak, seyahate gidilecek de, gitme-sek mi n'apsak. Çünkü kötü yolculuk da hiç çekilmiyor.

HINDİSTAN'A SEVGİLERLE

Hindistan, biliyorsunuz, çok egzotik bir ülke.

Ve bana kalırsa Hint filmleri Hindistan'dan bile daha egzotik. Muhakkak seyretmişsinizdir, hiç seyretmediyseniz "Ava-re"yi görmüşsünüzdür, çok eğlenceli ve degerli eserlerdir bunlar.

Bir kere mesela, bu filmlere bakılırsa, Hintliler dünyanın en hızlı hareket eden ve en hızlı soyunup giyinen

insanlaridir! Bir bakmissin pembe sarili kizla pembe kaftanli çocuk çayirda sarki söylüyor, arkada pembe kiyafetli dansçilar. Nakarat bitiyor, hop aniden hep birlikte bu sefer nehir kiyisinda dans ediyorlar hem de mavi elbiselerle! Ayol kostümü ne zaman degistirdin?

Hint filmlerinin ikinci en belirgin özelliği öpüsme sahnesi olmamasidir. Sarkilar söylenir, karsilikli ilan-i ask edilir, tam öpüsecekken, Hintli kiz ani ve cilveli bir hareketle fırt diye kafasini öteki tarafa çevirip, çevik bir hamleyle kaçır!

Bu bir flört yöntemi olarak görünse de, aslında kültürün özellikleriyle ilgilidir kanimca. Biliyorsunuz Hint yemekleri oldukça baharatli ve sarmisaklidir.

Yani "Gel bir öpeyim", "Hmm, ay öpme simdi sarmisak yedim" gibisinden bir durum da olabilir!

Bu sahnenin hemen ardindan, kadin kaçır, daglar bayirlar,

çayirlar, adam kovalar. Tam öpecekken, tak, yine kadin kaçmaya baslar.

Dünyanın en kalabalık ülkesinde kadin mi yok? Birak kardesim, belli ki kiz istemiyor! Git dolas, Ganj Nehri kiyisinda sana kiz mi yok?

Hindistan'i daha gitmeden seviyorum.

Ercan Arikli'ya

Kaza geçiren Ercan Arikli degilmis!

Dün çok garip bir sey oldu!

New York'tan bir okul arkadasim aradi ve eski patronumla su anda bulduklari davette tanistigini, dergilerden bahsederken konunun bana geldigini, onun yaninda oldugunu söyleyip, görüşmek isteyip istemedigimi sordu!

Telefonun diger ucunda Ercan Arikli vardi!

Aramizdaki konusmayi özetleyerek size de aktarmak istiyorum:

-Hay Allah, ben bu serseme söyledim kimseyle görüşmem diye ama yine aramis, getirdi telefonu, elime tutusturdu. Ne haberler?

-Nasil ne haberler? Sok geçiriyorum Ercan Bey! Sizin cenazenize gittik, duman olduk, siz ölmediniz mi?

-Bak... Peki bak, anlatacağım ama aramızda kalsın ha!

-Tamam, anlatın, ölmediniz mi?

-Yavrucuğum geçen sene de konuşmştuk. Benim niyetim artık her şeyi birakıp sıcak, güzel bir yerlere, Bali'ye maliye yerleşmekti, biliyorsun. Bu son birkaç yıl çok tatsız geç-

ti. O akşam üstü, baktım yine İstanbul'a sıcak basmış. Kalkıp Bodrum'a gitsen, artık o da sikti. Aynı yerler, aynı insanlar, etraf da yaşlandı! Yarın öbür gün deprem olacak, bil-memne. Kendi kendime dedim ki, hayat kısa, burada hiyar gibi yaşlanacağımıza, gidip uzun bir tatil yapayım, her yıl başka bir yerde yasayım.

-Ölen kimdi pekiyi?

-Sen beni dinle. Tam bunları düşünüyorum, bir yandan da yürüyorum, karşıdaki pastanenin önüne gelmişim. Dur dedim suradan biraz krokan alayım. Yahu hakikaten nefis yapıyorlar.

-Ercan Bey, kalp krizi geçiriyorum, sadede gelelim.

-Bak şimdi gençsin tahammül ediyorlardır, ama yaşlanınca, böyle herkesin sözünü kesersen bayılırsın insanları söyleyeyim!

-Tamam, pardon, dinliyorum.

-Ben krokan alırken bir bagiris çağiris oldu. Adamin birine otobüs çarpmış. Fakat yavrucuğum, hakikaten inanılmaz. Tipi, üstü basi, aynı ben. Dedim ki, bunun gibi fırsat bir daha ele geçmez. Atla git. Allahaismarladık seremonisi, her gittigin yerden esi dostu ara, geyik yap. İkide bir telefon mesajı denen sinir seyle, e-maile, derginin, gazetenin tirajını, kapagini susunu busunu gönderecekler, sinirleneceğim, kafanda yine is, buradan kopamayacaksm. Hemen karar verdim. Esya bile toplamadım, buradan alıyorum.

-Yahu süründürdünüz bizi.

-Bana bak, nasildi cenaze?

-Kalabalikti. Herkes oradaydı valla, cenaze değil parti olsa çok eğlenirdiniz.

-Kızım, asil eğlence buralarda vallahi, başka bir şey. Yeni dergiler falan çıkarmışlar, muhtesem kitaplar aldım. Esas burası. Bakayım bir süre sonra tatilden sikilirsam yepyeni bir konseptle buralarda dergi çıkartmayı düşünüyorum.

-Askolsun yahu, nasıl ağladık.

-Eh tabii, iyice ağlasaydınız, ayıp denen bir şey var! Öyle çirkin erkek kalabalığı falan yoktu değil mi?

-Yok, hatta daha çok kadindi galiba!

-Iyi, aferin! Sik miydi herkes?

-Yahu süründük diyorum, ne sikligi?

-Kes tirasi Allahaskina!

-Simdi New York'ta mi yasayacaksınız?

-Dur bakalim, arastiriyorum simdi. Önce bir Güney Amerika'ya geçeyim diyorum. Burada hos bir grupla tanistim, onlarla önce Brezilya'ya gidecegiz. Hep sicak yerleri gezecegim. Sen bana su Mauritius'da bir restorandan bahsetmistin, söyle bakayim onu.

-Alain Ducasse'in yeri ydi, bir otelin içinde. Ercan Bey, dergiler ne olacak peki?

-Bak ben sana bir sey söyleyeyim, bu kadar zamandır benimle çalışan insanlar, hâlâ bensiz bu isi yapamiyorlarsa ne hâlleri varsa görsünler zaten! Sizleri yetistirdik yavrucugum, görecegiz bakalim o kadar ukalaliginizin altında hakikaten bir seyler var mi!

-Görecegiz tabii, merak etmeyin! Üzülerek sunu açıklıyorum, ben bu konusmayı kösemde yazacağım.

-Alçaklık etme!

-Ne yapalım, bu isi siz öğrettiniz. Yazmazsam çatlarım.

-Inanmazlar.

-Olsun.

-Iyi hadi yaz, peki. Büyük sükse yaparsın, ben sana söyleyeyim. Parçali yaz bari, rahat okunsun.

-Soru cevap düşünüyorum.

-O da iyi. Bana bak, usturuplu yaz yalnız, bir daha dönmeyeceğim diye rezil etme beni. Dedikodu bölümlerini falan çıkar.

-Tabii, biraz sansürleyeceğim.

-Hadi yavrucugum, bu kizin telefonu kapanacak. Bir de, bak ben sana bir sey söyleyeyim, su g.a.g.'da seni üstten çek-

mesinler, tanimasam kim bu bastibacak sey derim. Muhakkak söyle bak. Hadi canım bye bye.

-Bir daha görüşemezsek iyi glenceler, iyi tatiller Ercan

Bey. Ama herhalde görüşürüz, hepimizin uzun vadede planı

ayni...

BITTI